

ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Αριθμός 2/2012

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Σε Ολομέλεια

Αποτελούμενο από τους Δικαστές: 1) Αντιγόνη Τζελέπη, **Εφέτη**, Πρόεδρο Τριμελούς Συμβουλίου Διευθύνσεως Πρωτοδικείου Πειραιώς, 2) Ηλία Γιαρένη, **Εισηγητή**, 3) Καλλιόπη Χονδρού, 4) Χαρίκλεια Σαραμαντή, 5) Ευτέρπη Καραχάλιου, 6) Απόστολο Ζαβιτσάνο, 7) Γεώργιο Ακτύπη, **Εισηγητή**, 8) Παναγιώτα Χρυσοχόου, 9) Θεόκλητο Καρακατσάνη, 10) Ιωάννη Λαμπρινόπουλο, 11) Κωνσταντίνο Βελισσάρη, 12) Βικτωρία Κατσάπη, 13) Σταυρούλα Λιακέα, **Προέδρους Πρωτοδικών**, 14) Πηγή Τονιόλου, 15) Ιωάννη Μαλλούχο, 16) Κωνσταντίνα Λέκκου, 17) Αντώνιο Αλαπάντα, **Εισηγητή**, 18) Αθανάσιο Παπαχαραλάμπους, 19) Βασίλειο Τζελέπη, 20) Στεφανία Χανιώτη, 21) Νικόλαο Νταή, 22) Βασίλειο Μαλάμο, 23) Δήμητρα Πιπερίγκα, 24) Ηλία Ξυροτύρη, 25) Αλκιβιάδη Φερεσίδη, **Εισηγητή**, 26) Γεώργιο Ξυνόπουλο, 27) Παρασκευή Χρυσοχόου, 28) Ηλία Ξηροτύρη, 29) Ασπασία Αλβανούν, 30) Ιωάννη Ναυπλιώτη, **Εισηγητή**, 31) Κυριακή Κοκκινάκη, 32) Ηλία Πολλάκη, 33) Αφροδίτη Παπανικολάου 34) Νικόλαο Σταυρόπουλο, 35) Σοφία Καβαρινού, 36) Χαρίλαο Παππά, **Πρωτοδίκες**, 37) Παναγιώτα Σπανού και 38) Κύριλλο Σιάτρα **Πάρεδρους**.

Συνήλθε στην αίθουσα Δικαστών (γραφείο 513) του Πρωτοδικείου Πειραιώς, στις 10 Ιανουαρίου 2012, ημέρα Τρίτη και ώρα 12:00 μετά από πρόσκληση της Προέδρου του Τριμελούς Συμβουλίου Διευθύνσεως του Πρωτοδικείου Πειραιώς Αντιγόνης Τζελέπη, Εφέτη, με θέμα ημερήσιας διάταξης:

«Συζήτηση και διατύπωση απόψεων επί των διατάξεων του σχεδίου νόμου για τη δίκαιη δίκη και την αντιμετώπιση φαινομένων αρνησιδικίας».

Στη συνεδρίαση παρέστησαν α) ο Γεώργιος Μανωλίδης, Πρόεδρος Εφετών, Γενικός Γραμματέας της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων, β) ο Διευθύνων την Εισαγγελία Πρωτοδικών, Εισαγγελέας Πρωτοδικών, Νικόλαος Ποιμενίδης, και

μετείχε και ως γραμματέας ο Θεοφάνης Μπαλαφούτης, Αναπληρωτής Προϊστάμενος Διεύθυνσης Γραμματείας του Πρωτοδικείου Πειραιώς.

Αφού διαπιστώθηκε η ύπαρξη απαρτίας (άρθρο 14 παρ.5 Ν.1756/1988, όπως ισχύει), η Πρόεδρος κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασεως.

Στη συνέχεια η Πρόεδρος έδωσε το λόγο στο Γεώργιο Μανωλίδη, Γενικό Γραμματέα της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων, που ενημέρωσε την Ολομέλεια για τις επαφές της Ένωσης Δικαστών και Εισαγγελέων με τον Πρωθυπουργό για τα ζητήματα που αφορούν τον κλάδο(ασφαλιστικά, μισθολογικά, συνταξιοδοτικά) και για τις θέσεις της Ένωσης επί των διατάξεων του σχεδίου νόμου για τη δίκαιη δίκη και την αντιμετώπιση φαινομένων αρνησιδικίας.

Στη συνέχεια, η Πρόεδρος έδωσε το λόγο στον εισηγητή **Ηλία Γιαρένη, Πρόεδρο Πρωτοδικών**, ο οποίος, αφού έλαβε το λόγο είπε τα εξής: « Ο ρόλος μου ως Εισηγητή εξαντλήθηκε στην εποπτεία και συντονισμό της ομάδας για το σχέδιο νόμου για τη δίκαιη δίκη και την αντιμετώπιση φαινομένων αρνησιδικίας.. Θα παρακαλούσα επειδή ο κος Φερεσίδης μετέχει σε σύνθεση του Ναυτικού τμήματος και έχει διακόψει να ξεκινήσει την εισήγηση του».Οι λοιποί Εισηγητές, όπως ορίστηκαν από την Πρόεδρο του Τριμελούς είναι οι: Γεώργιος Ακτύπης, Πρόεδρος Πρωτοδικών, Αντώνιος Αλαπάντας, Πρωτοδίκης, Αλκιβιάδης Φερεσίδης, Πρωτοδίκης και Ιωάννης Ναυπλιώτης, Πρωτοδίκης.

Στη συνέχεια, η Πρόεδρος έδωσε το λόγο στον εισηγητή **Αλκιβιάδη Φερεσίδη, Πρωτοδίκη**, ο οποίος, αφού έλαβε το λόγο είπε τα εξής: « Σχετικά με το:

Άρθρο 6.

Καθ' ύλην αρμοδιότητα των Μονομελών Πρωτοδικείων.

Με το άρθρο 6 του σχεδίου αντικαθίσταται το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 9 ΚΠολΔ. Με τη νέα προσθήκη δεν συνυπολογίζονται για την εκτίμηση του αντικειμένου της διαφοράς οι αξιώσεις χρηματικής ικανοποίησης για ηθική βλάβη ή ψυχική οδύνη, όταν σωρεύονται με άλλες αξιώσεις. Η ρύθμιση αυτή κρίθηκε αναγκαία, για να αποτραπούν φαινόμενα καθορισμού, στα δικόγραφα των αγωγών, υπερβολικών ποσών για χρηματικές ικανοποιήσεις, με συνέπεια την καταστρατήγηση των διατάξεων για τον προσδιορισμό της υλικής αρμοδιότητας των δικαστηρίων. Ωστόσο, στην πράξη η ρύθμιση αυτή θα έχει ως αποτέλεσμα να μεταφερθεί μεγάλος όγκος υποθέσεων (όπως μικρού ή μεσαίου μεγέθους αυτοκινητικές διαφορές) στα Ειρηνοδικεία χωρίς παράλληλη βελτίωση της υλικοτεχνικής τους υποδομής (αίθουσες, μηχανογραφική υποστήριξη κ.λπ.) και χωρίς αύξηση του αριθμού των Δικαστών και των Γραμματέων τους.

Περαιτέρω, με προσθήκη στο άρθρο 17 ΚΠολΔ, η εκδίκαση της αγωγής διαζυγίου θα γίνεται από το Μονομελές Πρωτοδικείο, στο οποίο θα υπάγονται και οι λοιπές γαμικές διαφορές (ακύρωση γάμου, αναγνώριση της ύπαρξης ή ανυπαρξίας γάμου, σχέσεις συζύγων κατά τη διάρκεια του γάμου που πηγάζουν από αυτόν), καθώς και εκείνες που αφορούν τις σχέσεις γονέων και τέκνων (άρθρο 614 ΚΠολΔ). Με τον τρόπο αυτόν επέρχεται αποσυμφόρηση των Πολυμελών Πρωτοδικείων και των Δικαστών των Πρωτοδικείων, οι οποίοι μπορούν να συμμετέχουν σε άλλες συνθέσεις των Μονομελών Πρωτοδικείων.

Άρθρο 7.

Δικαστική Μεσολάβηση.

Όπως είναι γνωστό, στο εθνικό μας δίκαιο υπάρχουν ρυθμίσεις που στόχο έχουν την επίλυση της διαφοράς είτε εκτός δίκης, είτε και μετά την εκκρεμοδικία, ενίοτε και χωρίς την έκδοση δικαστικής απόφασης. Στην ευρύτερη έννοια των εναλλακτικών μορφών επίλυσης της διαφοράς εντάσσονται οι διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, που έχουν ως σκοπό να διευκολύνουν το δικαστικό συμβιβασμό ή και τη συμβιβαστική επίλυση της διαφοράς με την παρέμβαση του δικαστηρίου, αλλά και οι διατάξεις που ρυθμίζουν τη διαιτησία. Στους εναλλακτικούς τρόπους επίλυσης των ιδιωτικών διαφορών περιλαμβάνεται και η ιδιωτική διαμεσολάβηση (με πιστοποιημένους δικηγόρους), η οποία θεσμοθετήθηκε με τον ν. 3898/2010. Η προσφυγή στην ιδιωτική διαμεσολάβηση ανήκει στην πρωτοβουλία των μερών και αποτελεί μία μη δεσμευτική, καθαρά ιδιωτική μέθοδο επίλυσης των διαφορών. Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις εισάγεται ένας νέος θεσμός εξώδικης επίλυσης των ιδιωτικών διαφορών, η δικαστική μεσολάβηση. Ο νέος αυτός τρόπος επίλυσης διαφορών, που εντάσσεται στα δικαστικά καθήκοντα χωρίς ιδιαίτερη αμοιβή για το δικαστή-μεσολαβητή (όπως αντίθετα προβλέπεται για το διαιτητή ή πρόσφατα για τον ιδιωτικό διαμεσολαβητή δικηγόρο), δεν αναπτύσσεται «ανταγωνιστικά, αλλά παράλληλα προς τις λοιπές εναλλακτικές μορφές» σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του νομοσχεδίου. Ωστόσο, αυτή η υπερπολυτελής νέα δυνατότητα, που είναι άγνωστη στους διαδίκους, περισσότερο άγνωστη και από την ιδιωτική διαμεσολάβηση, περισσότερα προβλήματα θα προκαλέσει από εκείνα που φιλοδοξεί να επιλύσει και για το λόγο αυτό εκτιμάται ότι δεν θα συμβάλει ουσιαστικά στην αποσυμφόρηση των δικαστηρίων. Και τούτο, διότι η δυνατότητα προσφυγής σε δικαστική μεσολάβηση, που υφίσταται παράλληλα με τη δυνατότητα προσφυγής των μερών σε ιδιωτική διαμεσολάβηση, θα στερήσει από τις Δικαστικές Υπηρεσίες ικανό αριθμό Δικαστών, καθόσον, ενώ η ιδιωτική διαμεσολάβηση διενεργείται από δικηγόρους, η συμμετοχή Δικαστών στη δικαστική μεσολάβηση επιφέρει την

αποκλειστική ή μερική ενασχόλησή τους με αυτό το αντικείμενο, με αποτέλεσμα είτε να στερούνται οι Υπηρεσίες Δικαστές, είτε όσοι απασχοληθούν μερικώς να ασχολούνται παράλληλα και με τα λοιπά δικαστικά τους καθήκοντα, λειτουργώντας τότε ως μεσολαβητές και τότε ως Δικαστές. Η δε μεταφορά πολιτικών υποθέσεων από το πινάκιο του δικαστηρίου στα χέρια ενός δικαστικού μεσολαβητή με μερική ή αποκλειστική απασχόληση ελάχιστα εκτιμάται ότι θα συνεισφέρει στην αποσυμφόρηση των δικαστηρίων, αφού σε κάθε περίπτωση δικαστής θα ασχολείται με αυτές τις διαφορές σε βάρος των λοιπών υπηρεσιακών υποχρεώσεών του και με επαύξηση του φόρτου εργασίας των εναπομενόντων Δικαστών, οι οποίοι θα μοιράζονται το μερίδιο της δικαστηριακής ύλης και εν γένει υπηρεσίας που αναλογεί στο δικαστικό μεσολαβητή.

Άρθρο 8.

Αναβολή συζήτησης λόγω απεργίας, αποχής, κ.λπ.

Με τη διάταξη αυτή του σχεδίου νόμου, σε περίπτωση αποχής των δικηγόρων από τα καθήκοντά τους, απεργίας ή στάσεων εργασίας δικαστικών υπαλλήλων, οι υποθέσεις αναβάλλονται υποχρεωτικά σε δικάσιμο που ανακοινώνει αυθημερόν το δικαστήριο εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενενήντα (90) ημερών και δικάζονται υποχρεωτικά από την ίδια σύνθεση. Με τον τρόπο αυτό μετακυλιέται το βάρος της άσκησης των συνδικαλιστικών δικαιωμάτων τόσο των δικηγόρων, που δεν υπάγονται στην οργανική σύνθεση μίας δικαστικής υπηρεσίας, όσο και των δικαστικών υπαλλήλων στις πλάτες των Δικαστών και μάλιστα της ίδιας σύνθεσης, που θα κληθούν να επεξεργασθούν τεράστιο όγκο υποθέσεων που θα προσδιορισθούν σε δικασίμους, στις οποίες οι εξ αναβολής εξαιτίας αυτού του λόγου υποθέσεις θα προστεθούν στις ήδη προσδιορισμένες υποθέσεις, ενώ οι προθεσμίες έκδοσης απόφασης θα «τρέχουν» σε βάρος των λοιπών υποχρεώσεων των Δικαστών για λόγο που αφορά στους δικηγόρους και τους γραμματείς. Η δε προθεσμία των 90 ημερών για δικαστικές υπηρεσίες του όγκου ιδίως των Εφετείων και Πρωτοδικείων Αθηνών, Θεσσαλονίκης και Πειραιώς κρίνεται εξωπραγματική και, ως εκ τούτου, μη εφαρμόσιμη.

Άρθρο 9.

Διαδικασία Πολυμελούς Πρωτοδικείου

Με την προτεινόμενη τροποποίηση στην παρ. 5 του άρθρου 270 ΚΠολΔ αποσκοπείται σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση η συντόμευση και απλούστευση της διαδικασίας ενώπιον των Πολυμελών Πρωτοδικείων. Την ημέρα της δικασίμου ο Πρόεδρος με την εκφώνηση των υποθέσεων κρατεί για συζήτηση μόνον εκείνες για τις οποίες υπάρχει ανάγκη εμμέτρησης απόδειξης, ενώ οι υπόλοιπες υποθέσεις συζητούνται αμέσως. Η συζήτηση των υποθέσεων αυτών (για τις οποίες υπάρχει

ανάγκη εμμάρτυρης απόδειξης) μπορεί να διακόπτεται για την αμέσως επόμενη δικάσιμο του Πολυμελούς με την ίδια σύνθεση, οπότε και ολοκληρώνεται η συζήτηση, αφού εξεταστούν οι μάρτυρες ενώπιον του Εισηγητή-Δικαστή σε τόπο και χρόνο που καθορίστηκε κατά την εκφώνηση της υπόθεσης. Το παράδοξο εδώ είναι ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου να εκφωνεί την υπόθεση και η συζήτησή της να συνεχίζεται από μόνο τον Εισηγητή (χωρίς τα άλλα δύο μέλη της σύνθεσης), να περατούται δε στη συνέχεια και πάλι από τον Εισηγητή-Δικαστή. Και, ενώ η διάταξη προβλέπει τη δυνατότητα και όχι υποχρέωση διακοπής για την αμέσως επόμενη δικάσιμο της ίδιας σύνθεσης, όποτε και εάν είναι αυτή (τι θα γίνει άραγε, όταν επακολουθούν δικαστικές διακοπές ή μετάθεση/προαγωγή μέλους της σύνθεσης;), στη συνέχεια προβλέπει την υποχρέωση εξέτασης των μαρτύρων ξεχωριστά ενώπιον Εισηγητή χωρίς την παρουσία των άλλων δύο μελών που κατά το νόμο μετέχουν της συνθέσεως του Δικαστηρίου (άραγε πόσες αίθουσες και πόσοι γραμματείς θα υπάρχουν, για να εξετάζονται ταυτόχρονα μάρτυρες από τους πλείονες Εισηγητές, και αυτή η εξέταση θα γίνεται σε ακροατήριο σε δημόσια συνεδρίαση ή σε «δωματιάκι»-γραφείο; Τούτο δε ανεξαρτήτως του θέματος εάν στην εξέταση των μαρτύρων πρέπει να συμπράττει ο ίδιος γραμματέας έδρας με διαφορετικό κάθε φορά Εισηγητή, γεγονός που θα καθυστερεί τη διαδικασία ή θα μπορούν διάφοροι γραμματείς να συμμετέχουν), με αποτέλεσμα τα μέλη της σύνθεσης (Πρόεδρος, Πρωτοδίκες, Πάρεδροι και γραμματείς) να απασχολούνται πλέον της μίας ημέρας με τις υποθέσεις ενός πινακίου σε βάρος των λοιπών υποχρεώσεών τους, καταλήγοντας κατ' αποτέλεσμα σε επιβράδυνση της απονομής της δικαιοσύνης στο Πολυμελές, όμοια με εκείνη του προ το ν. 2915/2001 καθεστώτος, ενώ υπό τα σημερινά ισχύοντα όλες σχεδόν οι υποθέσεις τερματίζονται σε μία δικάσιμο με την επαρκέστατη εξέταση των μαρτύρων από τον Εισηγητή και τη δυνατότητα και των λοιπών μελών της συνθέσεως (Προέδρου και ετέρου μέλους) να «ακούουν» και, εάν το επιθυμούν, να υποβάλλουν και εκείνοι ερωτήσεις στους μάρτυρες.

Άρθρο 10.

Πρακτικό μεσολάβησης-Εκτελεστός τίτλος εγγραφής υποθήκης.

Με αυτή τη διάταξη καλύπτεται η ανάγκη εισαγωγής νέας ρυθμίσεως, ώστε ο συμβιβασμός των διαδίκων που καταχωρίστηκε σε πρακτικό κατ' εφαρμογή των διατάξεων των παρ. 3 του άρθρου 214 Α' και παρ. 5 του άρθρου 214 Β' του ΚΠολΔ (το οποίο –άρθρο– προτείνεται να προστεθεί με το άρθρο 7 του σχεδίου νόμου) να υποκαθιστά τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου, που προβλέπεται από το ουσιαστικό δίκαιο, και να μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως τίτλος προς εγγραφή ή εξάλειψη υποθήκης.

Άρθρο 11.

Ηλεκτρονική έκδοση αποφάσεων.

Με τη διάταξη αυτή του σχεδίου νόμου, οι δικαστικές αποφάσεις συντάσσονται σε ηλεκτρονική μορφή και υπογράφονται κατά την αποτύπωσή τους σε υλική μορφή. Δημοσιεύεται, στη συνέχεια, το πρωτότυπο της απόφασης, όπως έχει αποτυπωθεί σε υλική μορφή και δεν χρειάζεται καθαρογραφή, όπως γίνεται ήδη στην πράξη σήμερα. Ωστόσο, στις αποφάσεις του Πολυμελούς και πάλι θα απαιτείται η υπογραφή του Προέδρου (άρθρο 306 παρ. 1 του ΚΠολΔ).

Άρθρο 12.

Παράβολο ενδίκων μέσων.

Στη δικαστηριακή πρακτική παρουσιάζεται το φαινόμενο να ασκούνται καταχρηστικώς τα ένδικα μέσα, κυρίως της έφεσης και της αναίρεσης, αλλά και της αναηγάφησης, παρά το γεγονός ότι οι δικαστικές αποφάσεις είναι τεκμηριωμένες και έχουν επιλύσει ορθά τα νομικά και ουσιαστικά ζητήματα. Οι ανωτέρω ρυθμίσεις, με τις οποίες προστίθεται τέταρτη παράγραφος στο άρθρο 495 του ΚΠολΔ, αποβλέπουν στο να αποτρέπεται η άσκηση αβασίμων ενδίκων μέσων. Έτσι, ο διάδικος εκείνος που ασκεί κάποιο από τα ανωτέρω ένδικα μέσα υποχρεώνεται να προκαταβάλει με ποινή απαραδέκτου χρηματικό παράβολο με κλιμακούμενο ποσό, αναλόγως με το είδος του ασκούμενου ένδικου μέσου. Εάν νικήσει κατά τη δίκη, που με δική του πρωτοβουλία άνοιξε, το καταβληθέν παράβολο θα του επιστραφεί. Διαφορετικά, το δικαστήριο θα διατάξει την εισαγωγή τούτου στο δημόσιο ταμείο, όπως ακριβώς συμβαίνει με το παράβολο για την άσκηση του ενδίκου μέσου της ανακοπής ερημοδικίας (άρθρο 509 του ΚΠολΔ). Σημειωτέον δε ότι στη διαδικασία ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας και των τακτικών διοικητικών δικαστηρίων προβλέπεται η κατάθεση χρηματικού παραβόλου όχι μόνο με την άσκηση ενδίκου μέσου, αλλά και με την υποβολή αιτήσεως ακυρώσεως ή προσφυγής στον πρώτο ήδη βαθμό εκδίκασεως της υποθέσεως με την ασφαλιστική δικλείδα πάντοτε της επιστροφής του παραβόλου σε περίπτωση ευδοκίμησης του ενδίκου βοηθήματος. Όλα δε τα ανωτέρω εναρμονίζονται με το καθιερούμενο στο άρθρο 6 της Ε.Σ.Δ.Α. δικαίωμα στη χρηστή απονομή της δικαιοσύνης.

Άρθρο 13.

Ειδικές διαδικασίες-Προκατάθεση προτάσεων.

Η διάταξη αυτή του σχεδίου νόμου, σύμφωνα με την οποία οι προτάσεις κατατίθενται προ τριών εργασίμων ημερών, εναρμονίζεται με εκείνες των άρθρων 632, 633, 643, 647, 666, 681 Β', 933 του ΚΠολΔ, όπως τροποποιούνται με επόμενες διατάξεις του σχεδίου νόμου, ώστε στις ειδικές διαδικασίες και στην εκδίκαση των ανακοπών στο

πλαίσιο της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης ο δικαστής να έχει λάβει υπόψη του τους ισχυρισμούς όλων των πλευρών πριν τη συζήτηση της υπόθεσης, όπως και στο Πολυμελές.

Άρθρο 14.

Ανακοπή κατά διαταγής πληρωμής.

Με το προτεινόμενο άρθρο του σχεδίου νόμου αφαιρείται από το Πολυμελές Πρωτοδικείο η καθ' ύλην αρμοδιότητα επί ανακοπής κατά Διαταγής Πληρωμής. Η πρόβλεψη περί προσδιορισμού της υπόθεσης της ανακοπής εντός προθεσμίας 60 ημερών κρίνεται μη εφαρμόσιμη με βάση τη δικαστηριακή πραγματικότητα και, ως εκ τούτου, άστοχη. Η δε υποχρεωτική εκ του νόμου χορήγηση αυτόματης αναστολής της εκτελεστότητας της Διαταγής Πληρωμής θα εντείνει το φαινόμενο της άσκησης εκπρόθεσμων και καταχρηστικά ασκούμενων ανακοπών, με σκοπό την επιβράδυνση της εκτέλεσης των διαταγών και τη φαλκίδευση της ταχείας εκκαθάρισης των υποθέσεων, αχρηστεύοντας στην ουσία την έννοια της ex parte διαδικασίας έκδοσης της Διαταγής Πληρωμής.

Επίσης, προβλέπεται ότι η απόφαση επί των ανακοπών θα εκδίδεται το αργότερο σε σαράντα οκτώ (48) ώρες μετά τη λήξη της προθεσμίας του άρθρου 591 παρ. 1 περ. δ του ΚΠολΔ (προθεσμίας για την κατάθεση προσθήκης στις προτάσεις των διαδίκων, με την οποία σχολιάζονται οι αποδείξεις, προτείνονται ισχυρισμοί και προσκομίζονται ένορκες βεβαιώσεις, έγγραφα και γνωμοδοτήσεις κατά το άρθρο 390 του ΚΠολΔ μόνο για την αντίκρουση ισχυρισμών που προτάθηκαν για πρώτη φορά κατά τη συζήτηση) και, εάν για ειδικούς λόγους επιβάλλεται να επιφυλαχθεί το δικαστήριο να εκδώσει την απόφασή του σε μεταγενέστερο χρόνο, αυτός που διευθύνει τη συζήτηση έχει την υποχρέωση να γνωστοποιεί την ημέρα και ώρα που θα δημοσιευθεί η απόφαση που δεν θα είναι μεγαλύτερος των είκοσι (20) ημερών, μη λαμβανομένων υπόψη, μεταξύ άλλων, α) των πεπερασμένων αντοχών του δικαστή ως ανθρώπινου όντος, β) των υπόλοιπων υποχρεώσεων και αναγκών του (υπηρεσιακών, προσωπικών, οικογενειακών), γ) του ενδεχομένου, επιπλέον, σε κάποια υπόθεση να αντιμετωπίσει ο δικαστής δυσχερή νομικά και ουσιαστικά ζητήματα, η επίλυση των οποίων μπορεί να απαιτήσει μεγαλύτερο χρόνο και, μοιραία, να καθυστερήσει την επεξεργασία άλλων δικογραφιών και, τελευταίο, αλλά όχι ασήμαντο, δ) της ανάγκης να διαφυλάσσεται και να προάγεται η προσωπικότητα του δικαστή, η οποία πλήττεται όταν από το νόμο τάσσονται ασφυκτικές προθεσμίες για την ανταπόκρισή του στα υπηρεσιακά του καθήκοντα, μετατρέποντας το δικαστικό λειτουργό, με τον τρόπο αυτό, σε αυτόματο γραφέα αποφάσεων, με διεκπεραιωτικό χαρακτήρα και περιεχόμενο και υποβαθμίζοντας το δικαιοδοτικό

έργο από υψηλού επιπέδου επιστημονική και διανοητική εργασία, σε πρόχειρη, αγχώδη και χαμηλής ποιότητας διαδικασία απλής και ταχείας περαίωσης υποθέσεων.

Άρθρο 15.

Ειδικές διαδικασίες-Συζήτηση.

Οι ίδιοι προβληματισμοί που εκτέθηκαν προηγουμένως, είναι δυνατό να διατυπωθούν και στο παρόν άρθρο, σύμφωνα με το οποίο (παράγραφοι 1 και 2) στη διαδικασία των μισθωτικών διαφορών και διαφορών μεταξύ ιδιοκτητών και διαχειριστών ιδιοκτησίας κατ' ορόφους και των εργατικών διαφορών, οι δικαστικές αποφάσεις πρέπει να δημοσιεύονται μέσα στις προθεσμίες που θεσπίζονται με τη διάταξη του άρθρου 643 παρ. 1 του ΚΠολΔ (καταρχήν μέσα σε σαράντα οκτώ μετά τη λήξη της προθεσμίας για την κατάθεση προσθήκης-αντίκρουσης, εξαιρετικά, δε, το αργότερο μέσα σε προθεσμία είκοσι ημερών από τη συζήτηση της αγωγής).

Θα πρέπει να προσεχθεί η κακότεχνη διατύπωση της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, με την οποία αντικαθίσταται η παράγραφος 1 του άρθρου 647 του ΚΠολΔ, στο αρχικό κείμενο της οποίας προστίθενται, ασύνδετα και χωρίς νοηματική συνοχή, οι λέξεις «καθώς και διατάξεις των άρθρων 591 παρ. 1 β' ΚΠολΔ και 643 παρ. 1 ΚΠολΔ». Εκείνο που επιδιώκεται, είναι να εφαρμόζονται στη διαδικασία των μισθωτικών κ.λπ. διαφορών και οι διατάξεις των άρθρων 591 παρ. 1 β' ΚΠολΔ και 643 παρ. 1 ΚΠολΔ. Τούτο θα καθίστατο σαφές, εάν προστίθετο στην αρχική διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 647 του ΚΠολΔ, δεύτερο εδάφιο με το ακόλουθο περιεχόμενο «Κατά την ειδική διαδικασία των άρθρων 648 έως 661 εφαρμόζονται και οι διατάξεις των άρθρων 591 παρ. 1 β' ΚΠολΔ και 643 παρ. 1 ΚΠολΔ».

Επίσης, προβλέπεται (βλ. την παράγραφο 3 του άρθρου 15 του σχεδίου νόμου) ότι ειδικά για τις εργατικές διαφορές που αφορούν σε άκυρη απόλυση και δεδουλευμένες αποδοχές, η συζήτηση των αγωγών επί των διαφορών για μισθούς υπερημερίας και για καθυστερούμενους μισθούς προσδιορίζεται υποχρεωτικά εντός εξήντα (60) ημερών, ενώ σε περίπτωση που ασκηθεί αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, αυτή συζητείται υποχρεωτικά κατά την ορισθείσα δικάσιμο της αγωγής. Ο στόχος του περιορισμού των εργατικών διαφορών με το προαναφερόμενο περιεχόμενο που εκδικάζονται στο πλαίσιο της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων είναι προφανής. Εκείνο που δεν γίνεται εύκολα αντιληπτό είναι ποιο νόημα, άραγε, θα έχει η παροχή προσωρινής δικαστικής προστασίας στο διάδικο, όταν η αίτησή του θα συζητηθεί υποχρεωτικά κατά τη δικάσιμο που έχει οριστεί για τη συζήτηση της αγωγής. Εάν μαζί με την αίτηση συζητηθεί και η αγωγή, είναι πρόδηλο ότι θα αναμένεται η δημοσίευση της απόφασης στο πλαίσιο της κύριας, διαγνωστικής δίκης και μάλιστα μέσα στις ασφυκτικές προθεσμίες, για τις οποίες έγινε λόγος προηγουμένως.

Εννοείται, άραγε, ότι η αίτηση για τη λήψη του ασφαλιστικού μέτρου, για παράδειγμα, της προσωρινής επιδίκασης απαίτησης θα συζητηθεί κατά τη δικάσιμο που έχει ορισθεί για τη συζήτηση της αγωγής, ακόμη και εάν υποθεθεί ότι η συζήτηση της αγωγής αναβληθεί για μεταγενέστερη δικάσιμο μετά από αίτηση κάποιου διαδίκου (άρθρο 241 του ΚΠολΔ);

Τέλος, προβλέπεται (βλ. την παράγραφο 5 του άρθρου 15 του σχεδίου νόμου) ότι πλέον και το Ειρηνοδικείο καθίσταται καθ' ύλην αρμόδιο για τη συναινετική εγγραφή ή άρση προσημείωσης υποθήκης, αναλόγως της καθ' ύλην αρμοδιότητας του δικαστηρίου στην οποία υπάγεται η κύρια υπόθεση. Ειδικότερα, προβλέπεται ότι, εάν η κύρια υπόθεση υπάγεται στην καθ' ύλην αρμοδιότητα των ειρηνοδικείων, τα ασφαλιστικά μέτρα διατάσσονται από αυτά, όπως άλλωστε ορίζεται στη διάταξη του άρθρου 683 παρ. 2 του ΚΠολΔ που ισχύει. Ουσιαστικά, στη διάταξη αυτή προστίθεται νέο εδάφιο, σύμφωνα με το οποίο «Το ίδιο ισχύει και για τη συναινετική εγγραφή ή άρση προσημείωσης υποθήκης». Εν τούτοις, στην αιτιολογική έκθεση του σχεδίου νόμου και συγκεκριμένα υπό το άρθρο 22 αυτού, με το οποίο, όπως κατά λέξη αναφέρεται «..... σκοπείται η ελάφρυνση των Ειρηνοδικών και των γραμματέων, ιδίως μετά την αύξηση της καθ' ύλην αρμοδιότητάς τους, την συγχώνευση πολλών εξ αυτών και τη μεταφορά σ' αυτά των συναινετικών προσημειώσεων», φαίνεται ότι ο νομοθέτης επιδιώκει να μεταφέρει στα Ειρηνοδικεία το σύνολο των συναινετικών προσημειώσεων και όχι μόνο εκείνων, για τις οποίες η κύρια υπόθεση υπάγεται στην καθ' ύλην αρμοδιότητα των Ειρηνοδικείων, όπως προκύπτει από την αντιπαραβολή των δύο εδαφίων της παραγράφου 2 του άρθρου 683 του ΚΠολΔ, η οποία προτείνεται να αντικατασταθεί με την παράγραφο 5 του άρθρου 15 του σχεδίου νόμου. Το ζήτημα αυτό πρέπει να διευκρινιστεί.

Άρθρο 16.

Ασφαλιστικά μέτρα-Προσωρινή Διαταγή.

Με το άρθρο αυτό του σχεδίου νόμου (παράγραφος 1) προτείνεται η αντικατάσταση του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 4 του άρθρου 691 του ΚΠολΔ, ώστε, εάν το αίτημα για την έκδοση προσωρινής διαταγής γίνει δεκτό, η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων να προσδιορίζεται για συζήτηση μέσα σε προθεσμία τριάντα ημερών, στην περίπτωση δε αυτή δεν επιτρέπεται αναβολή της συζήτησης, διαφορετικά παύει αυτοδίκαια η ισχύς της προσωρινής διαταγής, εκτός εάν η ισχύς της παραταθεί από το Δικαστήριο που δικάζει την αίτηση. Εντούτοις, δεν προβλέπεται στη διάταξη αυτή πότε θα προσδιορίζεται η αίτηση, σε περίπτωση που το αίτημα για την έκδοση προσωρινής διαταγής απορριφθεί από το Δικαστήριο. Στην περίπτωση αυτή είναι ενδεχόμενο –εάν όχι βέβαιο– να προσδιορίζεται δικάσιμος για τη συζήτηση των

αιτήσεων για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων σε χρόνο αργότερο και από εκείνον ακόμη των 60 ημερών που προβλέπεται στις διατάξεις των άρθρων 632 παρ. 2 του ΚΠολΔ για τη συζήτηση της ανακοπής εναντίον διαταγής πληρωμής (όπως προτείνεται να αντικατασταθεί από το άρθρο 14 παρ. 1 του σχεδίου νόμου), 672 Α παρ. 3 του ΚΠολΔ για τη συζήτηση αγωγών επί των διαφορών για μισθούς υπερημερίας και καθυστερούμενους μισθούς (όπως προτείνεται να αντικατασταθεί από το άρθρο 15 παρ. 3 του σχεδίου νόμου) και 938 του ΚΠολΔ για τη συζήτηση της ανακοπής εναντίον της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης (όπως προτείνεται να αντικατασταθεί από το άρθρο 19 παρ. 4 του σχεδίου νόμου). Προτείνεται η απόσυρση της προθεσμίας προσδιορισμού της αίτησης μέσα σε τριάντα ημέρες, σε περίπτωση ευδοκίμησης του αιτήματος για την έκδοση προσωρινής διαταγής. Ζητήματα που αναφέρονται σε περιπτώσεις άστοχης δικαιοδοτικής κρίσης αναφορικά με την έκδοση προσωρινής διαταγής είναι δυνατό να αντιμετωπιστούν με την άσκηση αίτησης ανάκλησης ή μεταρρύθμισης του ασφαλιστικού μέτρου που έχει ληφθεί στο πλαίσιο της προσωρινής διαταγής.

Περαιτέρω, με την παράγραφο 2 του άρθρου 16 του σχεδίου νόμου προβλέπεται ότι η απόφαση του Δικαστηρίου δημοσιεύεται μετά την περάτωση της ακροαματικής διαδικασίας και το αργότερο μέχρι και 48 ώρες μετά τη συζήτηση, με καταχώριση του διατακτικού της απόφασης κάτω από την αίτηση ή στα πρακτικά, εάν δε για ειδικούς λόγους επιβάλλεται να επιφυλαχθεί το Δικαστήριο να εκδώσει την απόφασή του σε μεταγενέστερο χρόνο, αυτός που διευθύνει τη συζήτηση έχει την υποχρέωση να γνωστοποιεί την ημέρα και ώρα που θα δημοσιευθεί η απόφαση με συνοπτική αιτιολογία ως προς την ύπαρξη ή ανυπαρξία του επικαλούμενου δικαιώματος και τη συνδρομή ή μη επικείμενου κινδύνου ή επείγουσας περίπτωσης, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την συζήτηση της αίτησης. Εντός της ίδιας προθεσμίας ο δικαστής που εκδίδει την απόφαση οφείλει να συντάξει, χρονολογήσει και υπογράψει την απόφαση. Πέρα από εκείνα που έχουν αναφερθεί προηγουμένως, στην προκειμένη περίπτωση είναι πρόδηλο ότι η δημοσίευση της απόφασης αμέσως μετά την περάτωση της αποδεικτικής διαδικασίας στο ακροατήριο σημαίνει την αντικειμενική αδυναμία αφενός μεν των διαδίκων να υποβάλουν στο Δικαστή έγγραφο σημείωμα με τις θέσεις τους, την απάντησή τους (ιδίως του αιτούντος) στους ισχυρισμούς και τις ενστάσεις του αντιδίκου τους, με το σχολιασμό των ένορκων καταθέσεων των μαρτύρων που εξετάστηκαν στο ακροατήριο του Δικαστηρίου και την αξιολόγηση των αποδεικτικών μέσων που έχουν προσκομιστεί, αφετέρου δε του Δικαστή να επεξεργασθεί το αποδεικτικό υλικό που έχει προσκομισθεί ενώπιόν του, να επιλύσει δυσχερή νομικά ζητήματα που –όχι σπάνια–

αναφέρονται στο πλαίσιο της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων και να συντάξει το διατακτικό της απόφασης, οπότε αμφιβολίες εγείρονται σχετικά με τη συμβατότητα του μοντέλου αυτού της δίκης στο πλαίσιο –και– της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων με τις επιταγές της έννομης τάξης για την απόλαυση δίκαιης δίκης που θεσπίζονται από διατάξεις υπερνομοθετικής ισχύος. Εξαιρετικά αμφίβολο δε είναι εάν και η ασφυκτική προθεσμία των 48 ωρών από τη συζήτηση είναι επαρκής για την παραγωγή δικαιοδοτικού έργου γρήγορα μεν, όχι, όμως, και πρόχειρα.

Σημειώνεται, τέλος, ότι σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του σχεδίου νόμου, υπό το άρθρο 16 αυτού όλα τα ασφαλιστικά μέτρα εκδικάζονται από τα μονομελή πρωτοδικεία, ώστε να αποσυμφορηθούν ακόμα περισσότερο τα πολυμελή πρωτοδικεία. Εντούτοις, στο σχέδιο νόμου ούτε με το άρθρο 16 αυτού, ούτε με καμία άλλη διάταξη δεν προβλέπεται τούτο (η εκδίκαση, δηλαδή, όλων των αιτήσεων για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων από τα μονομελή πρωτοδικεία), δεδομένου ότι παραμένουν σε ισχύ τόσο η διάταξη του άρθρου 683 παρ. 2 του ΚΠολΔ, η οποία και μετά από την πρόταση της αντικατάστασής της με το άρθρο 15 παρ. 5 του σχεδίου νόμου προβλέπει ότι, εάν η κύρια υπόθεση υπάγεται στην καθ' ύλην αρμοδιότητα των ειρηνοδικείων, τα ασφαλιστικά μέτρα διατάσσονται από αυτά, όσο και οι διατάξεις των άρθρων 684 του ΚΠολΔ, σύμφωνα με την οποία εάν η κύρια υπόθεση είναι εκκρεμής σε πολυμελές δικαστήριο, τα ασφαλιστικά μέτρα διατάσσονται και από το δικαστήριο αυτό και 733 του ΚΠολΔ, σύμφωνα με την οποία τα ασφαλιστικά μέτρα σε κάθε είδους υποθέσεις νομής ή κατοχής διατάσσονται από το ειρηνοδικείο».

Στη συνέχεια, η Πρόεδρος έδωσε το λόγο στον εισηγητή **Αντώνιο Αλαπάντα, Πρωτοδίκη**, ο οποίος, αφού έλαβε το λόγο είπε τα εξής: « Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, αντί να θεσπίσει ουσιαστικά και δραστικά μέτρα για την αντιμετώπιση της καθυστέρησης στην απονομή της Δικαιοσύνης (με έμφαση στο χωροταξικό σχεδιασμό, με τη διάσπαση του «δυσλειτουργικού»-«υπερτροφικού» Πρωτοδικείου Αθηνών, την κατάργηση των μικρών Πρωτοδικείων, την επαναξιολόγηση της ίδρυσης και λειτουργίας των νέων Εφετείων, το διορισμό αρκετών νέων δικαστών, τη στελέχωση των γραμματειών των δικαστηρίων με νέους και επαρκείς Γραμματείς, για την κάλυψη των αριθμητικών και ποιοτικών κενών και την ενίσχυση της υλικοτεχνικής υποδομής των δικαστηρίων), παράγει έργο, τροποποιώντας για πολλοστή φορά τα τελευταία έτη βασικούς κώδικες (και ιδίως τον ΠΚ και τον ΚΠΔ) με βιασύνη, με τρόπο αποσπασματικό και πρόχειρο, αδιαφορώντας για την προβληματική πλέον συστηματική τους συνοχή και μάλιστα χωρίς την ενδελεχή

διαβούλευση με όλους τους ενδιαφερόμενους κλάδους (νομικές σχολές, δικαστές, δικηγόρους), όπως συμβαίνει σε άλλες χώρες της Ευρώπης.

Ως προς τις προτεινόμενες τροποποιήσεις στον ΠΚ και ΚΠΔ και στους Ειδικούς Ποινικούς Νόμους (άρθρα 23 -39)

Τροποποιήσεις ΠΚ

Άρθρο 74 ΠΚ (δικαστική απέλαση)

εσφαλμένη η κατάργηση της δυνατότητας εφαρμογής του μέτρου ασφαλείας αυτού επί καταδίκης αλλοδαπού για πλημμέλημα (ιδίως με δεδομένο ότι με το νομοσχέδιο αυτό πολλά κακουργήματα γίνονται πλημμελήματα), στις περιπτώσεις που το δικαστήριο κρίνει ότι αυτός είναι επικίνδυνος για τη δημόσια ασφάλεια. Η άποψη που διατυπώνεται στην αιτιολογική έκθεση περί ευρείας εφαρμογής της διοικητικής απέλασης είναι εσφαλμένη λόγω της ετερότητας της φύσης των μέτρων (δικαστικής και διοικητικής απέλασης που υπόκειται σε άλλο νομοθετικό καθεστώς – Διοικητικό Δίκαιο και Διοικητική Δικονομία). Εσφαλμένη ως αντικείμενη στη φύση του μέτρου αυτού (ήτοι δια βίου απέλαση) η δυνατότητα χρονικού περιορισμού (δεκαετίας) της δικαστικής απέλασης. Ορθή η αντικατάσταση του Υπουργού Δικαιοσύνης από το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών στις περιπτώσεις κρίσης περί επανόδου του απελαθέντος αλλοδαπού στη χώρα. Εσφαλμένη η επιχειρούμενη κατάργηση του άρθρου 99§§2-4 ΠΚ περί αναστολής της εκτέλεσης της ποινής υπό τον όρο της άμεσης απέλασης αλλοδαπού που συμβάλλει στην αποσυμφόρηση των φυλακών, στις δε περιπτώσεις αδυναμίας εκτέλεσης της απέλασης, υπάρχει ρύθμιση αντικατάστασής της και χρονικός περιορισμός στη σχετική κράτηση του αλλοδαπού. Ορθή η προσθήκη παραγράφου 2 στο άρθρο 182 ΠΚ για παράβαση από αλλοδαπό του μέτρου ασφαλείας αυτού (παρόμοιο με το ισχύον άρθρο 99§4 ΠΚ).

Άρθρο 110 ΠΚ:

Ορθή η νέα ρύθμιση περί της μη υποχρεωτικής εμφάνισης του καταδίκου στο Συμβούλιο Πλημμελειοδικών για το ζήτημα της υφ' όρον απόλυσής του, που (η εμφάνισή του) αποτελεί τον κανόνα με βάση την ισχύουσα ρύθμιση. Η νέα ρύθμιση συμβάλλει στην ταχεία επίλυση των θεμάτων αυτών, ταυτόχρονα δε, δίνεται η δυνατότητα στον κατάδικο να λάβει γνώση της εισαγγελικής πρότασης, να υποβάλλει τις απόψεις του στο συμβούλιο, ενώ στις περιπτώσεις που το συμβούλιο κρίνει ότι πρέπει να τον δει, μπορεί να διατάξει την αυτοπρόσωπη εμφάνισή του.

Ορθή η μετατροπή των πλημμελημάτων της εξύβρισης, απλής δυσφήμισης, απλής φθοράς, απειλής, ελαφράς σωματικής βλάβης (από δόλο ή αμέλεια), αυτοδικίας και επαιτείας σε πταίσματα, δεδομένου ότι οι υποθέσεις αυτές, ενώ ενσωματώνουν περιορισμένη ηθικοκοινωνική απαξία, αναλώνουν εν τούτοις σημαντικό χρόνο

εκδίκασης στο Μονομελές Πλημμελειοδικείο, που πλέον καθίσταται το βασικό δικαστήριο εκδίκασης των πλημμελημάτων στον πρώτο βαθμό και για το λόγο αυτό είναι αναγκαία η εξοικονόμηση χρόνου. Αναγκαίο όμως είναι να ενισχυθούν τα πταισματοδικεία με δικαστές, αλλά και σε υποδομές.

Ορθή ως σκέψη η αναπροσαρμογή των ποσοτικών ορίων των κακουργημάτων περί την περιουσία, την ιδιοκτησία και τα υπομνήματα. Όμως, με βάση την αύξηση του τιμαριθμού από την τελευταία σχετική τροποποίηση των ορίων αυτών το 1999 έως σήμερα, που ανέρχεται σε ποσοστό 60% περίπου, τα ποσά αυτά θα πρέπει να αναπροσαρμοστούν ανάλογα, δηλαδή αυτό των 15.000 € σε 30.000€, των 73.000 € σε 150.000 €, των 150.000 € σε 300.000 €. Προβληματική (αμφισβητούμενης ορθότητας νομικά) η εξαίρεση από τη νέα ρύθμιση των σχετικών υποθέσεων που εκκρεμούν, εν όψει των άρθρων 4 και 7 Σ, καθώς και διατάξεων υπερνομοθετικής ισχύος (ΕΣΔΑ).

Τροποποιήσεις ΚΠΔ (άρθρα 26 επ.)

Ορθές οι νέες ρυθμίσεις για την εξαίρεση δικαστή (άρθρα 16-17 ΚΠΔ) που συμβάλλουν στον περιορισμό των «προπετών» σχετικών αιτήσεων που παρελκύουν αδικαιολόγητα την ποινική δίκη. Ορθή η ρύθμιση της αίτησης εξαίρεσης για τα Μ.Ο.Δ. (κρίση από τακτικούς δικαστές). Άστοχη η νέα ρύθμιση περί πειθαρχικού ελέγχου του δικαστή, αν δήλωσε αποχή από έλλειψη σθένους ή φυγοπονία. Εάν κάποιος δικαστής δηλώσει ότι πρέπει να απέχει από την εκδίκαση συγκεκριμένης υπόθεσης για συγκεκριμένους (προβλεπόμενους στο νόμο) λόγους, αυτή η δήλωσή του για αποχή αξιολογείται από το αρμόδιο δικαιοδοτικό όργανο και άλλωστε αυτό συμβάλλει στην ορθοκρισία, στην ενίσχυση του κύρους του δικαστικού σώματος και τελικά στη δίκαιη δίκη.

Ορθή η νέα ρύθμιση του άρθρου 43 ΚΠΔ και η μη υποχρεωτική πρόβλεψη της προκαταρκτικής εξέτασης για τα πλημμελήματα και κακουργήματα, αφού ο εισαγγελέας ως αρμόδιος για την άσκηση της ποινικής δίωξης μπορεί και οφείλει να κρίνει, αν πρέπει αυτή να διενεργηθεί ή όχι. Η νέα αυτή ρύθμιση, εκτός από ορθή για λόγους ουσίας, συμβάλλει και στην ταχεία διεκπεραίωση των υποθέσεων στο στάδιο της ποινικής προδικασίας.

Ορθή η ρύθμιση για την κατάθεση παραβόλου 100 € στην υποβολή της έγκλησης. Θα πρέπει όμως να διευκρινιστεί ότι αυτό αφορά μόνο στα κατ' έγκληση διωκόμενα αδικήματα, δεδομένου ότι ο εισαγγελέας μπορεί για τα υπόλοιπα να ασκήσει αυτεπαγγέλτως ποινική δίωξη, μετά από σχετική γνώση αυτού με οιονδήποτε τρόπο.

Ορθή η υποχρεωτική υποβολή όλων των μέσων απόδειξης της έγκλησης με την υποβολή της, λανθασμένη όμως η υποχρεωτική υποβολή ένορκων βεβαιώσεων

μαρτύρων (που λαμβάνονται καθ' υπαγόρευση και μάλιστα χωρίς γνώση του αντιδίκου), λόγω μη υποβολής του μάρτυρα στη βάσανο της εξέτασής του από τον αρμόδιο ανακριτικό υπάλληλο και την εντεύθεν δυνατότητα αποκάλυψης της αλήθειας.

Λανθασμένη η ρύθμιση για μη επίδοση της απορριπτικής διάταξης του εισαγγελέα στον εγκαλούντα, ώστε αυτός να λάβει άμεσα γνώση και να ασκήσει το δικαίωμα προσφυγής του στον Εισαγγελέα Εφετών. Ορθή η θέσπιση παραβόλου για την προσφυγή αυτή, το ποσό όμως των 300 € είναι υπερβολικό (προτείνεται το ίδιο με αυτό της έγκλησης, ήτοι 100 €).

Λανθασμένη η νέα ρύθμιση περί ίδρυσης Μονομελών Εφετείων Κακουργημάτων. Στα αδικήματα αυτά (κακουργήματα) η ποινική κύρωση είναι ιδιαίτερα επαχθής, τα δε νομικά και ουσιαστικά ζητήματα που εγείρονται κατά την εκδίκαση των υποθέσεων είναι δυσχερή και μόνο με τη διάσκεψη, τη συνευθύνη, το συγκερασμό των απόψεων, γνώσεων και εμπειριών των δικαστών, μπορούν (καλύτερα) να αντιμετωπιστούν. Άλλωστε είναι γνωστό ότι ο κάθε δικαστής είναι λιγότερο ή περισσότερο επιεικής από τον άλλο στο ζήτημα της επιμέτρησης των ποινών και δεν θα πρέπει αυτή να καθίσταται θέμα τύχης (ευνοείται δηλαδή η αναζήτηση «ευμενούς» σύνθεσης από τον κατηγορούμενο). Τέλος, η ταχύτητα στην εκδίκαση των υποθέσεων (εδώ των κακουργημάτων) δεν πρέπει να είναι αυτοσκοπός, αλλά θα πρέπει πρώτα να διασφαλίζεται η όσο το δυνατόν ορθότερη απονομή του δικαίου.

Ορθή η ρύθμιση του άρθρου 30§2 του νομοσχεδίου (τροποποίηση άρθρου 243§3 ΚΠΔ) με την οποία αντιμετωπίζεται επιτυχώς το πρόβλημα της επιβράδυνσης της ποινικής προδικασίας από την περιφορά της δικογραφίας από πταισματοδίκη σε πταισματοδίκη. Ορθή η ρύθμιση του άρθρου 30§3 του νομοσχεδίου περί υποβοήθησης του ανακριτή από ειδικούς επιστήμονες, λανθασμένη όμως η εξάρτηση της βοήθειας αυτής (για λόγους ταχύτητας και ενιαίας αντιμετώπισης της υπόθεσης από τον ανακριτή) από διάταξη (πράξη) του Εισαγγελέα Εφετών. Άστοχη για τους ίδιους λόγους και η ρύθμιση για επανάληψη των ανακριτικών πράξεων που έχουν ήδη γίνει με σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέα (αρκεί το ισχύον άρθρο 248§3 ΚΠΔ που αφήνει το θέμα αυτό στην κρίση του ανακριτή).

Ατυχής η νέα ρύθμιση του αρ. 250 ΚΠΔ που αλλοιώνει το δόγμα της «in rem» άσκησης της ποιν. δίωξης και περιορίζει σχετικά την εξουσία του ανακριτή. Ορθή δικαιοπολιτικά και δογματικά η ισχύουσα ρύθμιση του αρ. 250 ΚΠΔ.

Ορθή η νέα ρύθμιση για τις προϋποθέσεις προσωρινής κράτησης (άρθρο 282§3 ΚΠΔ) με την προσθήκη της δυνατότητας επιβολής της σε αδικήματα οργανωμένου ή κατ' εξακολούθηση εγκλήματος ή όταν υπάρχουν πολλοί παθόντες, δεδομένου ότι με

την ισχύουσα ρύθμιση είναι δυσχερής η προσωρινή κράτηση στα κακουργήματα με ανώτερο όριο ποινής κάτω από τα 20 έτη και ιδίως στις διακεκριμένες κλοπές. Προτιμότερο όμως, θα ήταν να επανέλθει η ρύθμιση του άρθρου 282§3 ΚΠΔ, όπως ίσχυε προ της τροποποίησής της με το αρ. 24 Ν. 3811/2009 (ΦΕΚ Α 231/17.12.2009).

Για την άρση της διαφωνίας για την προσωρινή κράτηση μεταξύ ανακριτή και εισαγγελέα ορθή είναι κατ' αρχήν η νέα ρύθμιση για άμεση αντιμετώπισή της (με προσοχή όμως πάντα στα χρονικά όρια του άρθρου 6 Σ). Προτιμότερη η άρση της διαφωνίας να γίνει από το οικείο Δικαστικό Συμβούλιο και όχι από το Τριμελές Δικαστήριο, λόγω ευχερέστερης σύγκλησής του και εμπειρίας των μελών του (στα μεγάλα δικαστήρια αποτελείται από ανακριτές) στην επίλυση του ζητήματος αυτού.

Ορθή η νέα ρύθμιση περί μη υποχρεωτικής εμφάνισης των διαδίκων στο Συμβούλιο Πλημμελειοδικών κατά τα άρθρα 287 και 309§2 ΚΠΔ, αφού η ισχύουσα ρύθμιση καθυστερεί την ποινική προδικασία, χωρίς λόγο, δεδομένης και της δυνατότητας του Συμβουλίου να διατάζει (αν το κρίνει σκόπιμο) την εμφάνισή τους. Λανθασμένη και αντίθετη με τα ισχύοντα στον ΚΠΔ η εξίσωση στο θέμα αυτό του εισαγγελέα (που δεν είναι διάδικος) με τους διαδίκους. Ορθή η νέα ρύθμιση του αρ 309§2 εδ. γ ΚΠΔ για παροχή εξηγήσεων από τους διαδίκους ως προς τη μεταγενέστερη υποβολή αποδεικτικών εγγράφων, μόνο αν αυτά είναι ουσιώδη.

Ορθή η θέσπιση παραβόλου στην περίπτωση προσφυγής του άρθρου 322 ΚΠΔ (στον Εισαγγελέα Εφετών), το ποσό όμως των 300 € είναι υπερβολικό (προτείνεται αυτό των 100€).

Ορθή η νέα ρύθμιση του άρθρου 340 ΚΠΔ για διορισμό αυτεπαγγέλτως συνηγόρου στον κατηγορούμενο στα κακουργήματα (έως 2 φορές) που συμβάλλει στη μη παρέκλυση της δίκης από τις συνεχείς σχετικές αρνήσεις του κατηγορουμένου.

Λανθασμένη και πρακτικά ανεφάρμοστη στα μεγάλα δικαστήρια η νέα ρύθμιση του άρθρου 349 ΚΠΔ για τις αναβολές στην ποινική δίκη, ως προς την υποχρεωτική προαναγγελία του κωλύματος (με σχετική απόφαση του δικαστηρίου σε συμβούλιο που θα προσθέσει αδικαιολόγητα νέα χρονοτριβή και πρόσθετο χρόνο εργασίας στους δικαστές και εισαγγελείς) και την αναβολή σε σύνθεση που θα προεδρεύει ο ίδιος δικαστής που ανέβαλε την υπόθεση. Η ισχύουσα ρύθμιση του άρθρου 349 ΚΠΔ με τον περιορισμό του αριθμού των αναβολών σε δύο και τη δυνατότητα διακοπής της συνεδρίασης αντιμετωπίζει σχετικά επιτυχώς το θέμα των αναβολών.

Ορθή η αύξηση των ορίων του εκκλητού στη ρύθμιση του άρθρου 489 ΚΠΔ που συμβάλλει στην ταχεία εκκαθάριση των υποθέσεων. Προς τούτο, μπορεί να συμβάλλει η θέσπιση παραβόλου για την έφεση και την αναίρεση.

Ορθή η νέα ρύθμιση της αυτόφωρης διαδικασίας στα πταίσματα (άρθρο 409 ΚΠΔ), εν όψει της σημαντικής αύξησης της αρμοδιότητας των πταισματοδικείων με το νομοσχέδιο αυτό.

Ορθή η συγχώνευση των ποινών, κατ' άρθρο 551 ΚΠΔ από τον εισαγγελέα και η ενασχόληση των δικαστηρίων με το θέμα αυτό μόνο μετά από προσφυγή του καταδίκου, ρύθμιση που συμβάλλει στην αποσυμφόρηση των δικαστηρίων, χωρίς να θίγεται η ουσία.

Ως προς τους ειδικούς ποινικούς νόμους (άρθρα 36-39 του νομοσχεδίου)

Για το θέμα της αύξησης των χρηματικών ορίων στα κακουργήματα του οικονομικού εγκλήματος, βλ. ανωτέρω.

Ορθή η εκ νέου ρύθμιση ως πλημμέλημα (από πταίσμα) της ηχορρύπανσης λόγω της απαξίας της.

Ορθή η μετατροπή των πλημμελημάτων που αναφέρονται στο άρθρο 38 του νομοσχεδίου σε πταίσματα, δεδομένου ότι αυτά είναι ήσσονος απαξίας και κατά κανόνα χωρίς συγκεκριμένο προσβαλλόμενο αγαθό («παραβάσεις τάξεως»). Θα πρέπει όμως, εν όψει της αθρόας μετατροπής πλημμελημάτων σε πταίσματα, να επανεξετασθεί το ισχύον πλαίσιο γενικά και σε βάθος χρόνου, με βάση τα ανωτέρω, διότι παρατηρούνται σχετικές αντινομίες (λ.χ. τα αδικήματα του νόμου περί ασέμων – 2734/1999- έχουν μετατραπεί όλα σε πταίσματα με το αρ. 31 Ν. 3904/2010, δημιουργώντας κοινωνικά προβλήματα και προβλήματα ασφάλειας, ή η μετατροπή σε πταίσμα από πλημ/μα της οδήγησης σε κατάσταση μέθης που έχει σημαντική απαξία). Τέλος, λόγω της αύξησης αυτής της ύλης των πταισματοδικείων θα πρέπει να εξεταστεί η επιμήκυνση του χρόνου παραγραφής τους και ιδίως της αναστολής αυτής (προτείνεται 1 + 2 έτη).

Λανθασμένη η εκ νέου τροποποίηση των άρθρων 87, 88 Ν. 3386/2005 για την αντιμετώπιση του σύγχρονου δουλεμπορίου και η επεικέστερη αντιμετώπιση των δραστών που θα έχει ως αποτέλεσμα τη μη ουσιαστική τιμωρία των δουλεμπόρων (εν όψει και των διαρκώς θεσπιζόμενων ευνοϊκών μέτρων για τους καταδίκους σε πλημμελήματα) και την αύξηση της λαθρομετανάστευσης. Λανθασμένη επίσης η ρύθμιση για δυνατότητα του εισαγγελέα να μην ασκήσει ποινική δίωξη στους λαθρομετανάστες που και αυτή επιτείνει το υπάρχον μείζον κοινωνικό πρόβλημα της λαθρομετανάστευσης (όπως και η προτεινόμενη τροποποίηση του άρθρου 74 ΠΚ και η κατάργηση του άρθρου 99§§2-4 ΠΚ) που αποτελεί και πρόβλημα αύξησης της εγκληματικότητας.

Στη συνέχεια, η Πρόεδρος έδωσε το λόγο στον εισηγητή **Γεώργιο Ακτύπη, Πρόεδρο Πρωτοδικών**, ο οποίος, αφού έλαβε το λόγο είπε τα εξής: «Σχετικά με τις

τροποποιήσεις των άρθρων του Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων έχω να κάνω τις εξής παρατηρήσεις:

Άρθρο 87: Κανονισμοί

Με την παρ. 1 τροποποιείται η παράγραφος 4 του άρθρου 17 ν. 1756/1988 και διευρύνεται ο κύκλος των προσώπων, που δικαιούνται να ζητήσουν τη σύνταξη, συμπλήρωση, τροποποίηση ή αντικατάσταση του κανονισμού του δικαστηρίου (πέραν από τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, ο Πρόεδρος του οικείου Συμβουλίου Επιθεώρησης). Με την τροποποίηση της παρ. 7 του άρθρου 17 του ν. 1756/1988 ορίζεται, ότι οι κανονισμοί (όπως και οι τροποποιήσεις τους) υποβάλλονται αμέσως στις οικείες ολομέλειες των ανώτατων δικαστηρίων προς έγκριση. Αυτές έχουν δικαίωμα συμπλήρωσης, τροποποίησης ή ακύρωσης των κανονισμών ως προς όλα τα σημεία και ειδικότερα ως προς τον αριθμό των δικασίμων και των υποθέσεων, που προσδιορίζονται σε κάθε δικάσιμο. Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, το τελευταίο ορίζεται, για να μπορεί η ολομέλεια του ανώτατου δικαστηρίου να ελέγξει κατά πόσο ο οριζόμενος με τον κανονισμό αριθμός δικασίμων και των υποθέσεων, που προσδιορίζεται σε κάθε δικάσιμο, είναι αυτός, που αρμόζει για το δικαστήριο, για το οποίο πρόκειται. Οι κανονισμοί ισχύουν μόνο μετά την τελική έγκρισή τους από τις ολομέλειες των ανώτατων δικαστηρίων και αφού διαβιβαστούν στον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ακόμη, δίδεται στον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων το δικαίωμα, που άλλωστε το έχει και με βάση την ισχύουσα διάταξη, μέσα σε ένα μήνα από την ημέρα, που ο κανονισμός περιέλθει υπηρεσιακώς σε αυτόν, να τον αναπέμψει μία μόνο φορά με τις υποδείξεις του για συμπλήρωση, τροποποίηση ή ακύρωση στην οικεία ολομέλεια του ανώτατου δικαστηρίου.

Η ρύθμιση αυτή δεν κρίνεται θετική, διότι δίδεται απόλυτη διακριτική ευχέρεια στις ολομέλειες των ανώτατων δικαστηρίων για την τροποποίηση, συμπλήρωση ή ακύρωση αυτών. Έτσι καταργείται εν τοις πράγμασι το αυτοδιοίκητο των δικαστηρίων. Δεδομένου, όμως, ότι η έννοια της δικαστικής ανεξαρτησίας περιλαμβάνει και την «εσωτερική ανεξαρτησία» των δικαστικών λειτουργιών από τα ανώτατα δικαστήρια του κλάδου τους, προτείνεται να εγκρίνονται οι κανονισμοί από τις ολομέλειες των οικείων δικαστηρίων, όπως ισχύει σήμερα, οι οποίες, εξάλλου, έχουν άμεση άποψη για τη λειτουργική δυνατότητα του δικαστηρίου, ενόψει και του υπηρετούντος σε αυτό αριθμού δικαστών.

Άρθρο 89: Όριο ηλικίας-Κωλύματα διορισμού

Με την παρ. 2 του άρθρου 89 αντικαθίσταται η παρ. 4 του άρθρου 36 του ν. 1756/1988 και ορίζεται ότι, «δικαστικός λειτουργός διορίζεται εκείνος που συμπλήρωσε το 28ο έτος και δεν έχει υπερβεί το 45ο έτος της ηλικίας του».

Η αύξηση του ανώτατου ορίου ηλικίας για την εισαγωγή στο Δικαστικό Σώμα κινείται προς την σωστή κατεύθυνση, διότι οι λειτουργοί της δικαιοσύνης απαιτείται να έχουν σημαντική κοινωνική, αλλά και εργασιακή εμπειρία.

Άρθρο 90: Κωλύματα εντοπιότητας

Με την παρ. 1 του άρθρου 90 επαναφέρονται τα κωλύματα εντοπιότητας των δικαστικών λειτουργών, που υπηρετούν σε δικαστήρια των πόλεων Βόλου, Ρόδου, Χανίων και Ιωαννίνων. Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, η επαναφορά αυτή γίνεται, διότι συντρέχουν και για τους δικαστές, που υπηρετούν στις πόλεις αυτές, οι προϋποθέσεις, που επιβάλλουν την ύπαρξη των συγκεκριμένων κωλυμάτων.

Η επαναφορά αυτή, μετά εικοσαετίας περίπου από την κατάργησή τους, δεν συμβάλει στην ταχύτερη απονομή της δικαιοσύνης, στο οποίο αποβλέπει το νομοσχέδιο. Σε κάθε περίπτωση, οι διατάξεις περί κωλύματος εντοπιότητας είναι αναχρονιστικές και πρέπει να καταργηθούν, όταν μάλιστα καταργούνται και οι περιορισμοί άσκησης του δικηγορικού λειτουργήματος, δημιουργούν δε πολλά προβλήματα στην συνοχή των οικογενειών των δικαστικών λειτουργών, οι οποίοι κατάγονται από την επαρχία. Με τις ισχύουσες διατάξεις, που προβλέπουν την υποχρέωση αποχής και εξαίρεσης δικαστικών λειτουργών από την εκδίκαση υποθέσεων, αντιμετωπίζονται επαρκώς τα προβλήματα, που ενδεχομένως ανακύπτουν εξαιτίας της υπηρεσίας δικαστικών λειτουργών στην περιφέρεια καταγωγής ή πρόσφατης μόνιμης εγκατάστασης των ίδιων ή των συζύγων τους.

Με την παρ. 2 περιορίζεται το δικαίωμα της άδειας ανατροφής τέκνου του δικαστικού λειτουργού. Έτσι, σε αντίθεση με τα ισχύοντα στον Υπαλληλικό Κώδικα, όπου ο γονέας υπάλληλος λαμβάνει άδεια ανατροφής τέκνου εννέα (9) μηνών (άρθρο 53 του ν. 3528/2007), ο δικαστής γονέας δικαιούται μόνο πέντε (5) μήνες. Αυτή η διαφοροποίηση δημιουργεί πρόδηλο ζήτημα αντισυνταγματικότητας της σχετικής ρύθμισης, εφόσον δεν νοείται να τίθεται ο δικαστικός λειτουργός σε δυσμενέστερο καθεστώς από το δημόσιο υπάλληλο, ενώ η ρύθμιση αυτή αντίκειται στις συνταγματικές αρχές της προστασίας της μητρότητας και της οικογένειας.

Άρθρο 91: Μισθός – θέματα δικαστικών διακοπών

Σύμφωνα με την ισχύουσα διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 43 του ν. 1756/1988, δεν οφείλεται μισθός για το χρονικό διάστημα κατά το οποίο ο δικαστικός λειτουργός από δική του υπαιτιότητα δεν παρέχει υπηρεσία. Κατά την αιτιολογική έκθεση, η

διάταξη αυτή έμεινε για χρόνια ανενεργή και είναι καιρός να ενεργοποιηθεί και η Πολιτεία να μην οφείλει μισθό στο δικαστικό λειτουργό, που αδικαιολόγητα δεν εκτελεί τα υπηρεσιακά - δικαστικά του καθήκοντα. Έτσι, προστίθεται εδάφιο στην άνω παράγραφο, που ορίζει ότι, ως μη παροχή υπηρεσίας νοείται και η, κατά την κρίση των οργάνων, που αναφέρονται παρακάτω, συζήτηση μη ικανού αριθμού υποθέσεων, η αδικαιολόγητη καθυστέρηση παραδόσεως σχεδίων αποφάσεων και δικογραφιών, που του ανατίθενται προς επεξεργασία, καθώς και η μη συμμετοχή στις συνεδριάσεις των οργάνων του δικαστηρίου ή η μη εκτέλεση υπηρεσίας, που του ανατέθηκε αρμοδίως. Στις περιπτώσεις αυτές, ο μισθός περικόπτεται με πράξη του δικαστικού λειτουργού, που διευθύνει το δικαστήριο ή με πράξη του προϊσταμένου του αμέσως ανώτερου δικαστηρίου. Η πράξη της περικοπής τίθεται στον ατομικό φάκελο του δικαστικού λειτουργού και συνιστά δυσμενές στοιχείο για την προαγωγή του. Κατά της πράξης αυτής επιτρέπεται προσφυγή ενώπιον του οικείου Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου μέσα σε προθεσμία δέκα ημερών από την επίδοσή της στον ενδιαφερόμενο δικαστικό λειτουργό, χωρίς να αναστέλλεται για οποιοδήποτε λόγο η εκτέλεσή της. Το συμβούλιο αποφαινεται αμετάκλητα και σε περίπτωση εξαφάνισης της πράξης περικοπής, αυτή δεν λαμβάνεται υπόψη για την προαγωγή. Περαιτέρω, με την τροποποίηση της παρ. 11 του άρθρου 44 του ν. 1756/1988 ορίζεται, ότι ο δικαστικός λειτουργός δεν έχει δικαίωμα να κάνει χρήση δικαστικών διακοπών ή κανονικής άδειας, εφόσον κατά την κρίση του οικείου προϊσταμένου υπάρχει κίνδυνος ουσιώδους καθυστέρησης στην έκδοση απόφασης ή βουλεύματος σε επείγουσα υπόθεση ή σε άλλη επείγουσα δικαστική ενέργεια. Τέλος, με το νομοσχέδιο προστίθεται ακόμη ότι, αν ο δικαστικός λειτουργός καθυστερεί να παραδώσει σημαντικό αριθμό σχεδίων αποφάσεων υποθέσεων, που έχουν συζητηθεί ή καθυστερεί να επεξεργασθεί τις δικογραφίες, που του έχουν ανατεθεί, μπορεί να υποχρεωθεί, με πράξη του προϊσταμένου του οικείου δικαστηρίου ή με πράξη του προϊσταμένου του αμέσως ανώτερου δικαστηρίου, να προσκομίσει τον οριζόμενο από αυτούς αριθμό σχεδίων ή δικογραφιών μέσα στην περίοδο των δικαστικών διακοπών και σε προθεσμία που θα τάξει το άνω όργανο. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης μπορεί με πράξη των παραπάνω οργάνων να στερηθεί ολοσχερώς του δικαιώματος να κάνει χρήση των δικαστικών διακοπών μέχρι να παραδώσει τον ορισθέντα αριθμό σχεδίων αποφάσεων ή δικογραφιών. Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, με τις διατάξεις αυτές επιχειρείται αφενός η τόνωση του αισθήματος ευθύνης, που πρέπει να διέπει το δικαστικό λειτουργό, καθώς και η παροχή εξουσίας στα αρμόδια όργανα να περικόψουν τις δικαστικές διακοπές στο δικαστικό λειτουργό, ο οποίος δεν επιτέλεσε, όπως έπρεπε, τα δικαστικά του καθήκοντα, με

συνέπεια να καθυστερεί να παραδώσει σημαντικό αριθμό σχεδίων αποφάσεων υποθέσεων, που έχουν συζητηθεί ή καθυστερεί να επεξεργασθεί τις δικογραφίες που του έχουν ανατεθεί. Τα μέτρα, όμως, της περικοπής του μισθού και της στέρησης χρήσης των δικαστικών διακοπών ισοδυναμούν με πειθαρχικές ποινές και επομένως, πρέπει, να επιβάλλονται με τις εγγυήσεις της τακτικής πειθαρχικής διαδικασίας (απόφαση πειθαρχικού συμβουλίου κλπ) και όχι από το διευθύνοντα τη σχετική δικαστική υπηρεσία ή τον προϊστάμενο του αμέσως ανώτερου δικαστηρίου. Επομένως καθίσταται περιττή η σχετική ρύθμιση, καθόσον ήδη προβλέπεται η δυνατότητα επιβολής πειθαρχικών ποινών για την αδικαιολόγητη καθυστέρηση στη δημοσίευση των αποφάσεων κλπ. Σημειώνεται δε, ότι ο δικαστικός λειτουργός δεν τελεί σε διακοπές κατά το χρονικό διάστημα από 1 Ιουλίου έως 15 Σεπτεμβρίου, όπως εσφαλμένα υπολαμβάνει ο συντάκτης του νομοσχεδίου. Αληθές είναι, ότι τα δικαστήρια λειτουργούν σε θερινά τμήματα και οι δικαστές εργάζονται για να διεκπεραιώσουν πέραν των υποθέσεων, που χρεώνονται στο διάστημα αυτό και τις υποθέσεις, που έχουν χρεωθεί όλο το δικαστικό έτος, όπως προκύπτει το γεγονός αυτό και από τον αριθμό των αποφάσεων, που δημοσιεύονται κατά τη διάρκεια των δικαστικών διακοπών.

Άρθρο 93: Εκπαιδευτική άδεια

Στο άρθρο 93 περιλαμβάνονται οι ρυθμίσεις της εκπαιδευτικής αδειας των δικαστικών λειτουργών στην αλλοδαπή. Κατά βάση οι ρυθμίσεις παραμένουν οι ίδιες, καταργείται, όμως, η χορήγηση εκπαιδευτικής άδειας στην ημεδαπή, διότι, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, δεν είναι υπηρεσιακώς σκόπιμο, ενόψει των πολύ μεγάλων υπηρεσιακών αναγκών των δικαστηρίων, να απομακρύνονται δικαστικοί λειτουργοί από την υπηρεσία τους. Όσοι επιθυμούν να παρακολουθήσουν μεταπτυχιακό πρόγραμμα στην ημεδαπή, μπορούν να το πράξουν παράλληλα με την πλήρη άσκηση των κύριων καθηκόντων τους. Κρίνεται θετική τη ρύθμιση, με την οποία αυξάνεται το όριο ηλικίας για τη λήψη εκπαιδευτικής άδειας στο εξωτερικό στο 55^ο έτος, καθόσον το ισχύον όριο ηλικίας του 45^{ου} έτους δημιουργούσε δυσχέρεια σε πολλούς δικαστικούς λειτουργούς, ιδιαίτερα εκείνους με μικρά παιδιά, να κάνουν χρήση του δικαιώματος αυτού και να επιμορφωθούν. Αντίθετα, η κατάργηση της λήψης εκπαιδευτικής άδειας στην ημεδαπή δεν κρίνεται ορθή, διότι στερεί το δικαστικό λειτουργό της δυνατότητας περαιτέρω επιμόρφωσης και εξειδίκευσής του στο εσωτερικό δίκαιο, που είναι και το κυρίως εφαρμοστέο, λαμβανομένου υπόψη, ότι, λόγω των αυξημένων υπηρεσιακών αναγκών, είναι πολύ δύσκολη έως αδύνατη η παράλληλη άσκηση των δικαστικών καθηκόντων και η παρακολούθηση μεταπτυχιακού προγράμματος.

Άρθρο 94: Προαγωγές

Με το άρθρο αυτό γίνονται παρεμβάσεις ως προς τον τρόπο διενέργειας των προαγωγών των δικαστικών λειτουργών. Η προαγωγή στους ανώτατους βαθμούς της δικαιοσύνης, δηλαδή στο βαθμό του Αρεοπαγίτη και του Προέδρου Εφετών, γίνεται κατ' απόλυτη εκλογή και προϋποθέτει την ύπαρξη εξαιρετικών προσόντων στο πρόσωπο των δικαστικών λειτουργών, που έχουν τα τυπικά προσόντα. Οι υπόλοιποι δικαστικοί λειτουργοί κρίνονται κατ' εκλογή και προάγονται αυτοί, που συγκεντρώνουν τα απαιτούμενα ουσιαστικά προσόντα σε ικανό (όχι σε εξαιρετικό) βαθμό, που τους επιτρέπει όμως να ανταποκριθούν πλήρως στα καθήκοντα του ανώτερου βαθμού. Σε όλες τις περιπτώσεις προαγωγής της κατηγορίας αυτής, οι νέες ρυθμίσεις προβλέπουν, ότι η προαγωγή ποσοστού 20% γίνεται με τα κριτήρια της προηγούμενης παραγράφου, δηλαδή με την ύπαρξη εξαιρετικών προσόντων στο πρόσωπο των δικαστικών αυτών λειτουργών, που έχουν τα τυπικά προσόντα. Τέλος, ορίζεται, ότι δεν προάγεται στον επόμενο βαθμό, δικαστής ο οποίος καθυστερεί αδικαιολόγητα τη δημοσίευση και θεώρηση των αποφάσεων που εκδίδει, εκτός αν το οικείο συμβούλιο αιτιολογήσει ειδικά τους λόγους της κατά παρέκκλιση προαγωγής. Αδικαιολόγητη είναι η καθυστέρηση όταν: α) η απόφαση δεν δημοσιεύεται μέσα σε διάστημα έξι μηνών από τη συζήτηση, β) προκειμένου για υποθέσεις ασφαλιστικών, όταν η απόφαση δεν εκδίδεται μέσα σε ένα μήνα, γ) προκειμένου για θεώρηση όταν αυτή γίνεται πέρα από ένα μήνα. Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, με τις ρυθμίσεις αυτές επιδιώκεται να καταστεί σαφές, ότι η Πολιτεία δεν ανέχεται την προαγωγή δικαστικού λειτουργού, ο οποίος είναι υπαίτιος αδικαιολόγητης καθυστέρησης των υποθέσεων και δικογραφιών, που του ανατίθενται και ότι το οικείο Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο είναι υποχρεωμένο, σε περίπτωση προαγωγής δικαστικού λειτουργού αυτής της κατηγορίας, να αιτιολογήσει ειδικά τους λόγους της κατά παρέκκλιση προαγωγής. Η παραπάνω ρύθμιση δεν κρίνεται ορθή για τους εξής λόγους: Ο Κώδικας Οργανισμού των Δικαστηρίων ρυθμίζει τα της εσωτερικής λειτουργίας της Δικαιοσύνης και για το λόγο αυτό, πρέπει, κάθε επέμβαση της νομοθετικής εξουσίας στον Οργανισμό αυτόν να επιχειρείται υπό το πρίσμα των διατάξεων του Συντάγματος, που προβλέπουν και κατοχυρώνουν την ανεξαρτησία της Δικαιοσύνης έναντι των άλλων δύο πολιτειακών λειτουργιών. Η πλέον θεμελιώδης διάταξη του Συντάγματος, η οποία κατοχυρώνει την ανεξαρτησία της Δικαιοσύνης, είναι αυτή του άρθρου 90. Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 90 ορίζεται ότι «οι προαγωγές, τοποθετήσεις, μεταθέσεις, αποσπάσεις και μετατάξεις των δικαστικών λειτουργών ενεργούνται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από απόφαση ανώτατου δικαστικού συμβουλίου». Το Σύνταγμα δεν

επιφυλάσσεται υπέρ του κοινού (τυπικού) νόμου, διότι διαφορετικά θα αναιρούσε την ανεξαρτησία της Δικαιοσύνης. Επομένως κάθε επιτακτική υπόδειξη του κοινού νομοθέτη προς το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο, είτε προς την κατεύθυνση προαγωγής δικαστών, είτε προς την αντίθετη κατεύθυνση της μη προαγωγής δικαστών, αποτελεί επέμβαση της νομοθετικής στη δικαστική λειτουργία, διότι περιορίζει το δικαίωμα του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου να αποφασίσει για την προαγωγή ή τη μη προαγωγή συγκεκριμένων δικαστών. Σε κάθε περίπτωση, η ρύθμιση για κατ' εκλογή προαγωγή στους υπόλοιπους –πλην των ανωτάτων– βαθμούς ενέχει τον κίνδυνο δημιουργίας σχέσεων αλληλεξάρτησης ανώτερων και κατώτερων δικαστικών λειτουργών, ενώ το κριτήριο ποιοι δικαστικοί λειτουργοί είναι οι αξιότεροι είναι λίκν υποκειμενικό και εξαρτάται και από την προσωπική αντίληψη των μελών του αρμόδιου δικαστικού συμβουλίου, καθώς και του επιθεωρητή. Άλλωστε, είναι αδύνατον να υπάρξει αντικειμενική αξιολόγηση της εξαιρετικής ικανότητας των δικαστών, αφού αυτοί υπηρετούν σε διαφορετικά δικαστήρια με διαφορετικά ιδιαίτερα χαρακτηριστικά δυσκολίας ή και σε διαφορετικά τμήματα με άλλο βαθμό δυσκολίας. Σημειώνεται δε, ότι υπό το ισχύον καθεστώς προαγωγών, που κρίνεται ότι πρέπει να παραμένει σε ισχύ, δικαστές, οι οποίοι για οποιοδήποτε λόγο ασκούν πλημμελώς τα καθήκοντά τους ή θεωρούνται ανεπαρκείς κρίνονται μη προακτέοι. Τέλος, είναι άδικη η πρόβλεψη ότι ο δικαστής κρίνεται μη προακτέος ως «αδικαιολογήτως καθυστερήσας», εάν δεν δημοσιεύσει την απόφαση εντός έξι μηνών κλπ. Η περιοριστική αναφορά των λόγων, για τους οποίους δικαστικός λειτουργός κρίνεται ως μη προακτέος, δεν παρέχει στο οικείο δικαστικό συμβούλιο τη διακριτική ευχέρεια να εκτιμήσει συνολικά την υπηρεσιακή απόδοση του δικαστικού λειτουργού, όπως ο αριθμός των υποθέσεων, που χρεώνεται, ο βαθμός δυσκολίας τους, η δημοσίευση μεγάλου αριθμού αποφάσεων σε σύντομο χρονικό διάστημα κλπ. Επίσης, η ρύθμιση αυτή δεν λαμβάνει υπόψη ειδικούς λόγους, που μπορεί να προκαλέσουν την καθυστέρηση της δημοσίευσης δικαστικών αποφάσεων, όπως η ασθένεια του δικαστικού λειτουργού ή μέλους της οικογενείας του, η έγκαιρη παράδοση των δικογραφιών στο δικαστή κλπ. Με τη διάταξη αυτή δεν επιταχύνεται η απονομή της δικαιοσύνης, αλλά προβλέπεται, ότι οι δικαστικές αποφάσεις, υπό την απειλή της πειθαρχικής δίωξης και της παράλειψης, θα είναι πρόχειρες, ρηχές και ενδεχομένως εσφαλμένες.

Άρθρο 95: Μεταθέσεις

Με την παρ. 1 ορίζεται, ότι το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο, όσον αφορά προαγωγές και μεταθέσεις δικαστικών λειτουργών, συνεδριάζει μια φορά το χρόνο, κατά το από 20 Ιουνίου έως 10 Ιουλίου χρονικό διάστημα. Οι προαγόμενοι και

μετατιθέμενοι δικαστικοί λειτουργοί είναι υποχρεωμένοι να εμφανισθούν στις θέσεις τους έως την 15η Σεπτεμβρίου του ίδιου έτους. Αν εμφανισθεί απρόβλεπτη υπηρεσιακή ανάγκη ή σε όλως εξαιρετικές περιπτώσεις, κατά τη διάρκεια του δικαστικού έτους επιτρέπεται μόνο απόσπαση δικαστικού λειτουργού, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 51. Περαιτέρω, με την παρ. 2 ορίζεται, ότι μετάθεση δικαστικού λειτουργού δεν επιτρέπεται πριν από τη συμπλήρωση υπηρεσίας δύο (2) δικαστικών ετών στον τόπο, όπου τοποθετήθηκε, λόγω διορισμού, προαγωγής ή μετάθεσης. Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται μετάθεση και πριν την παρέλευση του ανωτέρω χρονικού διαστήματος, για υπηρεσιακούς ή σοβαρούς προσωπικούς λόγους, οι οποίοι πρέπει να βεβαιώνονται ειδικά στην απόφαση ή αν υποβληθούν αιτήσεις αμοιβαίας μετάθεσης. Σύμφωνα με την παρ. 5 δεν επιτρέπεται μετάθεση, εάν ο δικαστικός λειτουργός δεν έχει παραδώσει όλες τις εκκρεμείς υποθέσεις και δικογραφίες, που του έχουν ανατεθεί, διότι, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, δεν είναι διόλου κολακευτικό το φαινόμενο να μετατίθεται κάποιος και να αφήνει μεγάλο ή μικρό αριθμό δικογραφιών και υποθέσεων στην υπηρεσία, στην οποία ήταν τοποθετημένος. Η προτεινόμενη ρύθμιση δεν κρίνεται θετική. Η διάταξη, που προβλέπει, ότι καταρχήν δεν επιτρέπεται μετάθεση δικαστικού λειτουργού πριν από τη συμπλήρωση υπηρεσίας δύο (2) δικαστικών ετών στον τόπο όπου τοποθετήθηκε κλπ., αδικεί τους αρχαιότερους δικαστές, οι οποίοι μετατίθενται σε άλλο τόπο από αυτόν της μόνιμης κατοικίας τους, σε σχέση με νεότερους συναδέλφους τους, οι οποίοι τοποθετούνται ή μετατίθενται στον τόπο αυτόν. Περαιτέρω, η μετάθεση αυτή μπορεί να διαταράξει την ομαλή οικογενειακή ζωή του δικαστικού λειτουργού, ο οποίος υφίσταται επιπλέον μια πολύ σοβαρή οικονομική επιβάρυνση, με δεδομένη και τη μείωση των αποδοχών, που ήδη έχει υποστεί. Η διάταξη της παρ. 5 θα καταστεί πρακτικά ανεφάρμοστη, όπως είναι διατυπωμένη, διότι όταν αποφασίζεται η μετάθεση δικαστικού λειτουργού από το αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο, όλοι οι δικαστικοί λειτουργοί είναι χρεωμένοι με δικογραφίες και χρεώνονται με δικογραφίες και μετά από τη συνεδρίαση του δικαστικού συμβουλίου, με συνέπεια να καθίσταται εκ των πραγμάτων αδύνατη η επεξεργασία τους και η δημοσίευση σχετικής απόφασης έως την 15^η Σεπτεμβρίου, οπότε ο μετατιθέμενος υποχρεούται να αναλάβει υπηρεσία στον τόπο, στον οποίο τοποθετήθηκε ή μετατέθηκε. Εξάλλου, ο δικαστής, που μετατίθεται, δεν παραδίδει (κατά την αιτιολογική έκθεση αφήνει) τις δικογραφίες, που έχει χρεωθεί, στην υπηρεσία του, αλλά τις επεξεργάζεται στην οικία του και δημοσιεύει κανονικά τις σχετικές αποφάσεις. Για τους λόγους αυτούς, η προτεινόμενη διάταξη της πρέπει να απαλειφθεί, καθότι είναι νομοθετικά άστοχη και να παραμένει σε ισχύ το ισχύον σύστημα μεταθέσεων.

Στη συνέχεια, η Πρόεδρος έδωσε το λόγο στον εισηγητή **Ιωάννη Ναυπλιώτη, Πρωτοδίκη**, ο οποίος, αφού έλαβε το λόγο είπε τα εξής: «Σχετικά με τα άρθρα 1, 2, 3, 4, 5, 17, 18, 19, 20 και 22 του σχεδίου νόμου για τη δίκαιη δίκη και την αντιμετώπιση φαινομένων αρνησιδικίας

Άρθρα 1 και 17§14:

Με τα άρθρα 1 και 17§14 του σχεδίου νόμου προτείνεται η τροποποίηση ορισμένων διατάξεων του τετάρτου κεφαλαίου του πρώτου βιβλίου του ΑΚ (Γενικές Αρχές) που αφορά τα νομικά πρόσωπα και της συναφούς διάταξης του άρθρου 787 ΚΠολΔ, με σκοπό την απλούστευση και επιτάχυνση της διαδικασίας για τη σύσταση και τροποποίηση του καταστατικού σωματείου προκειμένου να συντημηθεί ο μέχρι τούδε απαιτούμενος χρόνος από 18 μήνες σε 1 με 2, να εξοικονομηθούν δικαστές, γραμματείς, δικάσιμοι, αίθουσες κλπ, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του σχεδίου νόμου. Σε αδρές γραμμές, προτείνεται: 1) η μεταφορά της καθ' ύλην αρμοδιότητας για το διορισμό της προσωρινής διοίκησης και των εκκαθαριστών νομικού προσώπου, την αναγνώριση σωματείων και την τροποποίηση του καταστατικού αυτών, την εξουσιοδότηση για τη σύγκληση της συνέλευσης σωματείου και τη ρύθμιση της προεδρίας της καθώς και για τη διάλυση του σωματείου στον ειρηνοδίκη, 2) η έκδοση διαταγής και όχι απόφασης για την αναγνώριση σωματείου και την τροποποίηση του καταστατικού του, 3) η δυνατότητα άσκησης ανακοπής κατά της ως άνω διαταγής, για την εκδίκαση της οποίας αρμόδιο θα είναι το μονομελές πρωτοδικείο και 4) η εγγραφή του σωματείου στο οικείο βιβλίο, και επομένως η απόκτηση προσωπικότητας, από την έκδοση της διαταγής. Ειδικότερα:

α) με την αντικατάσταση των άρθρων 69 και 73 ΑΚ από τις παραγράφους 1 και 2 αντιστοίχως του άρθρου 1 του σχεδίου νόμου, καθίσταται πλέον αρμόδιος για το διορισμό της προσωρινής διοίκησης και των εκκαθαριστών νομικού προσώπου ο ειρηνοδίκης, αντί του μονομελούς πρωτοδικείου, που ήταν αρμόδιο έως τώρα με βάση τις διατάξεις των άρθρων 739, 740§1 και 786§1 ΚΠολΔ, με τις οποίες παραμερίστηκαν ως προς το δικονομικό τους περιεχόμενο τα άρθρα 69 και 73 ΑΚ και αφαιρέθηκε η σχετική αρμοδιότητα από τον πρόεδρο των πρωτοδικών.

Σχόλιο: Συχνά οι ανωτέρω υποθέσεις εμφανίζουν μεγάλη αντιδικία, τα δε νομικά ζητήματα που τίθενται προς επίλυση είναι δυσχερή. Για το λόγο αυτό προτείνεται να παραμείνει αρμόδιο το Μονομελές Πρωτοδικείο.

β) με την αντικατάσταση του άρθρου 81 ΑΚ από την παράγραφο 3 του άρθρου 1 του σχεδίου νόμου,

(i) καθίσταται πλέον αρμόδιος για τη διαταγή εγγραφής της συστάσεως σωματείου στο βιβλίο των σωματείων (αναγνώριση), και επομένως και για την εγγραφή της τροποποίησης του καταστατικού του στο ίδιο βιβλίο (αφού το άρθρο 84 ΑΚ παραπέμπει και στο άρθρο 81 ΑΚ), ο ειρηνοδίκης αντί του μονομελούς πρωτοδικείου, που ήταν αρμόδιο έως τώρα με βάση τις διατάξεις των άρθρων 739, 740§1 (όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 19§1 ν. 2331/1995) και 787 ΚΠολΔ,

(ii) οι ως άνω εγγραφές διατάσσονται πλέον με διαταγή και όχι με απόφαση,

(iii) το καταστατικό επικυρώνεται πλέον από τον ειρηνοδίκη και κοινοποιείται στον εισαγγελέα πρωτοδικών, ενώ, έως τώρα, βεβαιωνόταν μόνο από τον πρόεδρο του δικαστηρίου,

(iv) εξακολουθεί να υφίσταται η υποχρέωση κατάθεσης του καταστατικού στο αρχείο του πρωτοδικείου.

γ) με την αντικατάσταση του άρθρου 82 ΑΚ από την παράγραφο 4 του άρθρου 1 του σχεδίου νόμου

(i) προβλέπεται πλέον το δικαίωμα άσκησης ανακοπής κατά της ως άνω διαταγής του ειρηνοδίκη, ενώ μέχρι τώρα οριζόταν ότι η απόφαση υπόκειται μόνο σε έφεση. Αρμόδιο για την εκδίκαση της ανακοπής αυτής καθίσταται το μονομελές πρωτοδικείο, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 17§1 του σχεδίου νόμου, με την οποία τροποποιείται η παράγραφος 1 του άρθρου 740 ΚΠολΔ,

(ii) ως προς την άσκηση ανακοπής κατά της ως άνω διαταγής που απορρίπτει την αίτηση νομιμοποιείται αποκλειστικά εκείνος που την είχε υποβάλει (το ίδιο προβλέπεται και με την ισχύουσα διάταξη ως προς το δικαίωμα άσκησης έφεσης), ενώ ως προς την άσκηση της ανακοπής κατά της διαταγής που δέχεται την αίτηση, νομιμοποιούνται τόσο ο εισαγγελέας πρωτοδικών, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αίτησης της εποπτεύουσας αρχής, όσο και κάθε τρίτος που έχει έννομο συμφέρον (με την ισχύουσα διάταξη δικαίωμα να εκκαλέσει την απόφαση που δέχεται την αίτηση έχει μόνον η εποπτεύουσα αρχή, ενώ ο τρίτος που βλάπτονται τα συμφέροντά του από την εν λόγω απόφαση δικαιούται σε άσκηση τριτανακοπής κατ' αρθρ. 773 ΚΠολΔ).

δ) με την αντικατάσταση του άρθρου 83 ΑΚ από την παράγραφο 5 του άρθρου 1 του σχεδίου νόμου, η εγγραφή του σωματείου στο οικείο βιβλίο, και επομένως η απόκτηση προσωπικότητας, γίνεται με την έκδοση της διαταγής του άρθρου 81 ΑΚ, ανεξαρτήτως, δηλαδή, της ασκήσεως ανακοπής, ενώ με την ισχύουσα διάταξη η εγγραφή γίνεται μόλις η απόφαση που τη διατάζει γίνει τελεσίδικη.

Σε αντιστοιχία με τις ανωτέρω τροποποιήσεις,

(ε) με την αντικατάσταση του άρθρου 787 ΚΠολΔ από την παράγραφο 14 του άρθρου 17 του σχεδίου νόμου,

(i) καθίσταται πλέον αρμόδιος για τη διαταγή εγγραφής της συστάσεως σωματείου στο βιβλίο των σωματείων (αναγνώριση), την εγγραφή της τροποποίησης του καταστατικού του στο ίδιο βιβλίο, την εξουσιοδότηση για τη σύγκληση της συνέλευσης σωματείου και τη ρύθμιση της προεδρίας της (αρθρ. 96 εδ. γ' ΑΚ) καθώς και για τη διάλυση του σωματείου ο ειρηνοδίκης της περιφέρειας όπου έχει έδρα το σωματείο, αντί του μονομελούς πρωτοδικείου που ήταν αρμόδιο έως τώρα με βάση τις διατάξεις των άρθρων 739, 740§1 (όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 19§1 ν. 2331/1995) και 787 ΚΠολΔ. Καταργείται δε η διάταξη του β' εδαφίου του άρθρου 787§1 ΚΠολΔ, που προστέθηκε με το άρθρο 37§8 ν. 4024/2011 (Φ.Ε.Κ. Α' 226/27-10-2011), σύμφωνα με την οποία «η συζήτηση της (σχετικής με τα ανωτέρω) αίτησης ορίζεται υποχρεωτικά εντός δέκα ημερών, το δε δικαστήριο αποφαινεται οριστικά αμέσως και δέχεται ή απορρίπτει την αίτηση. Η απόφασή του δημοσιεύεται σε δημόσια συνεδρίαση μετά το πέρας της ακροαματικής διαδικασίας ή το αργότερο εντός 48 ωρών». Πλέον, ως προς το χρόνο έκδοσης της απόφασης ισχύουν τα αναφερόμενα κατωτέρω στην παράγραφο 10 του άρθρου 17 του σχεδίου νόμου με την οποία τροποποιείται το άρθρο 756 ΚΠολΔ,

(ii) δικαίωμα να ασκήσουν ανακοπή κατά της διαταγής που δέχεται την αίτηση εγγραφής σωματείου ή τροποποίησης καταστατικού έχουν ο εισαγγελέας πρωτοδικών, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αίτησης της εποπτεύουσας αρχής καθώς και κάθε τρίτος που έχει έννομο συμφέρον, ενώ με την ισχύουσα διάταξη (άρθρο 787§2 ΚΠολΔ) δικαίωμα έφεσης κατά της απόφασης που δέχεται αίτηση εγγραφής σωματείου ή τροποποίησης καταστατικού έχει και η εποπτεύουσα αρχή.

Σχόλια:

1) Ορθή η προτεινόμενη τροποποίηση ως προς την υπαγωγή στο ειρηνοδικείο της εκδίκασης των αιτήσεων για την εγγραφή της συστάσεως σωματείου και της τροποποίησης του καταστατικού του στην αρμοδιότητα του ειρηνοδικείου.

2) Εσφαλμένη η προτεινόμενη τροποποίηση ως προς την αντικατάσταση της έκδοσης απόφασης με την έκδοση διαταγής και συνακόλουθα ως προς την πρόβλεψη του δικαιώματος άσκησης ανακοπής κατά της ως άνω διαταγής. Ειδικότερα, το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι κατοχυρώνεται από το άρθρο 12 του Συντάγματος, σύμφωνα, μάλιστα, με τη διάταξη του άρθρου 12§2 του οποίου το σωματείο δεν μπορεί να διαλυθεί για παράβαση νόμου ή ουσιώδους διάταξης του καταστατικού του, παρά μόνο με δικαστική απόφαση. Εφόσον προβλέπεται ρητά από το Σύνταγμα η διάλυση σωματείου με δικαστική απόφαση, το ίδιο θα πρέπει να ισχύει και για τη σύστασή

του, χάριν της προστασίας αφενός μεν των μελών του αφετέρου δε του συνόλου των πολιτών και της πολιτείας από επικίνδυνες συσσωματώσεις (βλ. το σχετικό σχόλιο του Σίμου Ι. Σαμαρά, Δικηγόρου, Υπ. Διδάκτορα Νομικής Πανεπιστημίου Αθηνών στη δημόσια διαβούλευση ως προς το συγκεκριμένο άρθρο του σχεδίου νόμου). Εξάλλου, η ίδρυση και η λειτουργία σωματείου υπόκεινται σε δικαστικό έλεγχο νομιμότητας, και ειδικότερα ελέγχεται αν ο σκοπός του υπό ίδρυση σωματείου είναι κερδοσκοπικός ή αντίθετος στους ισχύοντες νόμους, τα χρηστά ήθη και τη δημόσια τάξη. Επιπλέον, ελέγχεται και αν η άσκηση του δικαιώματος ίδρυσης του σωματείου συνιστά κατάχρηση του δικαιώματος του συνεταιρίζεσθαι. Ειδικότερα, η συνύπαρξη στον ίδιο τόπο δύο ή περισσότερων σωματείων με τους ίδιους σκοπούς μπορεί να ελεγχθεί από το δικαστήριο ενόψει των άρθρων 25§§1 και 3 του Συντάγματος, 58, 80 αρ. 1 και 281 ΑΚ, όταν η λειτουργία του δεύτερου σωματείου παρεμποδίζει ή περιορίζει την τήρηση του δικαιώματος του συνεταιρίζεσθαι από τα μέλη του άλλου σωματείου, ώστε να ματαιώνεται ο συνταγματικά προστατευόμενος σκοπός του δικαιώματος αυτού και όταν η επωνυμία του νεότερου σωματείου είναι ίδια ή παρόμοια με εκείνη του προϋφιστάμενου σωματείου, έτσι ώστε να προκαλείται σύγχυση ως προς την ταυτότητά τους, όπως και όταν η συνύπαρξη αυτών παρακωλύει την εύρυθμη λειτουργία τους και την επίτευξη των σκοπών τους, σε βάρος των συμφερόντων των μελών τους. Για το λόγο αυτό, κατά τη συζήτηση της αίτησης δικαιούται να παρέμβει κυρίως άλλο σωματείο και να ζητήσει την απόρριψη της αίτησης, επικαλούμενο την προαναφερθείσα κατάχρηση. Εξάλλου, αν από το δικόγραφο της αίτησης προκύπτει ότι το υπό σύσταση σωματείο πρόκειται να θίξει ενδεχομένως τα συμφέροντα άλλων (όπως λ.χ. όταν η αίτηση αφορά την εγγραφή νέου επαγγελματικού σωματείου, τη στιγμή που λειτουργεί άλλο με τον ίδιο σκοπό και την ίδια έδρα), ο δικαστής του προσδιορισμού οφείλει να διατάξει την κλήτευση του ενδεχομένως βλαπτόμενου σωματείου. Για τους λόγους αυτούς απαιτείται η έκδοση δικαστικής απόφασης για την εγγραφή της σύστασης του σωματείου και την τροποποίηση του καταστατικού του στο οικείο βιβλίο σωματείων. Εξάλλου, με την πρόβλεψη του δικαιώματος άσκησης ανακοπής κατά της διαταγής του ειρηνοδίκη ενώπιον του μονομελούς πρωτοδικείου (κατά της απόφασης του οποίου ενδέχεται να επακολουθήσει και η άσκηση ενδίκων μέσων), αναιρείται και ο επιδιωκόμενος από το νομοθέτη σκοπός της μείωσης της δικαστικής ύλης.

3) Για τους αμέσως ανωτέρω αναφερόμενους λόγους κρίνεται εσφαλμένη και η προτεινόμενη τροποποίηση ως προς την εγγραφή του σωματείου στο οικείο βιβλίο, και συνακόλουθα την απόκτηση νομικής προσωπικότητας, με την έκδοση της διαταγής του ειρηνοδίκη. Σημειωτέον ότι υποστηρίζεται η άποψη ότι η διάταξη του

άρθρου 83 εδ. β' ΑΚ έχει ήδη καταργηθεί δυνάμει της διάταξης του άρθρου 763§1 ΚΠολΔ, με την οποία προβλέπεται ότι η προθεσμία της έφεσης και η άσκηση της δεν αναστέλλουν την ισχύ και την εκτέλεση της απόφασης. Κρατούσα, ωστόσο είναι η αντίθετη άποψη, σύμφωνα με την οποία η εγγραφή γίνεται μόλις η απόφαση που τη διατάζει γίνει τελεσίδικη (βλ. ΑΠ 1040/2009, ΕΠολΔ 2009,644, ΧρΙδΔ 2010,275, δημοσιευθείσα και στην Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών ΝΟΜΟΣ).

4) Εφόσον, πάντως, παραμείνουν ως έχουν οι προτεινόμενες τροποποιήσεις, προτείνεται, προς εναρμόνιση με τις τροποποιήσεις αυτές, να αντικατασταθούν και το εδάφιο α' του άρθρου 79 ΑΚ ως εξής «Για την εγγραφή του σωματείου στο βιβλίο οι ιδρυτές ή η διοίκηση του σωματείου υποβάλλουν αίτηση στον ειρηνοδίκη (αντί του πρωτοδικείου)», το εδάφιο γ' του άρθρου 96 ΑΚ ως εξής «Αν η διοίκηση δεν εισακούσει την αίτηση, ο ειρηνοδίκης (αντί του προέδρου πρωτοδικών) μπορεί να εξουσιοδοτήσει τους αιτούντες να συγκαλέσουν τη συνέλευση και να ρυθμίσει τα σχετικά με την προεδρία της» και το άρθρο 105 ΑΚ ως εξής «Με απόφαση του ειρηνοδίκη μπορεί να διαλυθεί το σωματείο ...». Επίσης, προτείνεται να τροποποιηθούν οι διατάξεις των άρθρων 78 εδ. α' και 81 εδ. τελευταίο ΑΚ ώστε να προβλεφθεί ότι το βιβλίο των σωματείων θα τηρείται στο ειρηνοδικείο και τα καταστατικά των σωματείων θα κατατίθενται στο αρχείο του ειρηνοδικείου.

Άρθρο 2:

Με το άρθρο 2 του σχεδίου νόμου προτείνεται η τροποποίηση του άρθρου 346 του ΑΚ, με σκοπό την αποθάρρυνση της αντιδικίας εκ μέρους του οφειλέτη χρηματικής απαίτησης, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του σχεδίου νόμου. Ειδικότερα, ως χρόνος έναρξης των τόκων ορίζεται πλέον, πέραν της ήδη προβλεπόμενης από την ισχύουσα διάταξη επιδόσεως της αγωγής, και η επίδοση της διαταγής πληρωμής. Επιπλέον, το επιτόκιο επιδικίας καθορίζεται κατά δύο (2) εκατοστιαίες μονάδες ανώτερο του τόκου υπερημερίας, όπως ο τελευταίος ορίζεται εκάστοτε από τον νόμο ή με δικαιοπραξία. Η προσαύξηση αυτή δεν ισχύει εάν πριν τη συζήτηση της αγωγής ο οφειλέτης αναγνωρίσει εγγράφως την οφειλή ή συμβιβασθεί εξωδίκως, ή εάν δεν ασκήσει ανακοπή κατά της διαταγής πληρωμής αντιστοίχως. Παρέχεται, ωστόσο, στο δικαστήριο, η ευχέρεια να επιδικάσει την απαίτηση, κατ' εξαίρεση και κατόπιν σχετικού αιτήματος του εναγομένου, με το νόμιμο ή συμβατικό τόκο υπερημερίας (χωρίς δηλαδή την ανωτέρω προσαύξηση), κατ' εκτίμηση των περιστάσεων (όπως αν κρίνει ότι ο εναγόμενος ευλόγως αντιδικεί ή επειδή προβάλλει αυτός ένσταση συμψηφισμού, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση) και ιδίως για τις κατ' εύλογη κρίση του δικαστηρίου επιδικαζόμενες χρηματικές απαιτήσεις. Από τη δημοσίευση της οριστικής απόφασης που επιδικάζει εντόκως χρηματική οφειλή ή απορρίπτει

ανακοπή κατά της διαταγής πληρωμής το ποσοστό του τόκου επιδικίας καθορίζεται κατά τρεις (3) εκατοστιαίες μονάδες ανώτερο του τόκου υπερημερίας. Η προσαύξηση αυτή δεν ισχύει εάν δεν ασκηθεί ένδικο μέσο κατά της οριστικής απόφασης.

Σχόλιο: Εσφαλμένη και δαιδαλώδης η προτεινόμενη τροποποίηση, η οποία δε συνάδει με το λιτό και περιεκτικό ύφος των διατάξεων του Αστικού Κώδικα, ενώ προκαλεί και ανασφάλεια δικαίου ενόψει του ότι από το θεσπιζόμενο κανόνα του αυξημένου επιτοκίου επιδικίας εισάγονται πολλές εξαιρέσεις. Εφόσον δε η επιδίκαση του τόκου επιδικίας με την προσαύξηση εναπόκειται εν τέλει στη διακριτική ευχέρεια του δικαστηρίου, εκτιμάται ότι το προτεινόμενο μέτρο θα παραγκωνισθεί στην πράξη. Άλλωστε, ο νομοθέτης έχει εξοπλίσει το δικαστή με επαρκή μέσα προς αποτροπή της στρεψοδικίας, όπως η επιβολή των δικαστικών εξόδων εν όλω ή εν μέρει στον ηττηθέντα διάδικο (αρθρ. 176 και 178§1 ΚΠολΔ), των εξόδων που προκάλεσε η άσκηση και η εκδίκαση ενδίκου μέσου που απορρίφθηκε σε βάρος του διαδίκου που το άσκησε (αρθρ. 183 ΚΠολΔ) καθώς και χρηματικής ποινής ύψους 500 έως 1.500 € στο διάδικο ή στο νόμιμο αντιπρόσωπο ή στο δικαστικό του πληρεξούσιο, ανάλογα με την ευθύνη καθενός, αν προκύψει από τη δίκη που έγινε ότι, αν και το γνώριζε, άσκησε προφανώς αβάσιμο ένδικο μέσο ή διεξήγαγε τη δίκη παρελκυστικά κατά παράβαση της θεσπιζόμενης στο άρθρο 116 ΚΠολΔ θεμελιώδους δικονομικής αρχής της καλόπιστης διεξαγωγής της δίκης (αρθρ. 205 ΚΠολΔ, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του από το άρθρο 18§2 ν. 3994/2011). Κατόπιν αυτών, προτείνεται η αναπροσαρμογή των ορίων της επιδικαστέας δικαστικής δαπάνης και της προαναφερόμενης ποινής τάξης προς τα πάνω ως το αποτελεσματικότερο μέτρο για την αποτροπή της αντιδικίας εκ μέρους των κακόπιστων οφειλετών.

Άρθρο 3:

Με το άρθρο 3 του σχεδίου νόμου προτείνεται η τροποποίηση ορισμένων διατάξεων του εβδόμου κεφαλαίου του τετάρτου βιβλίου του ΑΚ (Οικογενειακό Δίκαιο) που αφορά το διαζύγιο, με σκοπό την κατάργηση της χρονοβόρας έκδοσης απόφασης συναινετικού διαζυγίου και την αντικατάστασή της με την κοινή συμφωνία των συζύγων. Ειδικότερα:

α) με την αντικατάσταση του εδαφίου β' του άρθρου 1438 ΑΚ από την παράγραφο 1 του ως άνω άρθρου του σχεδίου νόμου, προβλέπεται πλέον ότι το διαζύγιο απαγγέλλεται, πέραν της ήδη προβλεπόμενης αμετάκλητης δικαστικής απόφασης, και με κοινή συμφωνία των συζύγων.

β) με την αντικατάσταση του άρθρου 1441 ΑΚ από την παράγραφο 2 του ως άνω άρθρου του σχεδίου νόμου, αφαιρείται από τη δικαιοδοσία των πολιτικών

δικαστηρίων το συναινετικό διαζύγιο. Πλέον, οι σύζυγοι δύνανται να λύσουν το γάμο τους με έγγραφη συμφωνία, η οποία υπογράφεται από αυτούς και από τους πληρεξούσιους δικηγόρους τους ή μόνον από τους τελευταίους εφόσον είναι εφοδιασμένοι με ειδικό πληρεξούσιο και υποβάλλεται στον οικείο δικηγορικό σύλλογο, ο πρόεδρος του οποίου θεωρεί τις υπογραφές των δικηγόρων που υπογράφουν τη συμφωνία. Διατηρούνται (i) η χρονική διάρκεια τουλάχιστον ενός έτους του γάμου προ της καταρτίσεως της ως άνω συμφωνίας ως προϋπόθεση του συναινετικού διαζυγίου, (ii) ο χρονικός περιορισμός του ενός μηνός προ της υπογραφής του συμφωνητικού εντός του οποίου θα πρέπει να έχει δοθεί το ειδικό πληρεξούσιο στους δικηγόρους των συζύγων και (iii) η υποχρέωση κατάρτισης έγγραφης συμφωνίας των συζύγων για την επιμέλεια των ανήλικων τέκνων και την επικοινωνία με αυτά.

Σχόλιο: Εσφαλμένη η προτεινόμενη τροποποίηση. Ο γάμος έχει μεν τη μορφή της σύμβασης, στη δημιουργία της οποίας παίζει καίριο και κύριο ρόλο η συμφωνία των βουλήσεων και η συναίνεση των μερών, και συνεπώς θα πρέπει η σύμφωνη βούληση των συζύγων να έχει επίδραση και στη λύση του, αποτελεί όμως συγχρόνως και θεσμό δημόσιας τάξης. Η τελευταία καλύπτεται από τη σύμπραξη της πολιτείας με τη δικαστική παρέμβαση και την απαγγελία του διαζυγίου με δικαστική απόφαση (βλ. Φ. Σκορίνη – Παπαρρηγοπούλου, Αστικός Κώδικας Γεωργιάδη – Σταθόπουλου, εκδ. 2007, αρθρ. 1441, αρ. 2). Ειδικότερα, η συνδρομή των όρων του νόμου για την έκδοση συναινετικού διαζυγίου πρέπει να ελέγχεται από το δικαστήριο, το οποίο, εξάλλου, θα κρίνει και περί του εφαρμοστέου δικαίου στην περίπτωση που ένας εκ των συζύγων ή και οι δύο τυγχάνουν αλλοδαποί. Πρέπει, επομένως, να παραμείνει στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων η έκδοση συναινετικού διαζυγίου. Επίσης, πρέπει να διατηρηθεί η υποχρέωση των συζύγων να δηλώσουν δύο φορές ενώπιον του δικαστηρίου τη συμφωνία τους για λύση του γάμου, προκειμένου να προστατευθούν αυτοί από βιαστικές και επιπόλαιες αποφάσεις. Προτείνεται, ωστόσο, αφενός μεν η υπαγωγή της εκδίκασης των ανωτέρω υποθέσεων στο ειρηνοδικείο, αφετέρου δε, προς εξοικονόμηση χρόνου και δαπανών, η τήρηση της διαδικασίας που ακολουθείται ήδη στο Πρωτοδικείο Πειραιώς. Δηλαδή, πρώτη συνεδρίαση θεωρείται εκείνη κατά την οποία κατατίθεται η αίτηση συναινετικού διαζυγίου και αναβάλλεται απλώς η συζήτηση από τον Πρόεδρο Υπηρεσίας (με σημείωση στα πρακτικά) σε τακτή δικάσιμο μετά από έξι μήνες, στην οποία ολοκληρώνεται η συζήτηση και, εφόσον διαπιστώνεται η συνδρομή των όρων του νόμου, εκδίδεται η οριστική απόφαση.

Άρθρα 4, 5 και 17§§16-25:

Με τα άρθρα 4, 5 και 17§§16-25 του σχεδίου νόμου προτείνεται η τροποποίηση ορισμένων διατάξεων του δευτέρου και του δεκάτου έκτου κεφαλαίου του πέμπτου βιβλίου του ΑΚ (Κληρονομικό Δίκαιο) που αφορούν τη δημοσίευση διαθηκών και την κήρυξη κυρίας ιδιόγραφης διαθήκης (άρθρο 4) και το κληρονομητήριο (άρθρο 5) καθώς και των συναφών διατάξεων των άρθρων 807§1, 808§§3-6, 809, 810, 819, 820 και 823 ΚΠολΔ, με σκοπό, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του σχεδίου νόμου, την άμεση στην κυριολεξία τακτοποίηση των σχετικών υποθέσεων και την εξυπηρέτηση του συμφέροντος του πολίτη, αφού σήμερα για την έκδοση απόφασης για τη δημοσίευση μιας διαθήκης και την κήρυξή της ως κυρίας μεσολαβεί κατά μέσο όρο χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των 9 μηνών ενώ για τη λήψη κληρονομητηρίου μεσολαβεί κατά μέσο όρο χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των 18 μηνών, καθώς και την εξασφάλιση σημαντικού αριθμού δικαστών για την εκδίκαση διαφορών αρμοδιότητας πρωτοδικείου. Σε αδρές γραμμές προτείνεται: 1) η μεταφορά της καθ' ύλην αρμοδιότητας για τη δημοσίευση διαθήκης, για την κήρυξη ως κυρίας ιδιόγραφης διαθήκης και για τη χορήγηση κληρονομητηρίου στον ειρηνοδίκη, 2) η μείωση του αριθμού των μαρτύρων που απαιτούνται για τη βεβαίωση της γνησιότητας της γραφής ή της υπογραφής του διαθέτη ιδιόγραφης διαθήκης κατά τη διαδικασία της κήρυξής της ως κυρίας, 3) η έκδοση πράξης για την κήρυξη ιδιόγραφης διαθήκης ως κυρίας, 4) η καθιέρωση του ειρηνοδικείου, στην περιφέρεια του οποίου ο κληρονομούμενος είχε κατά το χρόνο του θανάτου του την κατοικία του, ή τη διαμονή του ή του ειρηνοδικείου της πρωτεύουσας του κράτους, ως δικαστηρίου της κληρονομίας, 5) η χορήγηση κληρονομητηρίου με πράξη του ειρηνοδίκη, εκτός εάν ασκηθεί παρέμβαση τρίτου, οπότε προσδιορίζεται δικάσιμος για τη συζήτηση της αίτησης και της παρέμβασης και εκδίδεται απόφαση επ' αυτών. Ειδικότερα:

α) με την αντικατάσταση του άρθρου 1769 ΑΚ από την παράγραφο 1 του άρθρου 4 του σχεδίου νόμου, καθιερύεται πλέον η υποχρέωση του συμβολαιογράφου, στον οποίο υπάρχει διαθήκη, μόλις πληροφορηθεί το θάνατο του διαθέτη, αν πρόκειται για δημόσια διαθήκη, να στείλει αντίγραφο της στον ειρηνοδίκη, αντί του γραμματέα του αρμόδιου πρωτοδικείου, όπως προβλέπεται με την ισχύουσα διάταξη, και αν πρόκειται για μυστική ή έκτακτη διαθήκη, να παραδώσει αυτοπροσώπως το πρωτότυπο αυτής στον ειρηνοδίκη στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει ο συμβολαιογράφος, ενώ, σύμφωνα με την ισχύουσα διάταξη αυτή παραδίδεται στο πρωτοδικείο της έδρας του συμβολαιογράφου σε δημόσια συνεδρίαση, ή και στον ειρηνοδίκη αν ο συμβολαιογράφος εδρεύει στην έδρα ειρηνοδικείου που βρίσκεται

έξω από την έδρα πρωτοδικείου. Επιπλέον, καταργούνται οι διατάξεις των τελευταίων δύο εδαφίων του άρθρου 1769, που αφορούσαν τη δημοσίευση των ως άνω διαθηκών σε δημόσια συνεδρίαση του πρωτοδικείου.

β) με την αντικατάσταση του άρθρου 1770 ΑΚ από την παράγραφο 2 του άρθρου 4 του σχεδίου νόμου, καθίσταται πλέον αρμόδιος ο ειρηνοδίκης για την αποσφράγιση μυστικής διαθήκης και τη βεβαίωση του άθικτου των σφραγίδων της καθώς και για την εξέταση των μαρτύρων που έχουν συμπράξει στην κατάρτισή της, αντί του μονομελούς πρωτοδικείου, όπως προβλέπεται με την ισχύουσα διάταξη.

γ) με την αντικατάσταση του άρθρου 1771 ΑΚ από την παράγραφο 3 του άρθρου 4 του σχεδίου νόμου, ορίζεται πλέον ότι το πρωτότυπο της μυστικής ή έκτακτης διαθήκης με το περικάλυμμά του κατατίθεται στο αρχείο του ειρηνοδικείου, αντί του πρωτοδικείου, όπως προβλέπεται με την ισχύουσα διάταξη, ενώ, εξάλλου, η σημείωση της λέξης «θεωρήθηκε» επί του πρωτοτύπου της διαθήκης και του περικαλύμματός της, η χρονολόγηση και η υπογραφή της θεώρησης γίνονται από τον ειρηνοδίκη, αντί του προέδρου του μονομελούς πρωτοδικείου. Αντίγραφο του σχετικού πρακτικού δημοσίευσης της διαθήκης αποστέλλεται αμέσως από το γραμματέα του ειρηνοδικείου στο γραμματέα του αρμόδιου πρωτοδικείου.

δ) με την αντικατάσταση του άρθρου 1772 ΑΚ από την παράγραφο 4 του άρθρου 4 του σχεδίου νόμου, εξαλείφεται η λέξη «πρωτοδικείου» από την ως άνω διάταξη, και παραμένει μόνο το ειρηνοδικείο ως δικαστήριο δημοσίευσης της διαθήκης, σε εναρμόνιση με τις προεκτεθείσες τροποποιήσεις.

ε) με την αντικατάσταση του άρθρου 1773 ΑΚ από την παράγραφο 5 του άρθρου 4 του σχεδίου νόμου, η μοναδική τροποποίηση που επέρχεται είναι η αντικατάσταση της ονομασίας του υπουργείου «δικαιοσύνης» σε υπουργείο «δικαιοσύνης, διαφάνειας και ανθρωπίνων δικαιωμάτων», σε συμμόρφωση προς την πρόσφατη μετονομασία του ως άνω υπουργείου.

στ) με την αντικατάσταση του άρθρου 1774 ΑΚ από την παράγραφο 6 του άρθρου 4 του σχεδίου νόμου, καθιερύεται πλέον η υποχρέωση όποιου κατέχει ιδιόγραφη διαθήκη, μόλις πληροφορηθεί το θάνατο του διαθέτη, να την εμφανίσει για δημοσίευση στον ειρηνοδίκη είτε της τελευταίας κατοικίας ή διαμονής του διαθέτη είτε της δικής του διαμονής, αντί του αντίστοιχου πρωτοδικείου, όπως προβλέπεται με την ισχύουσα διάταξη.

ζ) με την αντικατάσταση του άρθρου 1775 ΑΚ από την παράγραφο 7 του άρθρου 4 του σχεδίου νόμου, ουδεμία τροποποίηση επέρχεται στην ισχύουσα διάταξη, πλην της απάλειψης δύο σημείων στίξης (κομμάτων), η οποία δεν αλλοιώνει το νόημα της διάταξης.

η) με την αντικατάσταση του άρθρου 1776 ΑΚ από την παράγραφο 8 του άρθρου 4 του σχεδίου νόμου, καθίσταται πλέον αρμόδιος ο ειρηνοδίκης για την κήρυξη κυρίας ιδιόγραφης διαθήκης, αντί του μονομελούς πρωτοδικείου (δικαστηρίου), όπως προβλέπεται με την ισχύουσα διάταξη. Επίσης, μειώνεται από τρεις (3) σε δύο (2) ο αριθμός των μαρτύρων που απαιτείται να προσαχθούν κατά τη δημοσίευση ιδιόγραφης διαθήκης ενώπιον του ειρηνοδίκη προκειμένου να μαρτυρήσουν ενόρκως για τη γνησιότητα της γραφής ή της υπογραφής του διαθέτη.

Σε αντιστοιχία με τις ανωτέρω τροποποιήσεις,

θ) με την αντικατάσταση της παραγράφου 1 του άρθρου 807 ΚΠολΔ από την παράγραφο 16 του άρθρου 17 του σχεδίου νόμου, καθίσταται πλέον αρμόδιος για τη δημοσίευση δημόσιας ή μυστικής ή έκτακτης διαθήκης ο ειρηνοδίκης της περιφέρειας όπου εδρεύει ο συμβολαιογράφος ο οποίος τη συνέταξε ή στον οποίο έχει κατατεθεί, ενώ για τη δημοσίευση ιδιόγραφης διαθήκης και την κήρυξή της ως κυρίας ο ειρηνοδίκης στον οποίο προσάγεται για να δημοσιευθεί, αντί του αντίστοιχου μονομελούς πρωτοδικείου που είναι αρμόδιο κατά την ισχύουσα διάταξη.

ι) με την αντικατάσταση της παραγράφου 3 του άρθρου 808 ΚΠολΔ από την παράγραφο 17 του σχεδίου νόμου, προβλέπεται ότι η κήρυξη ιδιόγραφης διαθήκης ως κυρίας γίνεται με πράξη (διάταξη κατά την αιτιολογική έκθεση) του ειρηνοδίκη, αντί της απόφασης του μονομελούς πρωτοδικείου που προβλέπεται από την ισχύουσα διάταξη, ενώ, επίσης, καθίσταται αρμόδιος για την κήρυξη ως κυρίας ιδιόγραφης διαθήκης που δημοσιεύθηκε από την προξενική αρχή ο ειρηνοδίκης του δικαστηρίου της κληρονομίας. Τέλος, καταργείται η διάταξη του εδαφίου γ', σύμφωνα με την οποία η προξενική αρχή οφείλει, με αίτηση όποιου έχει έννομο συμφέρον, να αποστείλει στο δικαστήριο της κληρονομίας το πρωτότυπο της διαθήκης, αφού εκδώσει κεκυρωμένο φωτοτυπικό αντίγραφο της το οποίο τηρεί στο αρχείο της.

ια) με την αντικατάσταση της παραγράφου 4 του άρθρου 808 ΚΠολΔ, που αφορά τη θεώρηση, τη χρονολόγηση και την υπογραφή των διαθηκών που δημοσιεύονται και των περικαλυμμάτων τους και την φύλαξή τους στο αρχείο του δικαστηρίου ή του προξενείου, από την παράγραφο 18 του άρθρου 17 του σχεδίου νόμου, απαλείφεται η φράση «το δικαστή του μονομελούς πρωτοδικείου» σε εναρμόνιση με την προαναφερόμενη τροποποιούμενη διάταξη του άρθρου 807§1 ΚΠολΔ, με την οποία καθιερώνεται πλέον η αρμοδιότητα του ειρηνοδίκη για τη δημοσίευση των διαθηκών.

ιβ) με την αντικατάσταση της παραγράφου 5 του άρθρου 808 ΚΠολΔ από την παράγραφο 19 του άρθρου 17 του σχεδίου νόμου, ορίζεται ότι η αποστολή των αντιγράφων των πρακτικών δημοσίευσης της διαθήκης γίνεται πλέον προς τη

γραμματεία του πρωτοδικείου Αθηνών και του πρωτοδικείου της τελευταίας κατοικίας ή διαμονής του διαθέτη, στα αρχεία των οποίων και φυλάγονται, και όχι προς τη γραμματεία των αντίστοιχων μονομελών πρωτοδικείων, όπως προβλέπεται με την ισχύουσα διάταξη.

ιγ) με την αντικατάσταση της παραγράφου 6 του άρθρου 808 ΚΠολΔ από την παράγραφο 20 του άρθρου 17 του σχεδίου νόμου, ορίζεται ότι τα αντίγραφα διαθηκών και ανακλήσεων διαθηκών που δημοσιεύθηκαν στο εξωτερικό, μπορεί να κατατεθούν σε ελληνική προξενική αρχή ή στη γραμματεία οποιουδήποτε ειρηνοδικείου, αντί του μονομελούς πρωτοδικείου που προβλέπει η ισχύουσα διάταξη. Επιπλέον ορίζεται ότι αντίγραφά τους αποστέλλονται στη γραμματεία του πρωτοδικείου Αθηνών, αντί του μονομελούς πρωτοδικείου Αθηνών που προβλέπει η ισχύουσα διάταξη

ιδ) με την αντικατάσταση του άρθρου 809 ΚΠολΔ από την παράγραφο 21 του άρθρου 17 του σχεδίου νόμου, ορίζεται ότι τα βιβλία των διαθηκών που δημοσιεύονται και των αντιγράφων τους τηρούνται πλέον από τους γραμματείς των ειρηνοδικείων, αντί αυτών των μονομελών πρωτοδικείων που προβλέπει η ισχύουσα διάταξη. Επίσης, ορίζεται ότι η γραμματεία του πρωτοδικείου Αθηνών, αντί του μονομελούς πρωτοδικείου Αθηνών που προβλέπει η ισχύουσα διάταξη, τηρεί βιβλία των διαθηκών που δημοσιεύονται από αυτό ή άλλα δικαστήρια και προξενικές αρχές, καθώς και των αντιγράφων τους που κατά την παρ. 6 του άρθρου 808 κατατίθενται στα άλλα δικαστήρια και τις προξενικές αρχές,

ιε) με την αντικατάσταση του άρθρου 810 ΚΠολΔ από την παράγραφο 22 του άρθρου 17 του σχεδίου νόμου, καθίσταται πλέον δικαστήριο της κληρονομίας, αντί του μονομελούς πρωτοδικείου που προβλέπει η ισχύουσα διάταξη, το ειρηνοδικείο στην περιφέρεια του οποίου ο κληρονομούμενος είχε κατά το χρόνο του θανάτου του την κατοικία του, ή τη διαμονή του ή το ειρηνοδικείο της πρωτεύουσας του κράτους.

ιστ) με την αντικατάσταση του άρθρου 1956 ΑΚ, του άρθρου 1958 ΑΚ, του α' εδαφίου του άρθρου 1959 ΑΚ, του γ' εδαφίου του άρθρου 1960 ΑΚ και του α' εδαφίου του άρθρου 1961 ΑΚ από τις παραγράφους 1, 2, 3, 4 και 5 αντιστοίχως του άρθρου 5 του σχεδίου νόμου, καθίσταται πλέον αρμόδιος ο ειρηνοδίκης του δικαστηρίου της κληρονομίας για την παροχή προς τον κληρονόμο πιστοποιητικού για το κληρονομικό του δικαίωμα και τη μερίδα που του αναλογεί (κληρονομητηρίου), αντί του μονομελούς πρωτοδικείου (δικαστηρίου της κληρονομίας), όπως προβλέπεται με την ισχύουσα διάταξη.

Σε αντιστοιχία με τις ανωτέρω τροποποιήσεις,

ιζ) με την παράγραφο 23 του άρθρου 17 του σχεδίου νόμου αντικαθίσταται το εδάφιο α' του άρθρου 819 ΚΠολΔ και προστίθεται δεύτερο ως εξής «Ο ειρηνοδίκης του δικαστηρίου της κληρονομίας με αίτηση του κληρονόμου ή του καταπιστευματοδόχου ή του κληροδόχου ή του εκτελεστή διαθήκης, η οποία αναρτάται για δέκα (10) ημέρες σε ειδικό χώρο του καταστήματος του ειρηνοδικείου, χορηγεί το πιστοποιητικό για το κληρονομικό δικαίωμά του. Στην περίπτωση που ασκηθεί εντός της ανωτέρω προθεσμίας παρέμβαση τρίτου, ο ειρηνοδίκης προσδιορίζει δικάσιμο για την συζήτησή τους προκειμένου να εκδοθεί απόφαση επ' αυτών». Δηλαδή, δεν εκδίδεται πλέον απόφαση αλλά το κληρονομητήριο χορηγείται με πράξη (διάταξη κατά την αιτιολογική έκθεση) του ειρηνοδίκη, εκτός εάν ασκηθεί εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας παρέμβαση τρίτου, οπότε προσδιορίζεται δικάσιμος για τη συζήτηση της αίτησης και της παρέμβασης και εκδίδεται απόφαση επ' αυτών.

ιη) με την αντικατάσταση του άρθρου 820 ΚΠολΔ, που αφορά το περιεχόμενο της πράξης του ειρηνοδίκη ή της απόφασης του δικαστηρίου για την παροχή κληρονομηρίου, από την παράγραφο 24 του άρθρου 17 του σχεδίου νόμου, αντικαθίσταται η λέξη «απόφαση» με τη φράση «πράξη του ειρηνοδίκη και απόφαση του δικαστηρίου της κληρονομίας που τυχόν έχει επιληφθεί». Επίσης, καταργείται η παράγραφος 3 του άρθρου 820 ΚΠολΔ, η οποία προβλέπει ότι τα στοιχεία που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 (δηλαδή τα απαραίτητα στοιχεία που περιλαμβάνει η, μέχρι σήμερα, απόφαση) πρέπει να περιλαμβάνει και το πιστοποιητικό το οποίο υπογράφεται από το γραμματέα του δικαστηρίου που το παρέχει.

ιθ) με την αντικατάσταση του άρθρου 823 ΚΠολΔ από την παράγραφο 25 του άρθρου 17 του σχεδίου νόμου, καθίσταται αρμόδιο να διατάξει, με αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον ή και αυτεπαγγέλτως, να αφαιρεθεί, να κηρυχθεί ανίσχυρο, να τροποποιηθεί ή να ανακληθεί το πιστοποιητικό (κληρονομητήριο) το δικαστήριο της κληρονομίας, αντί του δικαστηρίου που διέταξε την παροχή του, όπως προβλέπεται απ' την ισχύουσα διάταξη. Επίσης, καταργείται η διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 823 ΚΠολΔ, η οποία προβλέπει ότι οι δημοσιεύσεις που ο νόμος απαιτεί για να κηρυχθεί το πιστοποιητικό ανίσχυρο τηρούνται και για την ανάκληση ή τροποποίησή του.

Σχόλια:

Α. Ως προς τις τροποποιήσεις στη διαδικασία δημοσίευσης διαθήκης και κήρυξης ιδιόγραφης διαθήκης ως κυρίας:

1) Ορθή η τροποποίηση ως προς την καθιέρωση της καθ' ύλην αρμοδιότητας του ειρηνοδικείου για τη δημοσίευση διαθήκης και την κήρυξη ως κυρίας της ιδιόγραφης διαθήκης.

2) Άστοχη η διασπορά των αρχείων των διαθηκών σε τρία δικαστήρια. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τις τροποποιητικές διατάξεις, στη γραμματεία του εκάστοτε ειρηνοδικείου τηρούνται βιβλία των διαθηκών που δημοσιεύονται απ' αυτό και των αντιγράφων τους, ενώ φυλάσσονται στο αρχείο του τα αντίγραφα των δημόσιων διαθηκών και τα πρωτότυπα των μυστικών ή έκτακτων ή ιδιόγραφων διαθηκών που δημοσιεύονται απ' αυτό. Συγχρόνως, αποστέλλονται αντίγραφα των πρακτικών δημοσίευσης διαθήκης στις γραμματείες του Πρωτοδικείου Αθηνών και του πρωτοδικείου της τελευταίας κατοικίας ή διαμονής του διαθέτη και φυλάσσονται στα αρχεία τους. Επίσης, η γραμματεία του Πρωτοδικείου Αθηνών τηρεί βιβλία των διαθηκών που δημοσιεύονται από οποιοδήποτε δικαστήριο ή προξενική αρχή. Προτείνεται να απεμπλακούν εντελώς τα πρωτοδικεία από την ως άνω διαδικασία και τα αντίγραφα των πρακτικών δημοσίευσης διαθηκών να αποστέλλονται από τα επιμέρους ειρηνοδικεία στη γραμματεία του Ειρηνοδικείου Αθηνών, όπου και θα τηρούνται τα βιβλία διαθηκών που δημοσιεύονται από οποιοδήποτε ειρηνοδικείο ή προξενική αρχή.

3) Ακόμα, όμως, και αν παραμείνουν ως έχουν οι τροποποιήσεις, θα πρέπει να διορθωθεί η διάταξη του άρθρου 17§21 του σχεδίου νόμου, με το οποίο αντικαθίσταται το άρθρο 809 του ΚΠολΔ, καθώς εσφαλμένα αναφέρεται σ' αυτήν ότι «η γραμματεία του πρωτοδικείου Αθηνών τηρεί βιβλία των διαθηκών που δημοσιεύονται από αυτό ...», δεδομένου ότι πλέον δεν θα δημοσιεύονται διαθήκες από τα πρωτοδικεία.

4) Πρέπει να απαλειφθεί η διάταξη του άρθρου 4§7 του σχεδίου νόμου, καθώς ουδεμία τροποποίηση επιφέρει στην ισχύουσα διάταξη του άρθρου 1775 ΑΚ, την οποία αντικαθιστά.

5) Πρέπει να αποσαφηνισθεί αν η κήρυξη ιδιόγραφης διαθήκης θα γίνεται με πράξη ή διάταξη του ειρηνοδίκη, καθώς στο σχέδιο νόμου αναφέρεται ο όρος «πράξη» ενώ στην αιτιολογική έκθεση ο όρος «διάταξη».

5) Επίσης, τίθεται το ζήτημα αν χωρεί κάποιο ένδικο βοήθημα κατά της ως άνω πράξης (η διάταξης του ειρηνοδίκη). Με το ισχύον νομοθετικό καθεστώς ο αιτούμενος την κήρυξη ιδιόγραφης διαθήκης ως κυρίας δύναται να ασκήσει έφεση σε περίπτωση απορριπτικής απόφασης. Επίσης, ο τρίτος εξ αδιαθέτου κληρονόμος, ο οποίος αποκλείεται με τη διαθήκη του συγκεκριμένου δικαιώματος, δύναται να

τριτανακόψει την απόφαση περί κηρύξεως κυρίας ιδιόγραφης διαθήκης. Πλέον, στερούνται των δικαιωμάτων τους αυτών.

6) Είχε γίνει δεκτό από τη νομολογία και τη θεωρία ότι με τη διάταξη του άρθρου 808 ΚΠολΔ καταργήθηκε αυτή του άρθρου 1776 ΑΚ (αρθρ. 1 περ. στ' ΕισΝΚΠολΔ). Επομένως, για την κήρυξη ιδιόγραφης διαθήκης ως κυρίας δεν απαιτείτο η εξέταση τριών μαρτύρων για τη γνησιότητα της γραφής και της υπογραφής του διαθέτη, και για το λόγο αυτό στην πράξη εξεταζόταν ένας μόνο μάρτυρας. Με την αντικατάσταση του άρθρου 1776 ΑΚ με το άρθρο 4§8 του σχεδίου νόμου, ορίζεται πλέον ότι απαιτείται η εξέταση δύο μαρτύρων για τον ανωτέρω σκοπό, καθιερώνονται δηλαδή αυστηρότερες προϋποθέσεις για την κήρυξη ιδιόγραφης διαθήκης ως κυρίας, αντίθετα προς το σκοπό του νομοσχεδίου. Προτείνεται να περιορισθεί ο αριθμός των ως άνω μαρτύρων στον ένα.

Β. Ως προς τη διαδικασία παροχής κληρονομητηρίου:

1) Εσφαλμένη η προτεινόμενη τροποποίηση. Απαιτείται η έκδοση απόφασης και δεν αρκεί η απλή πράξη (ή διάταξη) του ειρηνοδίκη για την παροχή κληρονομητηρίου, δεδομένου ότι τα νομικά και ουσιαστικά ζητήματα που προκύπτουν κατά την εκδίκαση αίτησης παροχής κληρονομητηρίου είναι συχνά δυσχερή. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι για την έκδοση κληρονομητηρίου σε υποθέσεις με στοιχεία αλλοδαπότητας, από την άποψη του ουσιαστικού δικαιώματος, προκειμένου να κριθεί δηλ. εάν εκείνος, ο οποίος ζητά το κληρονομητήριο, έχει και σε ποια έκταση κληρονομικά δικαιώματα, η έκταση των πιστοποιούμενων δικαιωμάτων και το πεδίο ισχύος τους, εφαρμόζεται το δίκαιο της ιθαγένειας που είχε ο κληρονομούμενος όταν πέθανε. Επίσης, η σχετική αίτηση απορρίπτεται αν με βάση τα γεγονότα που αποδεικνύονται το κληρονομικό δικαίωμα του αιτούντος είναι ασαφές και αμφίβολο, γεγονός το οποίο δεν διαπιστώνεται πάντα ευχερώς, αλλά απαιτείται εμβάθυνση στα στοιχεία της δικογραφίας.

2) Επίσης, τίθεται το ζήτημα αν χωρεί κάποιο ένδικο βοήθημα κατά της πράξης (η διάταξης του ειρηνοδίκη) με την οποία απορρίπτεται η αίτηση για παροχή κληρονομητηρίου. Με το ισχύον νομοθετικό καθεστώς ο αιτούμενος την έκδοση κληρονομητηρίου δύναται να ασκήσει έφεση σε περίπτωση απορριπτικής απόφασης. Πλέον, στερείται του δικαιώματός του αυτού.

Σημειώνεται, τέλος, ότι στην αιτιολογική έκθεση του σχεδίου νόμου αναφέρεται ότι σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις (δημοσίευση διαθήκης, κήρυξη ως κυρίας ιδιόγραφης διαθήκης και χορήγηση κληρονομητηρίου) είναι υποχρεωτική η παράσταση μετά ή διά πληρεξουσίου δικηγόρου και για το λόγο αυτόν γίνεται

σχετική προσθήκη στην παράγραφο 1 του άρθρου 94 ΚΠολΔ. Τέτοια, όμως, προσθήκη δεν έχει γίνει με το σχέδιο νόμου (βλ. αρθρ. 6§3 αυτού).

Άρθρα 17 και 20:

Με τα άρθρα 17 και 20 του σχεδίου νόμου προτείνεται η τροποποίηση ορισμένων διατάξεων του έκτου βιβλίου του ΚΠολΔ (Διαδικασία Εκούσιας Δικαιοδοσίας), του έβδομου βιβλίου του ίδιου Κώδικα (Διαιτησία) καθώς και του άρθρου 3 του ΕισΝΚΠολΔ, και συγκεκριμένα προτείνεται: 1) η μεταφορά στο ειρηνοδικείο όλων των υποθέσεων που παραπέμπονται στην εκούσια δικαιοδοσία με διατάξεις του ΚΠολΔ ή με ειδικές διατάξεις νόμων, πλην εκείνων που αφορούν τον πτωχευτικό κώδικα και το κτηματολόγιο, αλλά και της προβλεπόμενης με το εν λόγω σχέδιο νόμου ανακοπής του άρθρου 787 ΚΠολΔ και 82 ΑΚ (ανακοπή κατά της διαταγής του ειρηνοδίκη που δέχεται την αίτηση περί εγγραφής της συστάσεως σωματείου ή της τροποποίησης του καταστατικού του στο βιβλίο των σωματείων), 2) η δημοσίευση της αιτιολογημένης απόφασης επί των ανωτέρω υποθέσεων εντός προθεσμίας 48 ωρών ή το αργότερο εντός 20 ημερών από τη συζήτηση της αίτησης, με σκοπό, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του σχεδίου νόμου, την επιτάχυνση και αποσυμφόρηση των πρωτοδικείων. Ειδικότερα:

α) με την αντικατάσταση των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου 740 ΚΠολΔ από τις παραγράφους 1 και 2 του ως άνω άρθρου του σχεδίου νόμου, υπάγονται στην αρμοδιότητα του ειρηνοδικείου οι υποθέσεις, οι οποίες αναφέρονται στο άρθρο 739 ΚΠολΔ (δηλαδή όλες οι υποθέσεις της εκούσιας δικαιοδοσίας που αναφέρονται στα άρθρα 782 έως 866 ΚΠολΔ καθώς και κάθε άλλη υπόθεση που υπάγεται με διάταξη νόμου στη διαδικασία των άρθρων 741 έως 781 ΚΠολΔ) καθώς και η θέση προσώπου σε ακούσια νοσηλεία. Εξαιρείται η ανακοπή του άρθρου 787 ΚΠολΔ και 82 ΑΚ (ανακοπή κατά της διαταγής του Ειρηνοδίκη που δέχεται την αίτηση περί εγγραφής της συστάσεως σωματείου ή της τροποποίησης του καταστατικού του στο βιβλίο των σωματείων), που υπάγεται στην αρμοδιότητα του μονομελούς πρωτοδικείου. Καταργείται έτσι η αρμοδιότητα του μονομελούς πρωτοδικείου ως προς την εκδίκαση των ανωτέρω υποθέσεων καθώς και εκείνη του πολυμελούς πρωτοδικείου για τις υποθέσεις που αφορούν την υιοθεσία.

β) Με το άρθρο 20 του σχεδίου νόμου προτείνεται η προσθήκη στο άρθρο 3 ΕισΝΚΠολΔ τέταρτης παραγράφου ως εξής: «Στις περιπτώσεις που διατάξεις νόμων προσδιορίζουν, για τις υποθέσεις εκούσιας δικαιοδοσίας, αρμοδιότητα πρωτοδικείων, αρμόδια είναι τα ειρηνοδικεία. Εξαιρούνται μόνον οι υποθέσεις εκούσιας δικαιοδοσίας του ν. 3588/2007 (άρθρο 4), καθώς και του ν. 2664/1998». Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, με τη διάταξη αυτή σκοπείται, στο πλαίσιο της υπαγωγής

όλων των υποθέσεων εκουσίας δικαιοδοσίας στην αρμοδιότητα των ειρηνοδικείων, η σε αυτή μεταφορά όλων των σχετικών υποθέσεων που καθορίζονται από ειδικές διατάξεις.

γ) με την αντικατάσταση των παραγράφων 1 και 4 του άρθρου 747 ΚΠολΔ από τις παραγράφους 3 και 4 του ως άνω άρθρου του σχεδίου νόμου, προβλέπεται πλέον η άσκηση της αίτησης με δικόγραφο που κατατίθεται αποκλειστικά στη γραμματεία του ειρηνοδικείου στο οποίο απευθύνεται, σε εναρμόνιση με την προαναφερόμενη διάταξη με την οποία καθιερώνεται πλέον η αρμοδιότητα του ειρηνοδικείου για την εκδίκαση των υποθέσεων εκουσίας δικαιοδοσίας. Καταργείται έτσι η νυν ισχύουσα διατύπωση του άρθρου σύμφωνα με την οποία προβλέπεται ότι το δικόγραφο της αίτησης κατατίθεται στη γραμματεία του «δικαστηρίου» στο οποίο απευθύνεται. Επίσης, στην παράγραφο 4 του άρθρου 747 ΚΠολΔ, που αφορά στην εισαγωγή της υπόθεσης προς συζήτηση με πράξη του όταν έχει την εξουσία να ενεργεί αυτεπαγγέλτως, απαλείφεται η φράση «και αν πρόκειται για πολυμελές δικαστήριο, με πράξη του προέδρου του».

δ) με την αντικατάσταση της παραγράφου 1 του άρθρου 748 ΚΠολΔ, που αφορά τον ορισμό δικασίμου στις υποθέσεις εκουσίας δικαιοδοσίας, από την παράγραφο 5 του ως άνω άρθρου του σχεδίου νόμου, προβλέπεται πλέον ότι «η αίτηση υποβάλλεται χωρίς υπαίτια καθυστέρηση από τη γραμματεία στο δικαστήριο για να ορίσει δικάσιμο», και απαλείφεται η φράση «και αν πρόκειται για πολυμελές πρωτοδικείο, στον πρόεδρο (για να ορίσει δικάσιμο)». Επίσης, καταργείται το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 748 ΚΠολΔ, που αφορούσε τον ορισμό δικασίμου για την επανάληψη των δηλώσεων των συζύγων περί συναινετικής λύσης του γάμου τους, παραμένει όμως σε ισχύ το τέταρτο εδάφιο της παραγράφου αυτής σύμφωνα με το οποίο «Κατά την περίοδο των δικαστικών διακοπών, των Χριστουγέννων Νέου Έτους και του Πάσχα, η δικάσιμος ορίζεται, υποχρεωτικά, εντός τριάντα ημερών από την επανέναρξη της κανονικής λειτουργίας των δικαστηρίων».

ε) με την αντικατάσταση των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 748 ΚΠολΔ και του άρθρου 751 ΚΠολΔ, που αφορούν την κλήτευση τρίτων που έχουν έννομο συμφέρον από τη δίκη με διάταξη του δικαστή που ορίζει τη δικάσιμο και τον ορισμό της προθεσμίας των κοινοποιήσεων καθώς και τη δυνατότητα μεταβολής της αίτησης, από τις παραγράφους 6, 7 και 9 αντιστοίχως του ως άνω άρθρου του σχεδίου νόμου, αντικαθίσταται η λέξη «δικαστής» με τη λέξη «ειρηνοδίκης».

στ) με την αντικατάσταση του άρθρου 751 ΚΠολΔ από την παράγραφο 8 του ως άνω άρθρου του σχεδίου νόμου, απαλείφεται η λέξη «και», ώστε η διατύπωση της διάταξης να έχει πλέον «Ο εισαγγελέας πρωτοδικών δικαιούται να παρίσταται κατά

τη συζήτηση στο ακροατήριο ενώπιον του ειρηνοδικείου», ενώ με την ισχύουσα διάταξη προβλέπεται ότι «Ο εισαγγελέας πρωτοδικών δικαιούται να παρίσταται κατά τη συζήτηση στο ακροατήριο **και** ενώπιον του ειρηνοδικείου». Η τροποποίηση αυτή γίνεται σε εναρμόνιση με την προαναφερόμενη διάταξη με την οποία καθιερώνεται πλέον η αρμοδιότητα του ειρηνοδικείου για την εκδίκαση των υποθέσεων εκούσιας δικαιοδοσίας.

ζ) με την αντικατάσταση του άρθρου 756 ΚΠολΔ από την παράγραφο 10 του ως άνω σχεδίου νόμου, ορίζεται πλέον ότι «Η απόφασή του δημοσιεύεται σε δημόσια συνεδρίαση μετά την περάτωση της ακροαματικής διαδικασίας και το αργότερο μέχρι και σαράντα οκτώ (48) ώρες μετά την συζήτηση, καταχωριζόμενου του διατακτικού της στα πρακτικά. Αν για ειδικούς λόγους επιβάλλεται να επιφυλαχθεί ο δικαστής να εκδώσει την απόφασή του σε μεταγενέστερο χρόνο, έχει την υποχρέωση να γνωστοποιεί την ημέρα και ώρα που θα δημοσιευθεί η απόφαση, η οποία καταχωρίζεται στα πρακτικά. Ο χρόνος αυτός δεν μπορεί να υπερβαίνει τις είκοσι (20) ημέρες από τη συζήτηση της αγωγής. Εντός της ίδιας προθεσμίας οφείλει να συντάξει, χρονολογήσει και υπογράψει σχέδιο της απόφασης που περιέχει το αιτιολογικό και το διατακτικό». Πρόκειται για όμοια πρόβλεψη με αυτή του άρθρου 14§4 του σχεδίου νόμου, με την οποία προτείνεται η τροποποίηση του άρθρου 643§1 ΚΠολΔ που αφορά στο χρόνο έκδοσης της απόφασης επί ανακοπής κατά της διαταγής πληρωμής. Αντικαθίσταται έτσι η νυν ισχύουσα διάταξη σύμφωνα με την οποία «Οι αποφάσεις δημοσιεύονται σε δημόσια συνεδρίαση προφορικά και αμέσως μετά τη συζήτηση της υπόθεσης, και, αν αυτό δεν είναι δυνατό, το συντομότερο», η οποία, βέβαια, ουδέποτε εφαρμόστηκε.

η) με την αντικατάσταση της παραγράφου 3 του άρθρου 763 ΚΠολΔ, που αφορά την αναστολή της ισχύος και της εκτέλεσης της απόφασης που εκδόθηκε κατά την εκούσια δικαιοδοσία, από την παράγραφο 11 του ως άνω σχεδίου νόμου, απαλείφεται η φράση «ή σε πολυμελή δικαστήρια ο πρόεδρος τους» σε εναρμόνιση με την προαναφερόμενη διάταξη με την οποία καθιερώνεται πλέον η αρμοδιότητα του ειρηνοδικείου για την εκδίκαση των υποθέσεων εκούσιας δικαιοδοσίας.

θ) με την αντικατάσταση του άρθρου 769 ΚΠολΔ, που αφορά την ενεργητική νομιμοποίηση προς άσκηση αναίρεσης κατά της απόφασης που εκδόθηκε κατά την εκούσια δικαιοδοσία, από την παράγραφο 12 του ως άνω σχεδίου νόμου, απαλείφεται η φράση «καθώς και ο εισαγγελέας του δικαστηρίου που εξέδωσε την απόφαση» σε εναρμόνιση με την προαναφερόμενη διάταξη με την οποία καθιερώνεται πλέον η αρμοδιότητα του ειρηνοδικείου για την εκδίκαση των υποθέσεων εκούσιας δικαιοδοσίας.

ι) με την αντικατάσταση της παραγράφου 1 του άρθρου 776 ΚΠολΔ, που αφορά την τήρηση των βιβλίων που αφορούν τις υποθέσεις εκούσιας δικαιοδοσίας, από την παράγραφο 13 του ως άνω σχεδίου νόμου, αντικαθίσταται ο όρος «πρωτοβάθμιο δικαστήριο» με τον όρο «ειρηνοδικείο» σε εναρμόνιση με την προαναφερόμενη διάταξη με την οποία καθιερώνεται πλέον η αρμοδιότητα του ειρηνοδικείου για την εκδίκαση των υποθέσεων εκούσιας δικαιοδοσίας.

ια) με την αντικατάσταση του άρθρου 798 ΚΠολΔ, που αφορά τη δικαστική άδεια για την επιχείρηση άλλων πράξεων εκτός από εκείνες που αναφέρονται στα άρθρα 792 και 797 ΚΠολΔ, από την παράγραφο 15 του ως άνω άρθρου του σχεδίου νόμου, αντικαθίσταται η φράση «μονομελές πρωτοδικείο» με τη λέξη «ειρηνοδικείο» σε εναρμόνιση με την προαναφερόμενη τροποποιητική διάταξη με την οποία καθιερώνεται πλέον η αρμοδιότητα του ειρηνοδικείου για την εκδίκαση των υποθέσεων εκούσιας δικαιοδοσίας.

ιβ) με την αντικατάσταση των άρθρων 826 και 832 ΚΠολΔ από τις παραγράφους 26 και 27 αντιστοίχως του άρθρου 17 του σχεδίου νόμου, προβλέπεται πλέον ο διορισμός αποκλειστικά συμβολαιογράφου αα) τόσο για τη διενέργεια της σφράγισης πραγμάτων προς αποτροπή κινδύνου που διατάσσεται από τον ειρηνοδίκη, ενώ με την ισχύουσα διάταξη τη σφράγιση μπορεί να διενεργήσει ο ίδιος ο ειρηνοδίκης, ή συμβολαιογράφος ή υπάλληλος του ειρηνοδικείου, ή, σε περίπτωση που η σφράγιση πρόκειται να γίνει έξω από την έδρα του ειρηνοδικείου, ο πρόεδρος της κοινότητας ή ο διοικητής της χωροφυλακής, ββ) όσο και για τη διενέργεια της αποσφράγισης, στην περίπτωση που κριθεί ότι δεν είναι αναγκαία η διατήρηση της σφράγισης και δεν πρόκειται να γίνει απογραφή, ενώ με την ισχύουσα διάταξη τη σφράγιση μπορεί να διενεργήσει ο ίδιος ο ειρηνοδίκης ή η γραμματεία του δικαστηρίου. Επίσης, με την αντικατάσταση του άρθρου 841 ΚΠολΔ από την παράγραφο 28 του άρθρου 17 του σχεδίου νόμου, απαλείφεται η φράση «ο υπάλληλος της γραμματείας, ο διοικητής του σταθμού χωροφυλακής ή ο πρόεδρος της κοινότητας» σε εναρμόνιση προς τις προπαρατεθείσες διατάξεις που καθιερώνουν αποκλειστική αρμοδιότητα του συμβολαιογράφου που ορίζεται από τον ειρηνοδίκη για τη διενέργεια της σφράγισης και της αποσφράγισης. Με τις ως άνω τροποποιήσεις σκοπείται η ελάφρυνση των ειρηνοδικών και των γραμματέων, ιδίως μετά την αύξηση της καθ' ύλην αρμοδιότητας των ειρηνοδικείων, τη συγχώνευση πολλών εξ αυτών και τη μεταφορά σ' αυτά των συναινετικών προσημειώσεων, όπως αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση του σχεδίου νόμου (βλ. τα αναφερόμενα στην ως άνω έκθεση σχετικά με το άρθρο 22 του σχεδίου νόμου),

ιγ) με την αντικατάσταση της παραγράφου 1 του άρθρου 878 ΚΠολΔ από την παράγραφο 29 του σχεδίου νόμου καθιερύεται πλέον αρμοδιότητα του ειρηνοδικείου για τον ορισμό διαιτητή (-ων) ή επιδιαιτητή σε περίπτωση μη εμπρόθεσμου ορισμού τους. Ειδικότερα, αρμόδιο είναι το ειρηνοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου ορίζει η συμφωνία ότι θα διενεργηθεί η διαιτησία, διαφορετικά το ειρηνοδικείο της κατοικίας όποιου υποβάλλει την αίτηση ή, αν δεν υπάρχει κατοικία, της διαμονής του και αν δεν υπάρχει και διαμονή, το ειρηνοδικείο της πρωτεύουσας του κράτους, αντί του αντίστοιχου μονομελούς πρωτοδικείου που προβλέπεται με την ισχύουσα διάταξη. Επίσης, με την αντικατάσταση της παραγράφου 2 του άρθρου 878, του άρθρου 879 και της παραγράφου 2 του άρθρου 880 ΚΠολΔ από τις παραγράφους 30, 31 και 32 αντιστοίχως του σχεδίου νόμου, αντικαθίσταται ο όρος «μονομελές πρωτοδικείο» από τον όρο «ειρηνοδικείο» σε εναρμόνιση προς την προαναφερόμενη τροποποιητική διάταξη με την οποία καθιερύεται αρμοδιότητα του ειρηνοδικείου για τον ορισμό του διαιτητή.

Σχόλια:

1) Πρέπει να αντιμετωπισθεί με επιφυλακτικότητα η μεταφορά όλων των υποθέσεων εκούσιας δικαιοδοσίας στο ειρηνοδικείο, ενόψει του ότι ορισμένες απ' αυτές εμφανίζουν μεγάλη αντιδικία ή δυσχερή νομικά ζητήματα προς επίλυση. Ενδεικτικά αναφέρονται οι υποθέσεις των άρθρων 781 (διορισμός προσωρινής διοικήσεως ή εκκαθαριστών νομικού προσώπου), 791 (άρνηση καταχωρήσεως σε δημόσια βιβλία), 814 (εκκαθάριση κληρονομίας και διορισμός εκκαθαριστή) του ΚΠολΔ. Προτείνεται επανεξέταση του ζητήματος, ώστε κάποιες υποθέσεις εκούσιας δικαιοδοσίας να παραμείνουν στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του μονομελούς πρωτοδικείου.

Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να παραμείνουν στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του πολυμελούς πρωτοδικείου: (i) η συλλογική αγωγή της ένωσης καταναλωτών (αρθρ. 10§§19 και 20 ν. 2251/1994, όπως ισχύει), (ii) η εκδίκαση των ενστάσεων κατά των εκλογικών καταλόγων (άρθρ. 18§1 π.δ. 96/2007) και (iii) η εκδίκαση όλων των ενστάσεων της εκλογικής νομοθεσίας, οι ανακηρύξεις υποψηφίων και επιτυχόντων καθώς και η αναπλήρωση απωλεσθέντος εκλογικού σάκου (αρθρ. 18, 33 και 94 π.δ. 351/2003).

Πάντως, για να καταστεί αποτελεσματική η προτεινόμενη τροποποίηση θα πρέπει να υπάρξει μέριμνα για άμεση στελέχωση των ειρηνοδικείων με ειρηνοδίκες και δικαστικούς υπαλλήλους, βελτίωση της υλικοτεχνικής υποδομής και σχετική επιμόρφωση των ειρηνοδικών.

2) Κρίνεται αδύνατον να εφαρμοσθεί στην πράξη η διάταξη του άρθρου 756 ΚΠολΔ, όπως τροποποιείται με το άρθρο 17§10 του σχεδίου νόμου, που προβλέπει την

έκδοση αποφάσεως εντός 48 ωρών μετά τη συζήτηση της αίτησης και σε κάθε περίπτωση εντός 20 ημερών από τη συζήτηση, προθεσμία εντός της οποίας θα πρέπει να συνταχθεί, χρονολογηθεί και υπογραφεί από το δικαστή το σχέδιο της απόφασης που περιέχει το αιτιολογικό και διατακτικό. Προτείνεται να τεθεί προθεσμία 2 μηνών από τη συζήτηση της αίτησης για την έκδοση απόφασης.

3) Αν παραμείνει ως έχει η προτεινόμενη τροποποίηση του άρθρου 756 ΚΠολΔ, θα πρέπει να διορθωθεί η φράση «Ο χρόνος αυτός δεν μπορεί να υπερβαίνει τις είκοσι (20) ημέρες από τη συζήτηση της αγωγής», ώστε να αντικατασταθεί ο όρος «αγωγή» με τον όρο «αίτηση».

4) Επίσης, πρέπει να παραμείνουν ως έχουν οι διατάξεις των άρθρων 747§1, 747§4, 748§1 εδ. α', 748§3, 748§4, 750, 763§3 και 776§1 ΚΠολΔ, δεδομένου ότι παρά τη μεταφορά του συνόλου σχεδόν των υποθέσεων της εκούσιας δικαιοδοσίας στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του ειρηνοδικείου, παραμένουν αρμόδια το μονομελές πρωτοδικείο για τις υποθέσεις εκούσιας δικαιοδοσίας του κτηματολογίου και για την ανακοπή του άρθρου 787ΚΠολΔ και 82 ΑΚ, το πολυμελές πρωτοδικείο για τις πτωχευτικές υποθέσεις και το Εφετείο Αθηνών για τις υποθέσεις ερμηνείας διαθήκης υπέρ του κράτους ή κοινωφελών σκοπών (αρθρ. 825 ΚΠολΔ).

5) Εξάλλου, ενώ δεν υπάρχει γενική διάταξη με την οποία να προβλέπεται συγκεκριμένη προθεσμία εντός της οποίας θα πρέπει να προσδιορίζεται η συζήτηση της αίτησης (βλ. αρθρ. 748§1 εδ. α' ΚΠολΔ, όπως τροποποιείται με την παράγραφο 5 του άρθρου 17 του σχεδίου νόμου) όταν η κατάθεσή της γίνεται εντός της περιόδου της κανονικής λειτουργίας των δικαστηρίων, εντούτοις ορίζεται ειδικά ότι «κατά την περίοδο των δικαστικών διακοπών, των Χριστουγέννων – Νέου Έτους και του Πάσχα, η δικάσιμος ορίζεται υποχρεωτικά, εντός τριάντα ημερών από την επανέναρξη της κανονικής λειτουργίας των δικαστηρίων» (βλ. αρθρ. 748§1 εδ. β' ΚΠολΔ, όπως τροποποιείται με την παράγραφο 5 του άρθρου 17 του σχεδίου νόμου). Το θέμα χρήζει επανεξέτασης.

Άρθρο 18:

Με το άρθρο 18 του σχεδίου νόμου προτείνεται η τροποποίηση του άρθρου 905 ΚΠολΔ, και συγκεκριμένα προτείνεται η κήρυξη αλλοδαπού τίτλου εκτελεστού και η αναγνώριση δεδικασμένου από απόφαση αλλοδαπού δικαστηρίου που αφορά την προσωπική κατάσταση να γίνεται με διαταγή και όχι με απόφαση, όπως ορίζεται με την ισχύουσα διάταξη, του δικαστή του μονομελούς πρωτοδικείου. Επίσης, προστίθεται 5^η παράγραφος στο ως άνω άρθρο με την οποία ορίζεται ότι «Τη διαταγή των παραγράφων 1 έως 3 ανακόπτει ενώπιον του Μονομελούς Εφετείου αυτός που έχει έννομο συμφέρον». Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, με την προτεινόμενη

ρύθμιση εξασφαλίζεται η επιτάχυνση του σταδίου της αναγκαστικής εκτέλεσης κατά τουλάχιστον 18 μήνες, η απελευθέρωση δικαστών και γραμματέων, αιθουσών κλπ

Σχόλιο: Η προτεινόμενη ρύθμιση είναι ελλιπής καθώς:

- δεν προβλέπεται ποια διαδικασία θα τηρείται για την έκδοση της διαταγής του δικαστή του μονομελούς πρωτοδικείου. Φαίνεται, πάντως, ότι καταργείται η εφαρμογή των διατάξεων της εκούσιας δικαιοδοσίας, δεδομένου ότι έχει απαλειφθεί το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 905§1 ΚΠολΔ. Επίσης, δεν προβλέπεται η κλήση αυτού κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση. Επομένως, δεν τίθεται ζήτημα εφαρμογής της διαδικασίας της αμφισβητούμενης δικαιοδοσίας στην οποία απαιτείται αντιδικία. Από τα ανωτέρω, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι προβλέπεται η έκδοση διαταγής και όχι απόφασης, καθώς και δικαίωμα ανακοπής κατά της ανωτέρω διαταγής, συνάγεται ότι η διαδικασία που θα τηρείται ομοιάζει με αυτή της εκδόσεως διαταγής πληρωμής.

- δεν προβλέπεται, ωστόσο, η προθεσμία εντός της οποίας θα ασκείται η ανωτέρω ανακοπή, ούτε ο χρόνος έναρξης της προθεσμίας αυτής, αλλ' ούτε και η διαδικασία που θα τηρείται για την εκδίκαση της ανακοπής.

- δεν προβλέπεται, εξάλλου, αν η διαταγή θα είναι άμεσα εκτελεστή ή όχι και αν η άσκηση της ανακοπής θα έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα και υπό ποιες προϋποθέσεις.

Προτείνεται να παραμείνει το άρθρο 905 ως έχει και να διατηρηθεί η καθ' ύλην αρμοδιότητα του Μονομελούς Πρωτοδικείου, δεδομένου ότι αυτό έχει δηλωθεί από την Ελλάδα ως αρμόδιο δικαστήριο για την κήρυξη της εκτελεστότητας δικαστικής απόφασης με βάση τον Κανονισμό 44/2001 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 22^{ας} Δεκεμβρίου 2000 «για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις» (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ του Κανονισμού).

Άρθρο 19:

Με το άρθρο 19 του σχεδίου νόμου προτείνεται η τροποποίηση ορισμένων άρθρων του όγδοου βιβλίου του ΚΠολΔ (αναγκαστική εκτέλεση), με σκοπό τη συντόμευση της διαδικασίας εκδίκασης των ανακοπών κατά της εκτέλεσης, καθώς, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του σχεδίου νόμου, διαπιστώνεται το αρνητικό φαινόμενο να αδυνατεί ο δανειστής να ικανοποιήσει την απαίτησή του, δεδομένου ότι το δίκαιο της εκτέλεσης παρέχει στον οφειλέτη σημαντικά όπλα άμυνας που σε συνδυασμό και με τη μεγάλη καθυστέρηση εκδίκασης των υποθέσεων, κυρίως των ανακοπών (μέσος όρος 4 έτη ή και περισσότερο μέχρι η απόφαση να καταστεί τελεσίδικη), πλήττουν στην κυριολεξία τα συμφέροντα του δανειστή (εκ παραδρομής αναγράφεται «οφειλέτη» στην αιτιολογική έκθεση), αφού αν και έχει αναγνωρισθεί πολιτειακά η

απαίτησή του δεν μπορεί να την ικανοποιήσει. Επιπλέον, πάντα σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, σε περίπτωση που σήμερα ο οφειλέτης κατάφερε και έλαβε αναστολή της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης η ανακοπή του θα συζητηθεί, αν δεν αναβληθεί, το Μάιο του 2015 και μέχρι να τελεσιδικήσει θα παρέλθει χρονικό διάστημα άνω των δύο ετών ακόμα. Ειδικότερα:

α) με την αντικατάσταση της παραγράφου 1 του άρθρου 933 ΚΠολΔ από την παράγραφο 1 του ως άνω άρθρου του σχεδίου νόμου, ορίζεται πλέον ότι η ανακοπή του άρθρου 933 ΚΠολΔ «εισάγεται στο ειρηνοδικείο, αν ο εκτελεστός τίτλος έχει εκδοθεί από το δικαστήριο αυτό, και στο μονομελές πρωτοδικείο σε κάθε άλλη περίπτωση», ενώ η ισχύουσα διάταξη προβλέπει ότι η ανακοπή αυτή «εισάγεται στο ειρηνοδικείο, αν ο εκτελεστός τίτλος, στον οποίο βασίζεται η εκτέλεση, είναι απόφαση του ειρηνοδικείου, και στο μονομελές πρωτοδικείο σε κάθε άλλη περίπτωση». Καθίσταται, έτσι, καθ' ύλην αρμόδιο για την εκδίκαση της ανακοπής κατά της εκτέλεσης το ειρηνοδικείο σε κάθε περίπτωση που ο εκτελεστός τίτλος, βάσει του οποίου επισπεύδεται η διαδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης, έχει εκδοθεί από αυτό και όχι μόνον όταν ο εκτελεστός τίτλος είναι απόφασή του, όπως προβλέπεται με την ισχύουσα διάταξη. Σε κάθε άλλη περίπτωση, αρμόδιο παραμένει το μονομελές πρωτοδικείο. Με την ανωτέρω τροποποίηση, αίρεται κάθε αμφιβολία, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του σχεδίου νόμου, ως προς τον προσδιορισμό της υλικής αρμοδιότητας επί ανακοπών μεταξύ ειρηνοδικείου και μονομελούς πρωτοδικείου.

Σχόλιο: Πράγματι, λόγω της διατύπωσης της ισχύουσας διάταξης έχει κρατήσει στη νομολογία και στην θεωρία η άποψη ότι αρμόδιο Δικαστήριο για την εκδίκαση της ανακοπής κατά της εκτέλεσης όταν εκτελεστός τίτλος είναι διαταγή πληρωμής του ειρηνοδική, είναι το μονομελές πρωτοδικείο. Ορθή η προτεινόμενη τροποποίηση.

β) με την αντικατάσταση του άρθρου 935 ΚΠολΔ από την παράγραφο 2 του ως άνω άρθρου του σχεδίου νόμου, ορίζεται πλέον ότι «οι λόγοι ανακοπής που είναι ήδη γεννημένοι και μπορούν να προταθούν στη δίκη της ανακοπής σύμφωνα με το άρθρο 933 είναι απαράδεκτοι όταν προταθούν σε οποιαδήποτε μεταγενέστερη δίκη όπου ανακύπτει ζήτημα κύρους της αυτής ή άλλης πράξης της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης», ενώ η ισχύουσα διάταξη προβλέπει το απαράδεκτο των ως άνω λόγων «όταν προταθούν σε οποιαδήποτε μεταγενέστερη δίκη όπου ανακύπτει ζήτημα κύρους της εκτέλεσης» γενικά. Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, ενόψει του ότι λόγω του συστήματος της σταδιακής προσβολής των πράξεων αναγκαστικής εκτέλεσης ο οφειλέτης (καθ' ου η εκτέλεση) δικαιούται να ασκήσει ξεχωριστές ανακοπές κατά αυτών, με αποτέλεσμα τη δημιουργία πολλών δικών, με την ως άνω

τροποποίηση επιχειρείται ο περιορισμός του αριθμού των ανακοπών από τον οφειλέτη με αποτέλεσμα όχι μόνο την ταχύτερη εκδίκασή τους και την ελάφρυνση των πινακίων, αλλά και τη μέσα σε εύλογο χρόνο ολοκλήρωση της αναγκαστικής εκτέλεσης, προκειμένου να μην παραμένει για μεγάλο χρονικό διάστημα εκκρεμές και αμφισβητούμενο το κύρος της εκτελεστικής διαδικασίας.

Σχόλιο: Πράγματι, ως προς το απαράδεκτο του άρθρου 935 ΚΠολΔ έχουν διατυπωθεί δύο απόψεις. Σύμφωνα με την πρώτη, η οποία φαίνεται να είναι η κρατούσα, με το άρθρο 935 ΚΠολΔ θεσπίζεται απαράδεκτο προβολής σε οποιαδήποτε μεταγενέστερη δίκη λόγων ακυρότητας κατά της ίδιας διαδικαστικής πράξης της αναγκαστικής εκτέλεσης, γεννημένων και δυνάμενων να προταθούν, αν δεν προβλήθηκαν με την ανακοπή που ασκήθηκε ήδη κατά το άρθρο 933 ΚΠολΔ. Το απαράδεκτο της διατάξεως του άρθρου 935 ΚΠολΔ δεν αφορά σε μεταγενέστερη ανακοπή, με την οποία προσβάλλεται άλλη πράξη αναγκαστικής εκτέλεσης. Σύμφωνα με τη δεύτερη άποψη, δεν μπορεί να προταθούν σε μεταγενέστερη δίκη οι λόγοι ανακοπής, που ήσαν γεννημένοι και μπορούσαν να προταθούν με την προηγούμενη ανακοπή, ανεξάρτητα από το αν προσβάλλεται με τη νέα ανακοπή η ίδια ή μεταγενέστερη πράξη εκτελέσεως από εκείνη που προσβλήθηκε με την προηγούμενη ανακοπή. Κρίσιμοι για την ερμηνεία του άρθρου 935 ΚΠολΔ πρέπει να θεωρηθούν οι λόγοι της ανακοπής, αν δηλαδή αυτοί ήταν γεγεννημένοι όταν ασκήθηκε η προηγούμενη ανακοπή, και όχι ποιο ήταν το εκάστοτε αίτημά της, το οποίο συνέχεια αυτονόητα με την πρόοδο της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτελέσεως. Υπό την αντίθετη εκδοχή, σύμφωνα με την οποία το απαράδεκτο που προβλέπεται από τη διάταξη του άρθρου 935 ΚΠολΔ λειτουργεί μόνο όταν πρόκειται για μεταγενέστερη δίκη όπου κρίνεται το ζήτημα της εγκυρότητας της ίδιας πράξεως εκτελέσεως, και όχι όταν οι λόγοι ανακοπής βάλλουν κατά μεταγενέστερης πράξης εκτελέσεως, εφόσον επιδρούν ακυρωτικά και επ' αυτής, θα ήταν επιτρεπτή η προβολή με διαδοχικές ανακοπές ενός λόγου ανακοπής (που αφορά λ.χ. την απαίτηση) κατά διαδοχικών πράξεων εκτελέσεως (λ.χ. κατά της επιταγής, της κατασχέσεως, των διαδοχικών πράξεων της προδικασίας του πλειστηριασμού), έστω και αν αυτός (ο λόγος ανακοπής) ήταν γεγεννημένος κατά τον χρόνο άσκησης της πρώτης ανακοπής (βλ. Π. Γέσιου – Φαλτσή, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως, εκδ. 1998, Τομ. 1, Γενικό Μέρος, κεφ. 41, αρ. 36, βλ. και ΑΠ 242/2001, Δνη 2001,1575). Η εκδοχή, ωστόσο, αυτή αντιτίθεται ευθέως στο σκοπό του νόμου, ο οποίος συνίσταται στην ταχεία εκκαθάριση της διαδικασίας της εκτελέσεως από αμφισβητήσεις για το κύρος της και η ασφάλεια των συναλλαγών. Με την προτεινόμενη τροποποίηση της διάταξης του

άρθρου 935 ΚΠολΔ επιλύεται ρητώς πλέον το ως άνω ζήτημα υπέρ της δεύτερης άποψης.

γ) Σύμφωνα με την παράγραφο 3 του ως άνω άρθρου του σχεδίου νόμου «Η παράγραφος 3 του άρθρου 937 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής: “Στις δίκες σχετικά με την εκτέλεση για την εκδίκαση των ανακοπών εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 643 και 591 παρ. 1β΄ ΚΠολΔ”». Ωστόσο, δεν υφίσταται παράγραφος 3 στο άρθρο 937 ΚΠολΔ, όπως εκ παραδρομής αναφέρεται στην ανωτέρω τροποποιητική διάταξη. Προφανώς, πρέπει να διορθωθεί η διατύπωσή της σε «Προστίθεται τρίτη παράγραφος στο άρθρο 937 ΚΠολΔ, η οποία έχει ως εξής: ...». Σύμφωνα με την ως άνω τροποποίηση, οι προτάσεις στις δίκες τις σχετικές με την εκτέλεση θα κατατίθενται προ τριών εργασίμων ημερών (προφανώς από τη συζήτηση) και η απόφαση θα δημοσιεύεται σε δημόσια συνεδρίαση το αργότερο μέχρι και σαράντα οκτώ (48) ώρες μετά τη λήξη της προθεσμίας του άρθρου 591§1 περίπτωση δ΄ του ΚΠολΔ (δηλαδή μετά τη λήξη της προθεσμίας κατάθεσης της προσθήκης των προτάσεων), ήτοι το αργότερο τη δωδέκατη ώρα της πέμπτης εργάσιμης ημέρας από τη συζήτηση, καταχωριζόμενου του διατακτικού της στα πρακτικά. Αν για ειδικούς λόγους επιβάλλεται να επιφυλαχθεί ο δικαστής να εκδώσει την απόφασή του σε μεταγενέστερο χρόνο, θα έχει την υποχρέωση να γνωστοποιεί την ημέρα και ώρα που θα δημοσιευθεί η απόφαση, η οποία θα καταχωρίζεται στα πρακτικά, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από τη συζήτηση της αγωγής. Εντός της ίδιας προθεσμίας θα οφείλει να συντάξει, χρονολογήσει και υπογράψει την απόφαση που περιέχει αιτιολογικό και διατακτικό. Σημειωτέον ότι τα ανωτέρω θα ισχύουν ανεξάρτητα από το είδος της εκτελούμενης αξίωσης, δηλαδή ακόμα και στις περιπτώσεις που για την εκδίκαση της ανακοπής εφαρμοστέα είναι η τακτική διαδικασία (βλ. την αιτιολογική έκθεση).

δ) με την αντικατάσταση του άρθρου 938 ΚΠολΔ από την παράγραφο 4 του ως άνω άρθρου του σχεδίου νόμου, προβλέπεται αφενός μεν ότι η συζήτηση της ανακοπής του άρθρου 933 ΚΠολΔ προσδιορίζεται πλέον υποχρεωτικά εντός 60 ημερών, αφετέρου δε ότι η άσκηση της ανακοπής αναστέλλει πλέον αυτοδικαίως την αναγκαστική εκτέλεση και το δικαστήριο που συζητεί την ανακοπή μπορεί να διατηρήσει την αναστολή με εγγύηση ή χωρίς εγγύηση, ώσπου να εκδοθεί οριστική απόφαση για την ανακοπή. Καταργείται έτσι η προβλεπόμενη με την ισχύουσα διάταξη αίτηση αναστολής της εκτέλεσης που δικάζεται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων.

Σχόλιο: Με τις προτεινόμενες τροποποιήσεις των άρθρων 937 και 938 ΚΠολΔ επιδιώκεται ουσιαστικά η κατάργηση των αιτήσεων αναστολής της αναγκαστικής

εκτέλεσης, που είχαν ως συνέπεια να δικάζεται ουσιαστικά δύο φορές η ίδια ανακοπή (μία στο πλαίσιο των ασφαλιστικών μέτρων και μία στο πλαίσιο της κύριας διαγνωστικής δίκης). Για το λόγο αυτό θεσπίζεται μεν η αυτοδίκαιη αναστολή της αναγκαστικής εκτέλεσης με την άσκηση της ανακοπής, καθίσταται, όμως, υποχρεωτικός ο προσδιορισμός της ανακοπής εντός 60 ημερών από την άσκησή της και η έκδοση αιτιολογημένης απόφασης εντός προθεσμίας 20 ημερών το αργότερο από τη συζήτησή της. Ωστόσο, οι ως άνω ρυθμίσεις κρίνονται ανεδαφικές, δεδομένου ότι είναι αδύνατος τόσο ο προσδιορισμός της συζήτησης της ανακοπής όσο και η έκδοση απόφασης εντός των ανωτέρω προθεσμιών. Εάν τελικά ψηφισθούν οι εν λόγω τροποποιήσεις, το μόνο βέβαιο είναι ότι θα αυξηθεί σε μεγάλο βαθμό ο αριθμός των ανακοπών, δεδομένου ότι η άσκησή τους θα επιφέρει την αυτοδίκαιη αναστολή της εκτέλεσης ανεξαρτήτως της βασιμότητας των λόγων τους. Περαιτέρω, είτε δεν θα τηρηθούν στην πράξη οι ανωτέρω προθεσμίες, με αποτέλεσμα να παρατείνεται η αναστολή της εκτέλεσης για μεγάλο χρόνο, είτε, εάν τηρηθούν, οι αποφάσεις που θα εκδίδονται επί των ανακοπών αυτών θα είναι προϊόν βεβιασμένης και όχι νηφάλιας σκέψης του δικαστή και εν πολλοίς εσφαλμένες. Σημειωτέον ότι με την προβλεπόμενη αυτοδίκαιη αναστολή, θα πρέπει οι ανακοπές να προσδιορίζονται και οι σχετικές αποφάσεις να εκδίδονται προ του πλειστηριασμού, ο οποίος μπορεί να ορισθεί σε 15 ημέρες από την ημέρα της κατάσχεσης για τα κινητά (αρθρ. 959§4 ΚΠολΔ) και σε 40 ημέρες από την ημέρα της κατάσχεσης για τα ακίνητα (αρθρ. 998§4 ΚΠολΔ), άλλως αυτός θα ακυρώνεται εν τοις πράγμασιν. Αντιθέτως, με την ισχύουσα ρύθμιση, επιβαρύνονται μεν τα δικαστήρια με τη διπλή επί της ουσίας εκδίκαση της ανακοπής, όπως προαναφέρθηκε, εξασφαλίζεται, όμως, η πρόοδος της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης με την απόρριψη των αιτήσεων αναστολής που στηρίζονται σε ανακοπές των οποίων δεν πιθανολογείται η ευδοκίμηση. Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι η προτεινόμενη ρύθμιση εδράζεται σε εντελώς εσφαλμένη βάση και για το λόγο αυτό δεν μπορεί να προταθεί βελτίωσή της. Θα ήταν, επομένως, σκόπιμο το όλο ζήτημα να επανεξετασθεί εξ αρχής. Πάντως, η προτεινόμενη τροποποίηση της διάταξης του άρθρου 935 ΚΠολΔ κρίνεται επαρκής για την επίτευξη των σκοπών του νομοθέτη, δεδομένου ότι οι λόγοι που αφορούν την εγκυρότητα του εκτελεστού τίτλου ή την προδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης ή την απαίτηση ή και την εγκυρότητα των πράξεων εκτέλεσης που έχουν ήδη διενεργηθεί, θα προτείνονται και θα κρίνονται πλέον άπαξ με την άσκηση της ανακοπής κατά της κατασχετήριας έκθεσης και της περίληψης αυτής (η οποία είναι συνήθως η πρώτη χρονικά που ασκείται από τον καθ' ου η εκτέλεση), ενώ αν δεν προταθούν κατά τη δίκη επί της εν λόγω ανακοπής, τυχόν πρότασή τους σε

μεταγενέστερη δίκη θα κρίνεται απαράδεκτη, αφού κατά κανόνα αυτοί θα είναι ήδη γεγενημένοι και θα είναι δυνατό να προταθούν κατά τη δίκη της πρώτης ανακοπής. Έτσι, οι λόγοι της δεύτερης χρονικά ανακοπής θα αφορούν αποκλειστικά την εγκυρότητα των πράξεων εκτέλεσης που επακολούθησαν της πρώτης ανακοπής και, επομένως, θα είναι περιορισμένοι και τυπικοί, η κρίση δε επ' αυτών θα είναι ευχερής (τόσο κατά την εκδίκαση ενδεχόμενης αίτησης αναστολής εκτέλεσης επί τη βάση της δεύτερης ανακοπής, όσο και κατά την εκδίκαση της δεύτερης αυτής ανακοπής) και, συνακόλουθα, η έκδοση της απόφασης αναμένεται να είναι ταχεία. Συνεπεία των ανωτέρω, θα αποφεύγεται η παρελκυστική άσκηση διαδοχικών ανακοπών από τον κακόπιστο οφειλέτη.

ε) με την παράγραφο 5 του ως άνω άρθρου του σχεδίου νόμου ορίζεται ότι προστίθεται δεύτερο εδάφιο στην πρώτη παράγραφο του άρθρου 941 ΚΠολΔ ως εξής: «Η παράγραφος 5 του άρθρου 943 εφαρμόζεται και στην αναγκαστική εκτέλεση για αφαίρεση κινητού». Με την ως άνω τροποποίηση επεκτείνεται και στην άμεση αναγκαστική εκτέλεση για την παράδοση ή απόδοση ορισμένου κινητού πράγματος, η προσφάτως θεσπισθείσα με το άρθρο 51§2 ν. 3994/2011 (Φ.Ε.Κ. Α' 165/25-07-2011) απαγόρευση άμεσης αναγκαστικής εκτέλεσης για απόδοση ακινήτου κατά τα χρονικά διαστήματα α) από 23 Δεκεμβρίου μέχρι 7 Ιανουαρίου του επομένου έτους, β) από τη Μεγάλη Δευτέρα μέχρι την Κυριακή του Θωμά και γ) την προηγούμενη και την επομένη εβδομάδα των εκλογών για την ανάδειξη βουλευτών, αντιπροσώπων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Οργάνων Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Η απαγόρευση αυτή ισχύει και για επαναληπτικές εκλογές και μόνο για τις περιφέρειες που διεξάγονται τέτοιες.

Σχόλιο: Ορθή η προτεινόμενη τροποποίηση, δεν υπάρχει λόγος διαφοροποίησης μεταξύ της άμεσης εκτέλεσης για την παράδοση ή απόδοση ακινήτου ή κινητού.

στ) με την αντικατάσταση της παραγράφου 1 του άρθρου 1023 ΚΠολΔ από την παράγραφο 6 του ως άνω άρθρου του σχεδίου νόμου, καθιερώνεται αρμοδιότητα του ειρηνοδικείου, αντί του μονομελούς πρωτοδικείου που προβλέπεται με την ισχύουσα διάταξη, για την εκδίκαση αιτήσεως εκείνου υπέρ του οποίου γίνεται η εκτέλεση με την οποία ζητείται η κατάσχεση των δικαιωμάτων του άρθρου 1022 ΚΠολΔ (δηλαδή περιουσιακών δικαιωμάτων τα οποία δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο κατάσχεσης κατά τη διαδικασία των άρθρων 953§§1 και 2, 982 και 992 ΚΠολΔ, ιδίως δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, ευρεσιτεχνίας κλπ). Η τροποποίηση αυτή γίνεται σε εναρμόνιση με την προαναφερόμενη διάταξη του άρθρου 17§1 του σχεδίου νόμου, με την οποία καθιερώνεται πλέον η αρμοδιότητα του ειρηνοδικείου για την εκδίκαση των υποθέσεων εκούσιας δικαιοδοσίας, δεδομένου ότι και η ως άνω

αίτηση του άρθρου 1023 ΚΠολΔ εκδικάζεται κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας.

Σχόλιο: Στις ανωτέρω υποθέσεις τίθενται σύνθετα και ιδιαίτερα δυσχερή ζητήματα προς επίλυση, είτε από νομικής είτε από ουσιαστικής απόψεως. Για το λόγο αυτό προτείνεται να παραμείνει αρμόδιο το Μονομελές Πρωτοδικείο.

Άρθρο 22:

Με το άρθρο 22 του σχεδίου νόμου προτείνεται η τροποποίηση ορισμένων διατάξεων του Πτωχευτικού Κώδικα (ν. 3588/2007) με σκοπό, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του σχεδίου νόμου, την ελάφρυνση των ειρηνοδικών και των γραμματέων, ιδίως μετά την αύξηση της καθ' ύλην αρμοδιότητας των ειρηνοδικείων, τη συγχώνευση πολλών εξ αυτών και τη μεταφορά σ' αυτά των συναινετικών προσημειώσεων. Ειδικότερα, με την αντικατάσταση του άρθρου 11 του ΠτωχΚ από την παράγραφο 1 του ως άνω άρθρου του σχεδίου νόμου, καθίσταται αρμόδιος ο σύνδικος της πτώχευσης για τη σφράγιση της πτωχευτικής περιουσίας, ενώ με τις ισχύουσες διατάξεις αρμόδιος προς τούτο είναι ο ειρηνοδίκης του τόπου που βρίσκονται τα πράγματα. Έτσι, προβλέπεται ότι η γνωστοποίηση της απόφασης για τη σφράγιση της πτωχευτικής περιουσίας γίνεται από το γραμματέα των πτωχεύσεων, όχι πλέον στον ειρηνοδίκη αλλά στο σύνδικο της πτώχευσης, ο οποίος πλέον θέτει τις σφραγίδες στις θύρες και τα παράθυρα του καταστήματος του οφειλέτη και των λοιπών ακινήτων του καθώς και επί των κινητών του που βρίσκονται εκτός κλειστού χώρου, θεωρεί τα εμπορικά βιβλία του οφειλέτη και βεβαιώνει την κατάστασή τους με συνοπτική έκθεση, στην οποία περιγράφονται ακριβώς τα αξιόγραφα, και συντάσσει τη σχετική έκθεση σφράγισης. Επιπλέον, με την αντικατάσταση του άρθρου 68 του ΠτωχΚ από την παράγραφο 2 του ως άνω άρθρου του σχεδίου νόμου, ορίζεται ότι η απογραφή της πτωχευτικής περιουσίας γίνεται από το σύνδικο, χωρίς πλέον την παρουσία του ειρηνοδίκη, για το λόγο δε αυτό η σχετική έκθεση περί της απογραφής και της εκτίμησης πραγμάτων που συντάσσεται από το σύνδικο δεν υπογράφεται πλέον από τον ειρηνοδίκη.

Σχόλιο: Ορθή η προτεινόμενη τροποποίηση.

Στο σημείο αυτό, η Πρόεδρος έδωσε το λόγο στον **Απόστολο Ζαβιτσανο Πρόεδρο Πρωτοδικών**, που δήλωσε τα εξής: «Επί του άρθρου 25 του εν θέματι ΣΝ παρατηρούμε ότι αναπροσαρμόζονται τα ποσά καθορισμού κακουργημάτων στις περιπτώσεις των εγκλημάτων του Π.Κ. κατά των περιουσιακών εννόμων αγαθών, των περί την υπηρεσία και των περί τα υπομνήματα εν γένει διαχειριστικής φύσεως εγκλημάτων. Με την προτεινόμενη αναπροσαρμογή των στοιχείων των χρηματικών ποσών βλάβης της αντικειμενικής υποστάσεως των αναφερομένων στο άρθρο 25 του

υπό ψήφιση ΣΝ εγκλημάτων, σωρεία σχετικών υποθέσεων που εκκρεμεί στα ανακριτικά γραφεία Πλημμελειοδικείων Αθηνών-Πειραιώς, κατ' εφαρμογή του άρθρου 2 του Π.Κ. (εφαρμογή επιεικέστερου ποινικού νόμου) και την προς την αρχή αυτή του ουσιαστικού μας Ποινικού Δικαίου σχετικών Διατάξεων του άρθρου 7 της Ε.Σ.Δ.Α., λόγω συμπλήρωσης του χρονικού ορίου παραγραφής των σχετικών εγκλημάτων, υπό μορφή πλημμελημάτων, αναγκαστικά θα οδηγηθούν, μέσω των εκάστοτε αρμοδίων δικαστικών συμβουλίων, σε οριστική παύση της ασκηθείσας για τις υποθέσεις αυτές ποινικής δίωξης, που έχει ως αποτέλεσμα, η προτεινόμενη ρύθμιση αναπροσαρμογής ποσών των εγκλημάτων του άρθρου 25 του εν λόγω ΣΝ, στην πραγματικότητα να υποκρύπτει «αμνηστία» η οποία κατ' άρθρο 47 παρ.4 του εν ισχύει Συντάγματος, προκειμένου για κοινά εγκλήματα, δεν παρέχεται ούτε με νόμο.

Από τα ανωτέρω, σαφώς συνάγεται ότι η ρύθμιση του άρθρου 25 του υπό συζήτηση ΣΝ, που ενώ φαίνεται ότι επιχειρεί να εξορθολογήσει στις παρούσες οικονομικές συνθήκες την απονομή της ποινικής δικαιοσύνης, στα αναφερόμενα στο άρθρο αυτό, κατά κύριο λόγο οικονομικά εγκλήματα ή εγκλήματα οικονομικής φύσεως, πρακτικώς θα αποτελέσει όχημα παροχής αμνηστίας από Σύνταγμα απαγορευομένης, σε σωρεία υποθέσεων λίαν σοβαρής οικονομικής εγκληματικότητας, επιτείνοντας φαινόμενα τελευταίως στη χώρα συμπτώματα ανομίας-ατιμωρησίας σε υποθέσεις των προαναφερομένων εγκλημάτων, κυρίως κατά δημόσιου χαρακτήρα περιουσιακών εννόμων αγαθών π.χ. του Δημοσίου, των ΟΤΑ α' και β' βαθμού, των Ν.Π.Δ.Δ. και των κρατικών εταιρειών και επιχειρήσεων, που διεγείρουν την κοινή περί δικαίου συνείδηση των πολιτών και απαξιώνουν στην κρίση τους την Δικαιοσύνη, ως θεσμό καθώς και της διαδικασίες απονομής της από τους λειτουργούς της, δικαστές».

Στο σημείο αυτό, η Πρόεδρος έδωσε το λόγο στον παριστάμενο **Εισαγγελέα Πρωτοδικών, Νικόλαο Ποιμενίδη**, που δήλωσε τα εξής: « Ο προτεινόμενος νόμος προσβλέπει κυρίως στην αντιμετώπιση της λεγόμενης καθυστέρησης στην έκδοση των δικαστικών αποφάσεων, των επανειλημμένων αναβολών στην εκδίκαση των υποθέσεων, ζητήματα που πολλές φορές κλήθηκε ο νόμος να αντιμετωπίσει χωρίς ιδιαίτερη επιτυχία όπως αποκαλύπτει η επανειλημμένη νομοθετική πρωτοβουλία, δεδομένου ότι η λύση τους εξαρτάται από σύνολο παραγόντων του δικαιοσύνης συστήματος της Χώρας.

Τομή αποτελεί η προτεινόμενη ρύθμιση υπαγωγής στις πταισματικές παραβάσεις των αδικημάτων των άρθρων 308 & 1β', 314 & 1β', 331, 361- 362 του Π. Κ., ζήτημα που απαιτεί συνολική θεώρηση της αντιμετώπισης της απαξίας της πράξης από το Πταισματοδικείο και της δυνατότητας του Δικαστηρίου αυτού να ανταποκριθεί στην

εκδίκαση των συγκεκριμένων υποθέσεων με δεδομένη την υπάρχουσα στελεχιακή και υλικοτεχνική του υποδομή, όταν μάλιστα η εκδίκαση των υποθέσεων αυτών σε δεύτερο βαθμό θα γίνεται από το Μονομελές Πρωτοδικείο.

Περαιτέρω κρίσιμο ζήτημα αποτελεί η αναπροσαρμογή των ποσών σε σωρεία διατάξεων του Ποινικού Κώδικα, με τις οποίες η πράξη προσλαμβάνει κακουργηματική μορφή (π.χ. στην απάτη, στην πλαστογραφία, στην υπεξαίρεση κ.λ.π.), και μάλιστα όταν η αύξηση των ποσών γίνεται σε μεγάλο ύψος από 73.000 σε 300.000, από 15.000 σε 60.000 και, από 150.000 σε 500.000 ευρώ, η δε ρύθμιση ότι αφορά μόνο τις μελλοντικές υποθέσεις θα εγείρει σημαντικά προβλήματα συνταγματικότητας ως εκ της διάταξης του άρθρου 4 του εν ισχύει Συντάγματος και του άρθρου 2 παρ. 1 του Π. Κ., δεδομένου ότι θα κριθεί τελικά αν ρυθμίζονται διαφορετικά ζητήματα που έχουν υπόβαθρο το ίδιο νομικό και ιστορικό πλαίσιο και μάλιστα με διαφορετικότητα που δεν δικαιολογείται από την ύπαρξη ενδεχομένως διαφορετικών συνθηκών. Χαρακτηριστικά η προστασία μερικών συναλλαγών κυρίως στο χώρο των Τραπεζών και των Ασφαλιστικών Εταιριών των δραστών που καταχρώνται ιδιαίτερη εμπιστοσύνη (εντολή, διαχείριση ξένης περιουσίας κ.λ.π.), δύσκολα θα δικαιολογήσει έρεισμα δικαιοπολιτικό, όταν το ίδιο αδίκημα και μάλιστα για ποσά πολύ μεγαλύτερα θα τιμωρείται σε βαθμό πλημμελήματος, και ενδεχομένως για ποσό 5.000 ευρώ λόγω της εσωτερικής αστικής έννομης σχέσης των συναλλαγών αυτών θα χαρακτηρίζεται και θα τιμωρείται ως κακούργημα (βλ. την παρ. 2 του άρθρου 375 του Π.Κ.). Οι ρυθμίσεις αυτές κρίνουμε ότι θα οδηγήσουν σε σωρεία ερμηνευτικών δυσχερειών και τελικώς θα οδηγήσουν σε παράδοξες λύσεις.

Τέλος, προβληματική και πάλι θεωρείται η προτεινόμενη λύση στο άρθρο 349 του Κ. Π. Δ., και στη δυνατότητα της εν τοις πράγμασι εφαρμογής της ρύθμισης αυτής στα μεγάλα Πρωτοδικεία της Χώρας.

Κατά την ταπεινή μας κρίση η λύση στα σοβαρά προβλήματα του δικαιοδοτικού μας συστήματος θα έρθει μέσα από μια ευρεία, ειλικρινή και σε βάθος συζήτηση και, τελικά συνεννόηση με το δικηγορικό κόσμο και το σύνολο των Δικαστών και Εισαγγελέων της Χώρας, για ταχεία, ουσιαστική και αποτελεσματική Δικαιοσύνη, κριτήριο ανάπτυξης και ελπίδας για τον Ελληνικό Λαό». Μετά από αυτό αποχώρησε από την αίθουσα.

Μετά από τα παραπάνω, η Ολομέλεια του Πρωτοδικείου Πειραιώς.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟ

Η Ολομέλεια του Δικαστηρίου τούτου παραδεκτώς και νομίμως συγκαλείται σύμφωνα με τα άρθρα 14 (παρ. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 και 9), 17 και 26 παρ. 1 του Ν. 1756/1988 «περί Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών», όπως ισχύει σήμερα με τα οποία, εκτός άλλων ορίζεται ότι :

1. Η ολομέλεια του δικαστηρίου αποτελείται από όλους τους δικαστές και τους δικαστικούς προέδρους που υπηρετούν σ' αυτό. Στην ολομέλεια προεδρεύει ο πρόεδρος του τριμελούς συμβουλίου ή ο δικαστής που διευθύνει το δικαστήριο. Ο εισαγγελέας του δικαστηρίου παρίσταται κατά τις συνεδριάσεις της ολομέλειας, μετέχει της συζητήσεως και αποχωρεί πριν την έναρξη της ψηφοφορίας.

2.Την ολομέλεια συγκαλεί ο πρόεδρος του τριμελούς συμβουλίου ή ο δικαστής που διευθύνει το δικαστήριο.

3... Η ολομέλεια βρίσκεται σε απαρτία όταν είναι παρόντα περισσότερα από τα μισά κατά το χρόνο της σύγκλησης μέλη της..

4.....Οι αποφάσεις της ολομέλειας λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών της.

5. Στην αρμοδιότητα της ολομέλειας υπάγονται:... η λήψη απόφασης ή η γνωμοδότηση για όσα θέματα έχουν υπαχθεί στην αρμοδιότητά της από τον κανονισμό ή από ειδικές διατάξεις... η λήψη αποφάσεων για θέματα γενικότερου ενδιαφέροντος, οργάνωσης και λειτουργίας του δικαστηρίου και απονομής της δικαιοσύνης

6. Η ολομέλεια μπορεί να συγκληθεί για ν' ανταλλάξουν τα μέλη της απόψεις σε νομικά ζητήματα. Τα πορίσματα των σχετικών συζητήσεων δεν δεσμεύουν τα δικαιοδοτικά όργανα του δικαστηρίου.

7. Οι συνεδριάσεις των δικαστικών συμβουλίων και των ολομελειών των δικαστηρίων δεν είναι δημόσιες, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά.

Με βάση τις προαναφερόμενες διατάξεις, η Ολομέλεια εκτιμώντας τις εισηγήσεις, τις προτάσεις και απόψεις που διατυπώθηκαν και ακούστηκαν, σύμφωνα με τα παραπάνω, ομόφωνα

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Σχετικά με τις διατάξεις του σ/ν για τη δίκαιη δίκη και την αντιμετώπιση φαινομένων

αρνησιδικίας

Α.Σχετικά με τα άρθρα 1,2 και 17§14 του σχεδίου νόμου

1. ότι πρέπει να παραμείνει αρμόδιο το Μονομελές Πρωτοδικείο επειδή οι ανωτέρω υποθέσεις (άρθρων 69 και 73 ΑΚ) εμφανίζουν μεγάλη αντιδικία, τα δε νομικά ζητήματα που τίθενται προς επίλυση είναι δυσχερή.
2. ότι είναι Ορθή η προτεινόμενη τροποποίηση ως προς την υπαγωγή στο ειρηνοδικείο της εκδίκασης των αιτήσεων για την εγγραφή της συστάσεως σωματείου και της τροποποίησης του καταστατικού του στην αρμοδιότητα του ειρηνοδικείου.
3. ότι είναι Εσφαλμένη η προτεινόμενη τροποποίηση ως προς την αντικατάσταση της έκδοσης απόφασης με την έκδοση διαταγής και συνακόλουθα ως προς την πρόβλεψη του δικαιώματος άσκησης ανακοπής κατά της ως άνω διαταγής . Ειδικότερα, το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι κατοχυρώνεται από το άρθρο 12 του Συντάγματος, σύμφωνα, μάλιστα, με τη διάταξη του άρθρου 12§2 του οποίου το σωματείο δεν μπορεί να διαλυθεί για παράβαση νόμου ή ουσιώδους διάταξης του καταστατικού του, παρά μόνο με δικαστική απόφαση. Εφόσον προβλέπεται ρητά από το Σύνταγμα η διάλυση σωματείου με δικαστική απόφαση, το ίδιο θα πρέπει να ισχύει και για τη σύστασή του, χάριν της προστασίας αφενός μεν των μελών του αφετέρου δε του συνόλου των πολιτών και της πολιτείας από επικίνδυνες συσσωματώσεις (βλ. το σχετικό σχόλιο του Σίμου Ι. Σαμαρά, Δικηγόρου, Υπ. Διδάκτορα Νομικής Πανεπιστημίου Αθηνών στη δημόσια διαβούλευση ως προς το συγκεκριμένο άρθρο του σχεδίου νόμου). Εξάλλου, η ίδρυση και η λειτουργία σωματείου υπόκεινται σε δικαστικό έλεγχο νομιμότητας, και ειδικότερα ελέγχεται αν ο σκοπός του υπό ίδρυση σωματείου είναι κερδοσκοπικός ή αντίθετος στους ισχύοντες νόμους, τα χρηστά ήθη και τη δημόσια τάξη. Επιπλέον, ελέγχεται και αν η άσκηση του δικαιώματος ίδρυσης του σωματείου συνιστά κατάχρηση του δικαιώματος του συνεταιρίζεσθαι. Ειδικότερα, η συνύπαρξη στον ίδιο τόπο δύο ή περισσότερων σωματείων με τους ίδιους σκοπούς μπορεί να ελεγχθεί από το δικαστήριο ενόψει των άρθρων 25§§1 και 3 του Συντάγματος, 58, 80 αρ. 1 και 281 ΑΚ, όταν η λειτουργία του δεύτερου σωματείου παρεμποδίζει ή περιορίζει την τήρηση του δικαιώματος του συνεταιρίζεσθαι από τα μέλη του άλλου σωματείου, ώστε να ματαιώνεται ο συνταγματικά προστατευόμενος σκοπός του δικαιώματος αυτού και όταν η επωνυμία του νεότερου σωματείου είναι ίδια ή παρόμοια με εκείνη του προϋφιστάμενου σωματείου, έτσι ώστε να προκαλείται σύγχυση ως προς την ταυτότητά τους, όπως και όταν η συνύπαρξη αυτών παρακωλύει την εύρυθμη λειτουργία τους και την επίτευξη

των σκοπών τους, σε βάρος των συμφερόντων των μελών τους. Για το λόγο αυτό, κατά τη συζήτηση της αίτησης δικαιούται να παρέμβει κυρίως άλλο σωματείο και να ζητήσει την απόρριψη της αίτησης, επικαλούμενο την προαναφερθείσα κατάχρηση. Εξάλλου, αν από το δικόγραφο της αίτησης προκύπτει ότι το υπό σύσταση σωματείο πρόκειται να θίξει ενδεχομένως τα συμφέροντα άλλων (όπως λ.χ. όταν η αίτηση αφορά την εγγραφή νέου επαγγελματικού σωματείου, τη στιγμή που λειτουργεί άλλο με τον ίδιο σκοπό και την ίδια έδρα), ο δικαστής του προσδιορισμού οφείλει να διατάξει την κλήτευση του ενδεχομένως βλαπτόμενου σωματείου. Για τους λόγους αυτούς απαιτείται η έκδοση δικαστικής απόφασης για την εγγραφή της σύστασης του σωματείου και την τροποποίηση του καταστατικού του στο οικείο βιβλίο σωματείων. Εξάλλου, με την πρόβλεψη του δικαιώματος άσκησης ανακοπής κατά της διαταγής του ειρηνοδίκη ενώπιον του μονομελούς πρωτοδικείου (κατά της απόφασης του οποίου ενδέχεται να επακολουθήσει και η άσκηση ενδίκων μέσων), αναιρείται και ο επιδιωκόμενος από το νομοθέτη σκοπός της μείωσης της δικαστικής ύλης.

4. Για τους αμέσως ανωτέρω αναφερόμενους λόγους κρίνεται εσφαλμένη και η προτεινόμενη τροποποίηση ως προς την εγγραφή του σωματείου στο οικείο βιβλίο, και συνακόλουθα την απόκτηση νομικής προσωπικότητας, με την έκδοση της διαταγής του ειρηνοδίκη. Σημειωτέον ότι υποστηρίζεται η άποψη ότι η διάταξη του άρθρου 83 εδ. β' ΑΚ έχει ήδη καταργηθεί δυνάμει της διάταξης του άρθρου 763§1 ΚΠολΔ, με την οποία προβλέπεται ότι η προθεσμία της έφεσης και η άσκησή της δεν αναστέλλουν την ισχύ και την εκτέλεση της απόφασης. Κρατούσα, ωστόσο είναι η αντίθετη άποψη, σύμφωνα με την οποία η εγγραφή γίνεται μόλις η απόφαση που τη διατάζει γίνει τελεσίδικη (βλ. ΑΠ 1040/2009, ΕΠολΔ 2009,644, ΧρΙδΔ 2010,275, δημοσιευθείσα και στην Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών ΝΟΜΟΣ).

5. Εφόσον, πάντως, παραμείνουν ως έχουν οι προτεινόμενες τροποποιήσεις, προτείνεται, προς εναρμόνιση με τις τροποποιήσεις αυτές, να αντικατασταθούν και το εδάφιο α' του άρθρου 79 ΑΚ ως εξής «Για την εγγραφή του σωματείου στο βιβλίο οι ιδρυτές ή η διοίκηση του σωματείου υποβάλλουν αίτηση στον ειρηνοδίκη (αντί του πρωτοδικείου)», το εδάφιο γ' του άρθρου 96 ΑΚ ως εξής «Αν η διοίκηση δεν εισακούσει την αίτηση, ο ειρηνοδίκης (αντί του προέδρου πρωτοδικών) μπορεί να εξουσιοδοτήσει τους αιτούντες να συγκαλέσουν τη συνέλευση και να ρυθμίσει τα σχετικά με την προεδρία της» και το άρθρο 105 ΑΚ ως εξής «Με απόφαση του ειρηνοδίκη μπορεί να διαλυθεί το σωματείο ...». Επίσης, προτείνεται να τροποποιηθούν οι διατάξεις των άρθρων 78 εδ. α' και 81 εδ. τελευταίο ΑΚ ώστε να προβλεφθεί ότι το βιβλίο των σωματείων θα τηρείται στο ειρηνοδικείο και τα καταστατικά των σωματείων θα κατατίθενται στο αρχείο του ειρηνοδικείου.

Σχετικά με το άρθρο 2

1. οπ είναι εσφαλμένη και δαιδαλώδης η προτεινόμενη τροποποίηση, η οποία δε συνάδει με το λιτό και περιεκτικό ύφος των διατάξεων του Αστικού Κώδικα, ενώ προκαλεί και ανασφάλεια δικαίου ενόψει του ότι από το θεσπιζόμενο κανόνα του αυξημένου επιτοκίου επιδικίας εισάγονται πολλές εξαιρέσεις. Εφόσον δε η επιδίκαση του τόκου επιδικίας με την προσαύξηση εναπόκειται εν τέλει στη διακριτική ευχέρεια του δικαστηρίου, εκτιμάται ότι το προτεινόμενο μέτρο θα παραγκωνισθεί στην πράξη. Άλλωστε, ο νομοθέτης έχει εξοπλίσει το δικαστή με επαρκή μέσα προς αποτροπή της στρεψοδικίας, όπως η επιβολή των δικαστικών εξόδων εν όλω ή εν μέρει στον ηττηθέντα διάδικο (αρθρ. 176 και 178§1 ΚΠολΔ), των εξόδων που προκάλεσε η άσκηση και η εκδίκαση ενδίκου μέσου που απορρίφθηκε σε βάρος του διαδίκου που το άσκησε (αρθρ. 183 ΚΠολΔ) καθώς και χρηματικής ποινής ύψους 500 έως 1.500 € στο διάδικο ή στο νόμιμο αντιπρόσωπο ή στο δικαστικό του πληρεξούσιο, ανάλογα με την ευθύνη καθενός, αν προκύψει από τη δίκη που έγινε ότι, αν και το γνώριζε, άσκησε προφανώς αβάσιμο ένδικο μέσο ή διεξήγαγε τη δίκη παρελκυστικά κατά παράβαση της θεσπιζόμενης στο άρθρο 116 ΚΠολΔ θεμελιώδους δικονομικής αρχής της καλόπιστης διεξαγωγής της δίκης (αρθρ. 205 ΚΠολΔ, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του από το άρθρο 18§2 ν. 3994/2011). Κατόπιν αυτών, προτείνεται η αναπροσαρμογή των ορίων της επιδικαστέας δικαστικής δαπάνης και της προαναφερόμενης ποινής τάξης προς τα πάνω ως το αποτελεσματικότερο μέτρο για την αποτροπή της αντιδικίας εκ μέρους των κακόπιστων οφειλετών.

Σχετικά με άρθρο 3

2. οπ είναι εσφαλμένη η προτεινόμενη τροποποίηση. Ο γάμος έχει μεν τη μορφή της σύμβασης, στη δημιουργία της οποίας παίζει καίριο και κύριο ρόλο η συμφωνία των βουλήσεων και η συναίνεση των μερών, και συνεπώς θα πρέπει η σύμφωνη βούληση των συζύγων να έχει επίδραση και στη λύση του, αποτελεί όμως συγχρόνως και θεσμό δημόσιας τάξης. Η τελευταία καλύπτεται από τη σύμπραξη της πολιτείας με τη δικαστική παρέμβαση και την απαγγελία του διαζυγίου με δικαστική απόφαση (βλ. Φ. Σκορίνη – Παπαρρηγοπούλου, Αστικός Κώδικας Γεωργιάδη – Σταθόπουλου, εκδ. 2007, αρθρ. 1441, αρ. 2). Ειδικότερα, η συνδρομή των όρων του νόμου για την έκδοση συναινετικού διαζυγίου πρέπει να ελέγχεται από το δικαστήριο, το οποίο, εξάλλου, θα κρίνει και περί του εφαρμοστέου δικαίου στην περίπτωση που ένας εκ των συζύγων ή και οι δύο τυγχάνουν αλλοδαποί. Πρέπει, επομένως, να παραμείνει στη δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων η έκδοση συναινετικού διαζυγίου. Επίσης, πρέπει να διατηρηθεί η υποχρέωση των συζύγων να δηλώσουν δύο φορές

ενώπιον του δικαστηρίου τη συμφωνία τους για λύση του γάμου, προκειμένου να προστατευθούν αυτοί από βιαστικές και επιπόλαιες αποφάσεις. Προτείνεται, ωστόσο, αφενός μεν η υπαγωγή της εκδίκασης των ανωτέρω υποθέσεων στο ειρηνοδικείο, αφετέρου δε, προς εξοικονόμηση χρόνου και δαπανών, η τήρηση της διαδικασίας που ακολουθείται ήδη στο Πρωτοδικείο Πειραιώς. Δηλαδή, πρώτη συνεδρίαση θεωρείται εκείνη κατά την οποία κατατίθεται η αίτηση συναινετικού διαζυγίου και αναβάλλεται απλώς η συζήτηση από τον Πρόεδρο Υπηρεσίας (με σημείωση στα πρακτικά) σε τακτή δικάσιμο μετά από έξι μήνες, στην οποία ολοκληρώνεται η συζήτηση και, εφόσον διαπιστώνεται η συνδρομή των όρων του νόμου, εκδίδεται η οριστική απόφαση.

Σχετικά με άρθρα 4, 5 και 17§§16-25

Α. Ως προς τις τροποποιήσεις στη διαδικασία δημοσίευσης διαθήκης και κήρυξης ιδιόγραφης διαθήκης ως κυρίας:

1. οτι είναι ορθή η τροποποίηση ως προς την καθιέρωση της καθ' ύλην αρμοδιότητας του ειρηνοδικείου για τη δημοσίευση διαθήκης και την κήρυξη ως κυρίας της ιδιόγραφης διαθήκης.
2. οτι είναι άστοχη η διασπορά των αρχείων των διαθηκών σε τρία δικαστήρια. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τις τροποποιητικές διατάξεις, στη γραμματεία του εκάστοτε ειρηνοδικείου τηρούνται βιβλία των διαθηκών που δημοσιεύονται απ' αυτό και των αντιγράφων τους, ενώ φυλάσσονται στο αρχείο του τα αντίγραφα των δημόσιων διαθηκών και τα πρωτότυπα των μυστικών ή έκτακτων ή ιδιόγραφων διαθηκών που δημοσιεύονται απ' αυτό. Συγχρόνως, αποστέλλονται αντίγραφα των πρακτικών δημοσίευσης διαθήκης στις γραμματείες του Πρωτοδικείου Αθηνών και του πρωτοδικείου της τελευταίας κατοικίας ή διαμονής του διαθέτη και φυλάσσονται στα αρχεία τους. Επίσης, η γραμματεία του Πρωτοδικείου Αθηνών τηρεί βιβλία των διαθηκών που δημοσιεύονται από οποιοδήποτε δικαστήριο ή προξενική αρχή. Προτείνεται να απεμπλακούν εντελώς τα πρωτοδικεία από την ως άνω διαδικασία και τα αντίγραφα των πρακτικών δημοσίευσης διαθηκών να αποστέλλονται από τα επιμέρους ειρηνοδικεία στη γραμματεία του Ειρηνοδικείου Αθηνών, όπου και θα τηρούνται τα βιβλία διαθηκών που δημοσιεύονται από οποιοδήποτε ειρηνοδικείο ή προξενική αρχή.
3. Ακόμα, όμως, και αν παραμείνουν ως έχουν οι τροποποιήσεις, θα πρέπει να διορθωθεί η διάταξη του άρθρου 17§21 του σχεδίου νόμου, με το οποίο αντικαθίσταται το άρθρο 809 του ΚΠολΔ, καθώς εσφαλμένα αναφέρεται σ' αυτήν ότι «η γραμματεία του πρωτοδικείου Αθηνών τηρεί βιβλία των διαθηκών που

δημοσιεύονται από αυτό ...», δεδομένου ότι πλέον δεν θα δημοσιεύονται διαθήκες από τα πρωτοδικεία.

4.οτι πρέπει να απαλειφθεί η διάταξη του άρθρου 4§7 του σχεδίου νόμου, καθώς ουδεμία τροποποίηση επιφέρει στην ισχύουσα διάταξη του άρθρου 1775 ΑΚ, την οποία αντικαθιστά.

5. οτι πρέπει να αποσαφηνισθεί αν η κήρυξη ιδióγραφης διαθήκης θα γίνεται με πράξη ή διάταξη του ειρηνοδίκη, καθώς στο σχέδιο νόμου αναφέρεται ο όρος «πράξη» ενώ στην αιτιολογική έκθεση ο όρος «διάταξη».

6. Επίσης, τίθεται το ζήτημα αν χωρεί κάποιο ένδικο βοήθημα κατά της ως άνω πράξης (η διάταξης του ειρηνοδίκη). Με το ισχύον νομοθετικό καθεστώς ο αιτούμενος την κήρυξη ιδióγραφης διαθήκης ως κυρίας δύναται να ασκήσει έφεση σε περίπτωση απορριπτικής απόφασης. Επίσης, ο τρίτος εξ αδιαθέτου κληρονόμος, ο οποίος αποκλείεται με τη διαθήκη του συγκεκριμένου δικαιώματος, δύναται να τριτανάκωπει την απόφαση περί κηρύξεως κυρίας ιδióγραφης διαθήκης. Πλέον, στερούνται των δικαιωμάτων τους αυτών.

7. Είχε γίνει δεκτό από τη νομολογία και τη θεωρία ότι με τη διάταξη του άρθρου 808 ΚΠολΔ καταργήθηκε αυτή του άρθρου 1776 ΑΚ (αρθρ. 1 περ. στ' ΕισΝΚΠολΔ). Επομένως, για την κήρυξη ιδióγραφης διαθήκης ως κυρίας δεν απαιτείτο η εξέταση τριών μαρτύρων για τη γνησιότητα της γραφής και της υπογραφής του διαθέτη, και για το λόγο αυτό στην πράξη εξεταζόταν ένας μόνο μάρτυρας. Με την αντικατάσταση του άρθρου 1776 ΑΚ με το άρθρο 4§8 του σχεδίου νόμου, ορίζεται πλέον ότι απαιτείται η εξέταση δύο μαρτύρων για τον ανωτέρω σκοπό, καθιερώνονται δηλαδή αυστηρότερες προϋποθέσεις για την κήρυξη ιδióγραφης διαθήκης ως κυρίας, αντίθετα προς το σκοπό του νομοσχεδίου. Προτείνεται να περιορισθεί ο αριθμός των ως άνω μαρτύρων στον ένα.

Β. Ως προς τη διαδικασία παροχής κληρονομητηρίου:

1. Εσφαλμένη η προτεινόμενη τροποποίηση. Απαιτείται η έκδοση απόφασης και δεν αρκεί η απλή πράξη (ή διάταξη) του ειρηνοδίκη για την παροχή κληρονομητηρίου, δεδομένου ότι τα νομικά και ουσιαστικά ζητήματα που προκύπτουν κατά την εκδίκαση αίτησης παροχής κληρονομητηρίου είναι συχνά δυσχερή. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι για την έκδοση κληρονομητηρίου σε υποθέσεις με στοιχεία αλλοδαπότητας, από την άποψη του ουσιαστικού δικαιώματος, προκειμένου να κριθεί δηλ. εάν εκείνος, ο οποίος ζητά το κληρονομητήριο, έχει και σε ποια έκταση κληρονομικά δικαιώματα, η έκταση των πιστοποιούμενων δικαιωμάτων και το πεδίο ισχύος τους, εφαρμόζεται το δίκαιο της ιθαγένειας που είχε ο κληρονομούμενος όταν πέθανε. Επίσης, η σχετική αίτηση απορρίπτεται αν με βάση τα γεγονότα που

αποδεικνύονται το κληρονομικό δικαίωμα του αιτούντος είναι ασαφές και αμφίβολο, γεγονός το οποίο δεν διαπιστώνεται πάντα ευχερώς, αλλά απαιτείται εμβάθυνση στα στοιχεία της δικογραφίας.

2. Επίσης, τίθεται το ζήτημα αν χωρεί κάποιο ένδικο βοήθημα κατά της πράξης (η διάταξης του ειρηνοδίκη) με την οποία απορρίπτεται η αίτηση για παροχή κληρονομηρίου. Με το ισχύον νομοθετικό καθεστώς ο αιτούμενος την έκδοση κληρονομηρίου δύναται να ασκήσει έφεση σε περίπτωση απορριπτικής απόφασης. Πλέον, στερείται του δικαιώματός του αυτού.

Σημειώνεται, τέλος, ότι στην αιτιολογική έκθεση του σχεδίου νόμου αναφέρεται ότι σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις (δημοσίευση διαθήκης, κήρυξη ως κυρίας ιδιόγραφης διαθήκης και χορήγηση κληρονομηρίου) είναι υποχρεωτική η παράσταση μετά ή διά πληρεξουσίου δικηγόρου και για το λόγο αυτόν γίνεται σχετική προσθήκη στην παράγραφο 1 του άρθρου 94 ΚΠολΔ. Τέτοια, όμως, προσθήκη δεν έχει γίνει με το σχέδιο νόμου (βλ. αρθρ. 6§3 αυτού).

Σχετικά με άρθρο 6 Καθ' ύλην αρμοδιότητα των Μονομελών Πρωτοδικείων

Θεωρεί ότι στην πράξη η ρύθμιση αυτή θα έχει ως αποτέλεσμα να μεταφερθεί μεγάλος όγκος υποθέσεων (όπως μικρού ή μεσαίου μεγέθους αυτοκινητικές διαφορές) στα Ειρηνοδικεία χωρίς παράλληλη βελτίωση της υλικοτεχνικής τους υποδομής (αίθουσες, μηχανογραφική υποστήριξη κ.λπ.) και χωρίς αύξηση του αριθμού των Δικαστών και των Γραμματέων τους και επέρχεται αποσυμφόρηση των Πολυμελών Πρωτοδικείων και των Δικαστών των Πρωτοδικείων, οι οποίοι μπορούν να συμμετέχουν σε άλλες συνθέσεις των Μονομελών Πρωτοδικείων.

Σχετικά με άρθρο 7 -Δικαστική Μεσολάβηση

Θεωρεί ότι αυτή η υπερπολυτελής νέα δυνατότητα, που είναι άγνωστη στους διαδίκους, περισσότερο άγνωστη και από την ιδιωτική διαμεσολάβηση, περισσότερα προβλήματα θα προκαλέσει από εκείνα που φιλοδοξεί να επιλύσει και για το λόγο αυτό εκτιμάται ότι δεν θα συμβάλει ουσιαδώς στην αποσυμφόρηση των δικαστηρίων. Και τούτο, διότι η δυνατότητα προσφυγής σε δικαστική μεσολάβηση, που υφίσταται παράλληλα με τη δυνατότητα προσφυγής των μερών σε ιδιωτική διαμεσολάβηση, θα στερήσει από τις Δικαστικές Υπηρεσίες ικανό αριθμό Δικαστών, καθόσον, ενώ η ιδιωτική διαμεσολάβηση διενεργείται από δικηγόρους, η συμμετοχή Δικαστών στη δικαστική μεσολάβηση επιφέρει την αποκλειστική ή μερική ενασχόλησή τους με αυτό το αντικείμενο, με αποτέλεσμα είτε να στερούνται οι Υπηρεσίες Δικαστές, είτε όσοι απασχοληθούν μερικώς να ασχολούνται παράλληλα και με τα λοιπά δικαστικά τους καθήκοντα, λειτουργώντας τότε ως μεσολαβητές και τότε ως Δικαστές. Η δε μεταφορά πολιτικών υποθέσεων από το πινάκιο του

δικαστηρίου στα χέρια ενός δικαστικού μεσολαβητή με μερική ή αποκλειστική απασχόληση ελάχιστα εκτιμάται ότι θα συνεισφέρει στην αποσυμφόρηση των δικαστηρίων, αφού σε κάθε περίπτωση δικαστής θα ασχολείται με αυτές τις διαφορές σε βάρος των λοιπών υπηρεσιακών υποχρεώσεών του και με επαύξηση του φόρτου εργασίας των εναπομενόντων Δικαστών, οι οποίοι θα μοιράζονται το μερίδιο της δικαστηριακής ύλης και εν γένει υπηρεσίας που αναλογεί στο δικαστικό μεσολαβητή.

Σχετικά με άρθρο 8-Αναβολή συζήτησης λόγω απεργίας, αποχής, κ.λπ.

Με τη ρύθμιση αυτή μετακυλιέται το βάρος της άσκησης των συνδικαλιστικών δικαιωμάτων τόσο των δικηγόρων, που δεν υπάγονται στην οργανική σύνθεση μίας δικαστικής υπηρεσίας, όσο και των δικαστικών υπαλλήλων στις πλάτες των Δικαστών και μάλιστα της ίδιας σύνθεσης, που θα κληθούν να επεξεργασθούν τεράστιο όγκο υποθέσεων που θα προσδιορισθούν σε δικασίμους, στις οποίες οι εξ αναβολής εξαιτίας αυτού του λόγου υποθέσεις θα προστεθούν στις ήδη προσδιορισμένες υποθέσεις, ενώ οι προθεσμίες έκδοσης απόφασης θα «τρέχουν» σε βάρος των λοιπών υποχρεώσεων των Δικαστών για λόγο που αφορά στους δικηγόρους και τους γραμματείς. Η δε προθεσμία των 90 ημερών για δικαστικές υπηρεσίες του όγκου ιδίως των Εφετείων και Πρωτοδικείων Αθηνών, Θεσσαλονίκης και Πειραιώς κρίνεται εξωπραγματική και, ως εκ τούτου, μη εφαρμόσιμη.

Σχετικά με άρθρο 9-Διαδικασία Πολυμελούς Πρωτοδικείου

Η ρύθμιση αυτή κρίνεται εσφαλμένη καθώς δημιουργείται το παράδοξο ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου να εκφωνεί την υπόθεση και η συζήτησή της να συνεχίζεται από μόνο τον Εισηγητή (χωρίς τα άλλα δύο μέλη της σύνθεσης), να περατούται δε στη συνέχεια και πάλι από τον Εισηγητή-Δικαστή. Και, ενώ η διάταξη προβλέπει τη δυνατότητα και όχι υποχρέωση διακοπής για την αμέσως επόμενη δικάσιμο της ίδιας σύνθεσης, όποτε και εάν είναι αυτή (τι θα γίνει άραγε, όταν επακολουθούν δικαστικές διακοπές ή μετάθεση/προαγωγή μέλους της σύνθεσης;), στη συνέχεια προβλέπει την υποχρέωση εξέτασης των μαρτύρων ξεχωριστά ενώπιον Εισηγητή χωρίς την παρουσία των άλλων δύο μελών που κατά το νόμο μετέχουν της συνθέσεως του Δικαστηρίου (άραγε πόσες αίθουσες και πόσοι γραμματείς θα υπάρχουν, για να εξετάζονται ταυτόχρονα μάρτυρες από τους πλείονες Εισηγητές, και αυτή η εξέταση θα γίνεται σε ακροατήριο σε δημόσια συνεδρίαση ή σε «δωματιάκι»-γραφείο; Τούτο δε ανεξαρτήτως του θέματος εάν στην εξέταση των μαρτύρων πρέπει να συμπράττει ο ίδιος γραμματέας έδρας με διαφορετικό κάθε φορά Εισηγητή, γεγονός που θα καθυστερεί τη διαδικασία ή θα μπορούν διάφοροι γραμματείς να συμμετέχουν), με αποτέλεσμα τα μέλη της σύνθεσης (Πρόεδρος, Πρωτοδίκες, Πάρεδροι και γραμματείς) να απασχολούνται πλέον της μίας ημέρας με

τις υποθέσεις ενός πινακίου σε βάρος των λοιπών υποχρεώσεών τους, καταλήγοντας κατ' αποτέλεσμα σε επιβράδυνση της απονομής της δικαιοσύνης στο Πολυμελές, όμοια με εκείνη του προ το ν. 2915/2001 καθεστώτος, ενώ υπό τα σημερινά ισχύοντα όλες σχεδόν οι υποθέσεις τερματίζονται σε μία δικάσιμο με την επαρκέστατη εξέταση των μαρτύρων από τον Εισηγητή και τη δυνατότητα και των λοιπών μελών της συνθέσεως (Προέδρου και ετέρου μέλους) να «ακούουν» και, εάν το επιθυμούν, να υποβάλλουν και εκείνοι ερωτήσεις στους μάρτυρες.

Σχετικά με άρθρο 10-Πρακτικό μεσολάβησης-Εκτελεστός τίτλος εγγραφής υποθήκης

Θεωρεί θετική τη ρύθμιση του σχετικού άρθρου.

Σχετικά με άρθρο 11 -Ηλεκτρονική έκδοση αποφάσεων

Εκφράζει τις επιφυλάξεις για τη ρύθμιση του σχετικού άρθρου. Ειδικά όσον αφορά στις αποφάσεις του Πολυμελούς που και πάλι θα απαιτείται η υπογραφή του Προέδρου(άρθρο 306 παρ.1 ΚΠΟΛΔ)

Σχετικά με άρθρο 12-Παράβολο ενδίκων μέσων.

Θεωρεί θετική τη ρύθμιση του σχετικού άρθρου, που εναρμονίζεται με το καθιερούμενο στο άρθρο 6 της ΕΣΔΑ δικαίωμα στη χρηστή απονομή της δικαιοσύνης.

Σχετικά με άρθρο 13 -Ειδικές διαδικασίες-Προκατάθεση προτάσεων.

Δεν θεωρεί εσφαλμένη τη ρύθμιση.

Σχετικά με άρθρο 14 -Ανακοπή κατά διαταγής πληρωμής

Διαφωνεί με τις ρυθμίσεις. Με το προτεινόμενο άρθρο του σχεδίου νόμου αφαιρείται από το Πολυμελές Πρωτοδικείο η καθ' ύλην αρμοδιότητα επί ανακοπής κατά Διαταγής Πληρωμής. Η πρόβλεψη περί προσδιορισμού της υπόθεσης της ανακοπής εντός προθεσμίας 60 ημερών κρίνεται μη εφαρμόσιμη με βάση τη δικαστηριακή πραγματικότητα και, ως εκ τούτου, άστοχη. Η δε υποχρεωτική εκ του νόμου χορήγηση αυτόματης αναστολής της εκτελεστότητας της Διαταγής Πληρωμής θα εντείνει το φαινόμενο της άσκησης εκπρόθεσμων και καταχρηστικά ασκούμενων ανακοπών, με σκοπό την επιβράδυνση της εκτέλεσης των διαταγών και τη φαλκίδευση της ταχείας εκκαθάρισης των υποθέσεων, αχρηστεύοντας στην ουσία την έννοια της ex parte διαδικασίας έκδοσης της Διαταγής Πληρωμής.

Επίσης, ο προβλεπόμενος χρόνος έκδοσης απόφασης επί των ανακοπών δεν λαμβάνει υπόψη, μεταξύ άλλων, α) τις πεπερασμένες αντοχές του δικαστή ως ανθρώπινου όντος, β) τις υπόλοιπες υποχρεώσεις και ανάγκες του (υπηρεσιακές, προσωπικές, οικογενειακές), γ) το ενδεχομένο, επιπλέον, σε κάποια υπόθεση να αντιμετωπίσει ο δικαστής δυσχερή νομικά και ουσιαστικά ζητήματα, η επίλυση των οποίων μπορεί να

απαιτήσει μεγαλύτερο χρόνο και, μοιραία, να καθυστερήσει την επεξεργασία άλλων δικογραφιών και, τελευταίο, αλλά όχι ασήμαντο, δ) την ανάγκη να διαφυλάσσεται και να προάγεται η προσωπικότητα του δικαστή, η οποία πλήττεται όταν από το νόμο τάσσονται ασφυκτικές προθεσμίες για την ανταπόκρισή του στα υπηρεσιακά του καθήκοντα, μετατρέποντας το δικαστικό λειτουργό, με τον τρόπο αυτό, σε αυτόματο γραφέα αποφάσεων, με διεκπεραιωτικό χαρακτήρα και περιεχόμενο και υποβαθμίζοντας το δικαιοδοτικό έργο από υψηλού επιπέδου επιστημονική και διανοητική εργασία, σε πρόχειρη, αγχώδη και χαμηλής ποιότητας διαδικασία απλής και ταχείας περαίωσης υποθέσεων.

Σχετικά με άρθρο 15 -Ειδικές διαδικασίες-Συζήτηση

Διαφωνεί με τις ρυθμίσεις. Οι ίδιοι προβληματισμοί που εκτέθηκαν προηγουμένως, είναι δυνατό να διατυπωθούν και στο παρόν άρθρο θα πρέπει δε να προσεχθεί και η κακότεχνη διατύπωση της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, με την οποία αντικαθίσταται η παράγραφος 1 του άρθρου 647 του ΚΠολΔ, στο αρχικό κείμενο της οποίας προστίθενται, ασύνδετα και χωρίς νοηματική συνοχή, οι λέξεις «καθώς και διατάξεις των άρθρων 591 παρ. 1 β' ΚΠολΔ και 643 παρ. 1 ΚΠολΔ». Εκείνο που επιδιώκεται, είναι να εφαρμόζονται στη διαδικασία των μισθωτικών κ.λπ. διαφορών και οι διατάξεις των άρθρων 591 παρ. 1 β' ΚΠολΔ και 643 παρ. 1 ΚΠολΔ. Τούτο θα καθίστατο σαφές, εάν προστίθετο στην αρχική διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 647 του ΚΠολΔ, δεύτερο εδάφιο με το ακόλουθο περιεχόμενο «Κατά την ειδική διαδικασία των άρθρων 648 έως 661 εφαρμόζονται και οι διατάξεις των άρθρων 591 παρ. 1 β' ΚΠολΔ και 643 παρ. 1 ΚΠολΔ».

Επίσης σχετικά με την παράγραφο 3 του άρθρου 15 είναι προφανής ο στόχος του περιορισμού των εργατικών διαφορών με το προαναφερόμενο περιεχόμενο που εκδικάζονται στο πλαίσιο της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων είναι προφανής. Εκείνο που δεν γίνεται εύκολα αντιληπτό είναι ποιο νόημα, άραγε, θα έχει η παροχή προσωρινής δικαστικής προστασίας στο διάδικο, όταν η αίτησή του θα συζητηθεί υποχρεωτικά κατά τη δικάσιμο που έχει οριστεί για τη συζήτηση της αγωγής. Εάν μαζί με την αίτηση συζητηθεί και η αγωγή, είναι πρόδηλο ότι θα αναμένεται η δημοσίευση της απόφασης στο πλαίσιο της κύριας, διαγνωστικής δίκης και μάλιστα μέσα στις ασφυκτικές προθεσμίες, για τις οποίες έγινε λόγος προηγουμένως. Εννοείται, άραγε, ότι η αίτηση για τη λήψη του ασφαλιστικού μέτρου, για παράδειγμα, της προσωρινής επιδίκασης απαίτησης θα συζητηθεί κατά τη δικάσιμο που έχει οριστεί για τη συζήτηση της αγωγής, ακόμη και εάν υποτεθεί ότι η συζήτηση της αγωγής αναβληθεί για μεταγενέστερη δικάσιμο μετά από αίτηση κάποιου διαδίκου (άρθρο 241 του ΚΠολΔ). Τέλος σχετικά με την παράγραφο 5 του

ιδίου άρθρου : Ουσιαστικά, στη διάταξη αυτή προστίθεται νέο εδάφιο, σύμφωνα με το οποίο «Το ίδιο ισχύει και για τη συναινετική εγγραφή ή άρση προσημείωσης υποθήκης». Εντούτοις, στην αιτιολογική έκθεση του σχεδίου νόμου και συγκεκριμένα υπό το άρθρο 22 αυτού, με το οποίο, όπως κατά λέξη αναφέρεται «..... σκοπείται η ελάφρυνση των Ειρηνοδικών και των γραμματέων, ιδίως μετά την αύξηση της καθ' ύλην αρμοδιότητάς τους, την συγχώνευση πολλών εξ αυτών και τη μεταφορά σ' αυτά των συναινετικών προσημειώσεων», φαίνεται ότι ο νομοθέτης επιδιώκει να μεταφέρει στα Ειρηνοδικεία το σύνολο των συναινετικών προσημειώσεων και όχι μόνο εκείνων, για τις οποίες η κύρια υπόθεση υπάγεται στην καθ' ύλην αρμοδιότητα των Ειρηνοδικείων, όπως προκύπτει από την αντιπαραβολή των δύο εδαφίων της παραγράφου 2 του άρθρου 683 του ΚΠολΔ, η οποία προτείνεται να αντικατασταθεί με την παράγραφο 5 του άρθρου 15 του σχεδίου νόμου. Το ζήτημα αυτό πρέπει να διευκρινιστεί.

Σχετικά με άρθρο 16-Ασφαλιστικά μέτρα-Προσωρινή Διαταγή

Διαφωνεί με τις ρυθμίσεις. Δεν προβλέπεται στη διάταξη αυτή πότε θα προσδιορίζεται η αίτηση, σε περίπτωση που το αίτημα για την έκδοση προσωρινής διαταγής απορριφθεί από το Δικαστήριο. Στη περίπτωση αυτή είναι ενδεχόμενο –εάν όχι βέβαιο– να προσδιορίζεται δικάσιμος για τη συζήτηση των αιτήσεων για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων σε χρόνο απώτερο και από εκείνον ακόμη των 60 ημερών που προβλέπεται στις διατάξεις των άρθρων 632 παρ. 2 του ΚΠολΔ για τη συζήτηση της ανακοπής εναντίον διαταγής πληρωμής (όπως προτείνεται να αντικατασταθεί από το άρθρο 14 παρ. 1 του σχεδίου νόμου), 672 Α παρ. 3 του ΚΠολΔ για τη συζήτηση αγωγών επί των διαφορών για μισθούς υπερημερίας και καθυστερούμενους μισθούς (όπως προτείνεται να αντικατασταθεί από το άρθρο 15 παρ. 3 του σχεδίου νόμου) και 938 του ΚΠολΔ για τη συζήτηση της ανακοπής εναντίον της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης (όπως προτείνεται να αντικατασταθεί από το άρθρο 19 παρ. 4 του σχεδίου νόμου).

Προτείνεται η απάλειψη της προθεσμίας προσδιορισμού της αίτησης μέσα σε τριάντα ημέρες, σε περίπτωση ευδοκίμησης του αιτήματος για την έκδοση προσωρινής διαταγής. Ζητήματα που αναφέρονται σε περιπτώσεις άστοχης δικαιοδοτικής κρίσης αναφορικά με την έκδοση προσωρινής διαταγής είναι δυνατό να αντιμετωπιστούν με την άσκηση αίτησης ανάκλησης ή μεταρρύθμισης του ασφαλιστικού μέτρου που έχει ληφθεί στο πλαίσιο της προσωρινής διαταγής. Περαιτέρω σχετικά με την παράγραφο 2 του άρθρου η δημοσίευση της απόφασης αμέσως μετά την περάτωση της αποδεικτικής διαδικασίας στο ακροατήριο σημαίνει την αντικειμενική αδυναμία αφενός μεν των διαδίκων να υποβάλουν στο Δικαστή

έγγραφο σημείωμα με τις θέσεις τους, την απάντησή τους (ιδίως του αιτούντος) στους ισχυρισμούς και τις ενστάσεις του αντιδίκου τους, με το σχολιασμό των ένορκων καταθέσεων των μαρτύρων που εξετάστηκαν στο ακροατήριο του Δικαστηρίου και την αξιολόγηση των αποδεικτικών μέσων που έχουν προσκομιστεί, αφετέρου δε του Δικαστή να επεξεργασθεί το αποδεικτικό υλικό που έχει προσκομισθεί ενώπιόν του, να επιλύσει δυσχερή νομικά ζητήματα που –όχι σπάνια– αναφέρονται στο πλαίσιο της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων και να συντάξει το διατακτικό της απόφασης, οπότε αμφιβολίες εγείρονται σχετικά με τη συμβατότητα του μοντέλου αυτού της δίκης στο πλαίσιο –και– της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων με τις επιταγές της έννομης τάξης για την απόλαυση δίκαιης δίκης που θεσπίζονται από διατάξεις υπερνομοθετικής ισχύος. Εξαιρετικά αμφίβολο δε είναι εάν και η ασφυκτική προθεσμία των 48 ωρών από τη συζήτηση είναι επαρκής για την παραγωγή δικαιοδοτικού έργου γρήγορα μεν, όχι, όμως, και πρόχειρα. Τέλος σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του σχεδίου νόμου, υπό το άρθρο 16 αυτού όλα τα ασφαλιστικά μέτρα εκδικάζονται από τα μονομελή πρωτοδικεία, ώστε να αποσυμφορηθούν ακόμα περισσότερο τα πολυμελή πρωτοδικεία. Εντούτοις, στο σχέδιο νόμου ούτε με το άρθρο 16 αυτού, ούτε με καμία άλλη διάταξη δεν προβλέπεται τούτο (η εκδίκαση, δηλαδή, όλων των αιτήσεων για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων από τα μονομελή πρωτοδικεία), δεδομένου ότι παραμένουν σε ισχύ τόσο η διάταξη του άρθρου 683 παρ. 2 του ΚΠολΔ, η οποία και μετά από την πρόταση της αντικατάστασής της με το άρθρο 15 παρ. 5 του σχεδίου νόμου προβλέπει ότι, εάν η κύρια υπόθεση υπάγεται στην καθ' ύλην αρμοδιότητα των ειρηνοδικείων, τα ασφαλιστικά μέτρα διατάσσονται από αυτά, όσο και οι διατάξεις των άρθρων 684 του ΚΠολΔ, σύμφωνα με την οποία εάν η κύρια υπόθεση είναι εκκρεμής σε πολυμελές δικαστήριο, τα ασφαλιστικά μέτρα διατάσσονται και από το δικαστήριο αυτό και 733 του ΚΠολΔ, σύμφωνα με την οποία τα ασφαλιστικά μέτρα σε κάθε είδους υποθέσεις νομής ή κατοχής διατάσσονται από το ειρηνοδικείο

Σχετικά με άρθρα 17 και 20

1. Πρέπει να αντιμετωπισθεί με επιφυλακτικότητα η μεταφορά όλων των υποθέσεων εκούσιας δικαιοδοσίας στο ειρηνοδικείο, ενόψει του ότι ορισμένες απ' αυτές εμφανίζουν μεγάλη αντιδικία η δυσχερή νομικά ζητήματα προς επίλυση. Ενδεικτικά αναφέρονται οι υποθέσεις των άρθρων 781 (διορισμός προσωρινής διοικήσεως ή εκκαθαριστών νομικού προσώπου), 791 (άρνηση καταχωρήσεως σε δημόσια βιβλία), 814 (εκκαθάριση κληρονομίας και διορισμός εκκαθαριστή) του ΚΠολΔ. Προτείνεται επανεξέταση του ζητήματος, ώστε κάποιες υποθέσεις εκούσιας δικαιοδοσίας να παραμείνουν στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του μονομελούς πρωτοδικείου.

Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να παραμείνουν στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του πολυμελούς πρωτοδικείου: (i) η συλλογική αγωγή της ένωσης καταναλωτών (αρθρ. 10§§19 και 20 ν. 2251/1994, όπως ισχύει), (ii) η εκδίκαση των ενστάσεων κατά των εκλογικών καταλόγων (άρθρ. 18§1 π.δ. 96/2007) και (iii) η εκδίκαση όλων των ενστάσεων της εκλογικής νομοθεσίας, οι ανακηρύξεις υποψηφίων και επιτυχόντων καθώς και η αναπλήρωση απωλεσθέντος εκλογικού σάκου (αρθρ. 18, 33 και 94 π.δ. 351/2003).

Πάντως, για να καταστεί αποτελεσματική η προτεινόμενη τροποποίηση θα πρέπει να υπάρξει μέριμνα για άμεση στελέχωση των ειρηνοδικείων με ειρηνοδίκες και δικαστικούς υπαλλήλους, βελτίωση της υλικοτεχνικής υποδομής και σχετική επιμόρφωση των ειρηνοδικών.

2. Κρίνεται αδύνατον να εφαρμοσθεί στην πράξη η διάταξη του άρθρου 756 ΚΠολΔ, όπως τροποποιείται με το άρθρο 17§10 του σχεδίου νόμου, που προβλέπει την έκδοση αποφάσεως εντός 48 ωρών μετά τη συζήτηση της αίτησης και σε κάθε περίπτωση εντός 20 ημερών από τη συζήτηση, προθεσμία εντός της οποίας θα πρέπει να συνταχθεί, χρονολογηθεί και υπογραφεί από το δικαστή το σχέδιο της απόφασης που περιέχει το αιτιολογικό και διατακτικό. Προτείνεται να τεθεί προθεσμία 2 μηνών από τη συζήτηση της αίτησης για την έκδοση απόφασης.

3. Αν παραμείνει ως έχει η προτεινόμενη τροποποίηση του άρθρου 756 ΚΠολΔ, θα πρέπει να διορθωθεί η φράση «Ο χρόνος αυτός δεν μπορεί να υπερβαίνει τις είκοσι (20) ημέρες από τη συζήτηση της αγωγής», ώστε να αντικατασταθεί ο όρος «αγωγή» με τον όρο «αίτηση».

4. Επίσης, πρέπει να παραμείνουν ως έχουν οι διατάξεις των άρθρων 747§1, 747§4, 748§1 εδ. α', 748§3, 748§4, 750, 763§3 και 776§1 ΚΠολΔ, δεδομένου ότι παρά τη μεταφορά του συνόλου σχεδόν των υποθέσεων της εκούσιας δικαιοδοσίας στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του ειρηνοδικείου, παραμένουν αρμόδια το μονομελές πρωτοδικείο για τις υποθέσεις εκούσιας δικαιοδοσίας του κτηματολογίου και για την ανακοπή του άρθρου 787ΚΠολΔ και 82 ΑΚ, το πολυμελές πρωτοδικείο για τις πτωχευτικές υποθέσεις και το Εφετείο Αθηνών για τις υποθέσεις ερμηνείας διαθήκης υπέρ του κράτους ή κοινωφελών σκοπών (αρθρ. 825 ΚΠολΔ).

5. Εξάλλου, ενώ δεν υπάρχει γενική διάταξη με την οποία να προβλέπεται συγκεκριμένη προθεσμία εντός της οποίας θα πρέπει να προσδιορίζεται η συζήτηση της αίτησης (βλ. αρθρ. 748§1 εδ. α' ΚΠολΔ, όπως τροποποιείται με την παράγραφο 5 του άρθρου 17 του σχεδίου νόμου) όταν η κατάθεσή της γίνεται εντός της περιόδου της κανονικής λειτουργίας των δικαστηρίων, εντούτοις ορίζεται ειδικά ότι «κατά την περίοδο των δικαστικών διακοπών, των Χριστουγέννων – Νέου Έτους και του

Πάσχα, η δικάσιμος ορίζεται υποχρεωτικά, εντός τριάντα ημερών από την επανέναρξη της κανονικής λειτουργίας των δικαστηρίων» (βλ. αρθρ. 748§1 εδ. β΄ ΚΠολΔ, όπως τροποποιείται με την παράγραφο 5 του άρθρου 17 του σχεδίου νόμου). Το θέμα χρήζει επανεξέτασης.

Σχετικά με το άρθρο 18

Η προτεινόμενη ρύθμιση είναι ελλιπής καθώς:

- δεν προβλέπεται ποια διαδικασία θα τηρείται για την έκδοση της διαταγής του δικαστή του μονομελούς πρωτοδικείου. Φαίνεται, πάντως, ότι καταργείται η εφαρμογή των διατάξεων της εκούσιας δικαιοδοσίας, δεδομένου ότι έχει απαλειφθεί το τελευταίο εδάφιο του άρθρου 905§1 ΚΠολΔ. Επίσης, δεν προβλέπεται η κλήση αυτού κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση. Επομένως, δεν τίθεται ζήτημα εφαρμογής της διαδικασίας της αμφισβητούμενης δικαιοδοσίας στην οποία απαιτείται αντιδικία. Από τα ανωτέρω, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι προβλέπεται η έκδοση διαταγής και όχι απόφασης, καθώς και δικαίωμα ανακοπής κατά της ανωτέρω διαταγής, συνάγεται ότι η διαδικασία που θα τηρείται ομοιάζει με αυτή της εκδόσεως διαταγής πληρωμής.

- δεν προβλέπεται, ωστόσο, η προθεσμία εντός της οποίας θα ασκείται η ανωτέρω ανακοπή, ούτε ο χρόνος έναρξης της προθεσμίας αυτής, αλλ' ούτε και η διαδικασία που θα τηρείται για την εκδίκαση της ανακοπής.

- δεν προβλέπεται, εξάλλου, αν η διαταγή θα είναι άμεσα εκτελεστή ή όχι και αν η άσκηση της ανακοπής θα έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα και υπό ποιες προϋποθέσεις.

Προτείνεται να παραμείνει το άρθρο 905 ως έχει και να διατηρηθεί η καθ' ύλην αρμοδιότητα του Μονομελούς Πρωτοδικείου, δεδομένου ότι αυτό έχει δηλωθεί από την Ελλάδα ως αρμόδιο δικαστήριο για την κήρυξη της εκτελεστότητας δικαστικής απόφασης με βάση τον Κανονισμό 44/2001 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 22^{ης} Δεκεμβρίου 2000 «για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις» (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ του Κανονισμού).

Σχετικά με άρθρο 19:

1. Ορθή η προτεινόμενη τροποποίηση. Πράγματι, λόγω της διατύπωσης της ισχύουσας διάταξης έχει κρατήσει στη νομολογία και στην θεωρία η άποψη ότι αρμόδιο Δικαστήριο για την εκδίκαση της ανακοπής κατά της εκτέλεσης όταν εκτελεστός τίτλος είναι διαταγή πληρωμής του ειρηνοδίκη, είναι το μονομελές πρωτοδικείο.

2. Πράγματι, ως προς το απαράδεκτο του άρθρου 935 ΚΠολΔ έχουν διατυπωθεί δύο απόψεις. Σύμφωνα με την πρώτη, η οποία φαίνεται να είναι η κρατούσα, με το άρθρο

935 ΚΠολΔ θεσπίζεται απαράδεκτο προβολής σε οποιαδήποτε μεταγενέστερη δίκη λόγων ακυρότητας κατά της ίδιας διαδικαστικής πράξης της αναγκαστικής εκτέλεσης, γεννημένων και δυνάμενων να προταθούν, αν δεν προβλήθηκαν με την ανακοπή που ασκήθηκε ήδη κατά το άρθρο 933 ΚΠολΔ. Το απαράδεκτο της διατάξεως του άρθρου 935 ΚΠολΔ δεν αφορά σε μεταγενέστερη ανακοπή, με την οποία προσβάλλεται άλλη πράξη αναγκαστικής εκτέλεσης. Σύμφωνα με τη δεύτερη άποψη, δεν μπορεί να προταθούν σε μεταγενέστερη δίκη οι λόγοι ανακοπής, που ήσαν γεννημένοι και μπορούσαν να προταθούν με την προηγούμενη ανακοπή, ανεξάρτητα από το αν προσβάλλεται με τη νέα ανακοπή η ίδια ή μεταγενέστερη πράξη εκτελέσεως από εκείνην που προσβλήθηκε με την προηγούμενη ανακοπή. Κρίσιμοι για την ερμηνεία του άρθρου 935 ΚΠολΔ πρέπει να θεωρηθούν οι λόγοι της ανακοπής, αν δηλαδή αυτοί ήταν γεγεννημένοι όταν ασκήθηκε η προηγούμενη ανακοπή, και όχι ποιο ήταν το εκάστοτε αίτημά της, το οποίο συνέχεται αυτονόητα με την πρόοδο της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτελέσεως. Υπό την αντίθετη εκδοχή, σύμφωνα με την οποία το απαράδεκτο που προβλέπεται από τη διάταξη του άρθρου 935 ΚΠολΔ λειτουργεί μόνο όταν πρόκειται για μεταγενέστερη δίκη όπου κρίνεται το ζήτημα της εγκυρότητας της ίδιας πράξεως εκτελέσεως, και όχι όταν οι λόγοι ανακοπής βάλουν κατά μεταγενέστερης πράξης εκτελέσεως, εφόσον επιδρούν ακυρωτικά και επ' αυτής, θα ήταν επιτρεπτή η προβολή με διαδοχικές ανακοπές ενός λόγου ανακοπής (που αφορά λ.χ. την απαίτηση) κατά διαδοχικών πράξεων εκτελέσεως (λ.χ. κατά της επιταγής, της κατασχέσεως, των διαδοχικών πράξεων της προδικασίας του πλειστηριασμού), έστω και αν αυτός (ο λόγος ανακοπής) ήταν γεγεννημένος κατά τον χρόνο άσκησης της πρώτης ανακοπής (βλ. Π. Γέσιου – Φαλτσή, Δίκαιο Αναγκαστικής Εκτελέσεως, εκδ. 1998, Τομ. 1, Γενικό Μέρος, κεφ. 41, αρ. 36, βλ. και ΑΠ 242/2001, Δνη 2001,1575). Η εκδοχή, ωστόσο, αυτή αντιτίθεται ευθέως στο σκοπό του νόμου, ο οποίος συνίσταται στην ταχεία εκκαθάριση της διαδικασίας της εκτελέσεως από αμφισβητήσεις για το κύρος της και η ασφάλεια των συναλλαγών. Με την προτεινόμενη τροποποίηση της διάταξης του άρθρου 935 ΚΠολΔ επιλύεται ρητώς πλέον το ως άνω ζήτημα υπέρ της δεύτερης άποψης.

3. Με τις προτεινόμενες τροποποιήσεις των άρθρων 937 και 938 ΚΠολΔ επιδιώκεται ουσιαστικά η κατάργηση των αιτήσεων αναστολής της αναγκαστικής εκτέλεσης, που είχαν ως συνέπεια να δικάζεται ουσιαστικά δύο φορές η ίδια ανακοπή (μία στο πλαίσιο των ασφαλιστικών μέτρων και μία στο πλαίσιο της κύριας διαγνωστικής δίκης). Για το λόγο αυτό θεσπίζεται μεν η αυτοδίκαιη αναστολή της αναγκαστικής εκτέλεσης με την άσκηση της ανακοπής, καθίσταται, όμως, υποχρεωτικός ο

προσδιορισμός της ανακοπής εντός 60 ημερών από την άσκησή της και η έκδοση αιτιολογημένης απόφασης εντός προθεσμίας 20 ημερών το αργότερο από τη συζήτησή της. Ωστόσο, οι ως άνω ρυθμίσεις κρίνονται ανεδαφικές, δεδομένου ότι είναι αδύνατος τόσο ο προσδιορισμός της συζήτησης της ανακοπής όσο και η έκδοση απόφασης εντός των ανωτέρω προθεσμιών. Εάν τελικά ψηφισθούν οι εν λόγω τροποποιήσεις, το μόνο βέβαιο είναι ότι θα αυξηθεί σε μεγάλο βαθμό ο αριθμός των ανακοπών, δεδομένου ότι η άσκησή τους θα επιφέρει την αυτοδίκαιη αναστολή της εκτέλεσης ανεξαρτήτως της βασιμότητας των λόγων τους. Περαιτέρω, είτε δεν θα τηρηθούν στην πράξη οι ανωτέρω προθεσμίες, με αποτέλεσμα να παρατείνεται η αναστολή της εκτέλεσης για μεγάλο χρόνο, είτε, εάν τηρηθούν, οι αποφάσεις που θα εκδίδονται επί των ανακοπών αυτών θα είναι προϊόν βεβιασμένης και όχι νηφάλιας σκέψης του δικαστή και εν πολλοίς εσφαλμένες. Σημειωτέον ότι με την προβλεπόμενη αυτοδίκαιη αναστολή, θα πρέπει οι ανακοπές να προσδιορίζονται και οι σχετικές αποφάσεις να εκδίδονται προ του πλειστηριασμού, ο οποίος μπορεί να ορισθεί σε 15 ημέρες από την ημέρα της κατάσχεσης για τα κινητά (αρθρ. 959§4 ΚΠολΔ) και σε 40 ημέρες από την ημέρα της κατάσχεσης για τα ακίνητα (αρθρ. 998§4 ΚΠολΔ), άλλως αυτός θα ακυρώνεται εν τοις πράγμασιν. Αντιθέτως, με την ισχύουσα ρύθμιση, επιβαρύνονται μεν τα δικαστήρια με τη διπλή επί της ουσίας εκδίκαση της ανακοπής, όπως προαναφέρθηκε, εξασφαλίζεται, όμως, η πρόοδος της διαδικασίας της αναγκαστικής εκτέλεσης με την απόρριψη των αιτήσεων αναστολής που στηρίζονται σε ανακοπές των οποίων δεν πιθανολογείται η ευδοκίμηση. Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι η προτεινόμενη ρύθμιση εδράζεται σε εντελώς εσφαλμένη βάση και για το λόγο αυτό δεν μπορεί να προταθεί βελτίωσή της. Θα ήταν, επομένως, σκόπιμο το όλο ζήτημα να επανεξετασθεί εξ αρχής. Πάντως, η προτεινόμενη τροποποίηση της διάταξης του άρθρου 935 ΚΠολΔ κρίνεται επαρκής για την επίτευξη των σκοπών του νομοθέτη, δεδομένου ότι οι λόγοι που αφορούν την εγκυρότητα του εκτελεστού τίτλου ή την προδικασία της αναγκαστικής εκτέλεσης ή την απαίτηση ή και την εγκυρότητα των πράξεων εκτέλεσης που έχουν ήδη διενεργηθεί, θα προτείνονται και θα κρίνονται πλέον άπαξ με την άσκηση της ανακοπής κατά της κατασχετήριας έκθεσης και της περίληψης αυτής (η οποία είναι συνήθως η πρώτη χρονικά που ασκείται από τον καθ' ου η εκτέλεση), ενώ αν δεν προταθούν κατά τη δίκη επί της εν λόγω ανακοπής, τυχόν πρότασή τους σε μεταγενέστερη δίκη θα κρίνεται απαράδεκτη, αφού κατά κανόνα αυτοί θα είναι ήδη γεγενημένοι και θα είναι δυνατό να προταθούν κατά τη δίκη της πρώτης ανακοπής. Έτσι, οι λόγοι της δεύτερης χρονικά ανακοπής θα αφορούν αποκλειστικά την εγκυρότητα των πράξεων εκτέλεσης που επακολούθησαν της πρώτης ανακοπής και,

επομένως, θα είναι περιορισμένοι και τυπικοί, η κρίση δε επ' αυτών θα είναι ευχερής (τόσο κατά την εκδίκαση ενδεχόμενης αίτησης αναστολής εκτέλεσης επί τη βάση της δεύτερης ανακοπής, όσο και κατά την εκδίκαση της δεύτερης αυτής ανακοπής) και, συνακόλουθα, η έκδοση της απόφασης αναμένεται να είναι ταχεία. Συνεπεία των ανωτέρω, θα αποφεύγεται η παρελκυστική άσκηση διαδοχικών ανακοπών από τον κακόπιστο οφειλέτη.

4. Ορθή η προτεινόμενη τροποποίηση, δεν υπάρχει λόγος διαφοροποίησης μεταξύ της άμεσης εκτέλεσης για την παράδοση ή απόδοση ακινήτου ή κινητού.

5. Στις υποθέσεις του άρθρου 1023 ΚΠολΔ τίθενται σύνθετα και ιδιαίτερα δυσχερή ζητήματα προς επίλυση, είτε από νομικής είτε από ουσιαστικής απόψεως. Για το λόγο αυτό προτείνεται να παραμείνει αρμόδιο το Μονομελές Πρωτοδικείο.

Σχετικά με άρθρο 22

Ορθή η προτεινόμενη τροποποίηση.

Ως προς τις προτεινόμενες τροποποιήσεις στον ΠΚ και ΚΠΔ και στους Ειδικούς Ποινικούς

Νόμους (άρθρα 23-39)

Τροποποιήσεις ΠΚ

Γενική παρατήρηση

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, αντί να θεσπίσει ουσιαστικά και δραστικά μέτρα για την αντιμετώπιση της καθυστέρησης στην απονομή της Δικαιοσύνης (με έμφαση στο χωροταξικό σχεδιασμό, με τη διάσπαση του «δυσλειτουργικού»-«υπερτροφικού» Πρωτοδικείου Αθηνών, την κατάργηση των μικρών Πρωτοδικείων, την επαναξιολόγηση της ίδρυσης και λειτουργίας των νέων Εφετειών, το διορισμό αρκετών νέων δικαστών, τη στελέχωση των γραμματειών των δικαστηρίων με νέους και επαρκείς Γραμματείς, για την κάλυψη των αριθμητικών και ποιοτικών κενών και την ενίσχυση της υλικοτεχνικής υποδομής των δικαστηρίων), παράγει έργο, τροποποιώντας για πολλοστή φορά τα τελευταία έτη βασικούς κώδικες (και ιδίως τον ΠΚ και τον ΚΠΔ) με βιασύνη, με τρόπο αποσπασματικό και πρόχειρο, αδιαφορώντας για την προβληματική πλέον συστηματική τους συνοχή και μάλιστα χωρίς την ενδελεχή διαβούλευση με όλους τους ενδιαφερόμενους κλάδους (νομικές σχολές, δικαστές, δικηγόρους), όπως συμβαίνει σε άλλες χώρες της Ευρώπης.

Άρθρο 74 ΠΚ

Είναι εσφαλμένη η κατάργηση της δυνατότητας εφαρμογής του μέτρου ασφαλείας αυτού επί καταδίκης αλλοδαπού για πλημμέλημα (ιδίως με δεδομένο ότι με το νομοσχέδιο αυτό πολλά κακουργήματα γίνονται πλημμελήματα), στις περιπτώσεις που το δικαστήριο κρίνει ότι αυτός είναι επικίνδυνος για τη δημόσια ασφάλεια. Η άποψη που διατυπώνεται στην αιτιολογική έκθεση περί ευρείας εφαρμογής της

διοικητικής απέλασης είναι εσφαλμένη λόγω της ετερότητας της φύσης των μέτρων (δικαστικής και διοικητικής απέλασης που υπόκειται σε άλλο νομοθετικό καθεστώς – Διοικητικό Δίκαιο και Διοικητική Δικονομία).

Εσφαλμένη ως αντικείμενη στη φύση του μέτρου αυτού (ήτοι δια βίου απέλαση) η δυνατότητα χρονικού περιορισμού (δεκαετίας) της δικαστικής απέλασης. Ορθή η αντικατάσταση του Υπουργού Δικαιοσύνης από το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών στις περιπτώσεις κρίσης περί επανόδου του απελαθέντος αλλοδαπού στη χώρα. Εσφαλμένη η επιχειρούμενη κατάργηση του άρθρου 99§§2-4 ΠΚ περί αναστολής της εκτέλεσης της ποινής υπό τον όρο της άμεσης απέλασης αλλοδαπού που συμβάλλει στην αποσυμφόρηση των φυλακών, στις δε περιπτώσεις αδυναμίας εκτέλεσης της απέλασης, υπάρχει ρύθμιση αντικατάστασής της και χρονικός περιορισμός στη σχετική κράτηση του αλλοδαπού.

Ορθή η προσθήκη παραγράφου 2 στο άρθρο 182 ΠΚ για παράβαση από αλλοδαπό του μέτρου ασφαλείας αυτού (παρόμοιο με το ισχύον άρθρο 99§4 ΠΚ).

Άρθρο 110 ΠΚ

Ορθή η νέα ρύθμιση περί της μη υποχρεωτικής εμφάνισης του καταδίκου στο Συμβούλιο Πλημμελειοδικών για το ζήτημα της υφ' όρον απόλυσής του, που (η εμφάνισή του) αποτελεί τον κανόνα με βάση την ισχύουσα ρύθμιση. Η νέα ρύθμιση συμβάλλει στην ταχεία επίλυση των θεμάτων αυτών, ταυτόχρονα δε, δίνεται η δυνατότητα στον κατάδικο να λάβει γνώση της εισαγγελικής πρότασης, να υποβάλλει τις απόψεις του στο συμβούλιο, ενώ στις περιπτώσεις που το συμβούλιο κρίνει ότι πρέπει να τον δει, μπορεί να διατάξει την αυτοπρόσωπη εμφάνισή του.

Ορθή η μετατροπή των πλημμελημάτων της εξύβρισης, απλής δυσφήμισης, απλής φθοράς, απειλής, ελαφράς σωματικής βλάβης (από δόλο ή αμέλεια), αυτοδικίας και επαιτείας σε πταίσματα, δεδομένου ότι οι υποθέσεις αυτές, ενώ ενσωματώνουν περιορισμένη ηθικοκοινωνική απαξία, αναλώνουν εν τούτοις σημαντικό χρόνο εκδίκασης στο Μονομελές Πλημμελειοδικείο, που πλέον καθίσταται το βασικό δικαστήριο εκδίκασης των πλημμελημάτων στον πρώτο βαθμό και για το λόγο αυτό είναι αναγκαία η εξοικονόμηση χρόνου. Αναγκαίο όμως είναι να ενισχυθούν τα πταισματοδικεία με δικαστές, αλλά και σε υποδομές.

Ορθή ως σκέψη η αναπροσαρμογή των ποσοτικών ορίων των κακουργημάτων περί την περιουσία, την ιδιοκτησία και τα υπομνήματα. Όμως, με βάση την αύξηση του τιμαρίθμου από την τελευταία σχετική τροποποίηση των ορίων αυτών το 1999 έως σήμερα, που ανέρχεται σε ποσοστό 60% περίπου, τα ποσά αυτά θα πρέπει να αναπροσαρμοστούν ανάλογα, δηλαδή αυτό των 15.000 € σε 30.000€, των 73.000 € σε 150.000 €, των 150.000 € σε 300.000 €. Προβληματική (αμφισβητούμενης

ορθότητας νομικά) η εξαίρεση από τη νέα ρύθμιση των σχετικών υποθέσεων που εκκρεμούν, εν όψει των άρθρων 4 και 7 Σ, καθώς και διατάξεων υπερνομοθετικής ισχύος.

Τροποποιήσεις ΚΠΔ (άρθρα 26 επ.)

1. Ορθές οι νέες ρυθμίσεις για την εξαίρεση δικαστή (άρθρα 16-17 ΚΠΔ) που συμβάλλουν στον περιορισμό των «προπετών» σχετικών αιτήσεων που παρελκύουν αδικαιολόγητα την ποινική δίκη. Ορθή η ρύθμιση της αίτησης εξαίρεσης για τα Μ.Ο.Δ. (κρίση από τακτικούς δικαστές).

Άστοχη η νέα ρύθμιση περί πειθαρχικού ελέγχου του δικαστή, αν δήλωσε αποχή από έλλειψη σθένους ή φυγοπονία. Εάν κάποιος δικαστής δηλώσει ότι πρέπει να απέχει από την εκδίκαση συγκεκριμένης υπόθεσης για συγκεκριμένους (προβλεπόμενους στο νόμο) λόγους, αυτή η δήλωσή του για αποχή αξιολογείται από το αρμόδιο δικαιοδοτικό όργανο και άλλωστε αυτό συμβάλλει στην ορθοκρισία, στην ενίσχυση του κύρους του δικαστικού σώματος και τελικά στη δίκαιη δίκη.

2. Ορθή η νέα ρύθμιση του άρθρου 43 ΚΠΔ και η μη υποχρεωτική πρόβλεψη της προκαταρκτικής εξέτασης για τα πλημμελήματα, αφού ο εισαγγελέας ως αρμόδιος για την άσκηση της ποινικής δίωξης μπορεί και οφείλει να κρίνει, αν πρέπει αυτή να διενεργηθεί ή όχι. Η νέα αυτή ρύθμιση, εκτός από ορθή για λόγους ουσίας, συμβάλλει και στην ταχεία διεκπεραίωση των υποθέσεων στο στάδιο της ποινικής προδικασίας.

3. Ορθή η ρύθμιση για την κατάθεση παραβόλου 100 € στην υποβολή της έγκλησης. Θα πρέπει όμως να διευκρινιστεί ότι αυτό αφορά μόνο στα κατ' έγκληση διωκόμενα αδικήματα, δεδομένου ότι ο εισαγγελέας μπορεί για τα υπόλοιπα να ασκήσει αυτεπαγγέλτως ποινική δίωξη, μετά από σχετική γνώση αυτού με οιονδήποτε τρόπο. Ορθή η υποχρεωτική υποβολή όλων των μέσων απόδειξης της έγκλησης με την υποβολή της, λανθασμένη όμως η υποχρεωτική υποβολή ένορκων βεβαιώσεων μαρτύρων (που λαμβάνονται καθ' υπαγόρευση και μάλιστα χωρίς γνώση του αντιδίκου), λόγω μη υποβολής του μάρτυρα στη βάσανο της εξέτασής του από τον αρμόδιο ανακριτικό υπάλληλο και την εντεύθεν δυνατότητα αποκάλυψης της αλήθειας.

4. Λανθασμένη η ρύθμιση για μη επίδοση της απορριπτικής διάταξης του εισαγγελέα στον εγκαλούντα, ώστε αυτός να λάβει άμεσα γνώση και να ασκήσει το δικαίωμα προσφυγής του στον Εισαγγελέα Εφετών. **5.** Ορθή η θέσπιση παραβόλου για την προσφυγή αυτή, το ποσό όμως των 300 € είναι υπερβολικό (προτείνεται το ίδιο με αυτό της έγκλησης, ήτοι 100 €).

Λανθασμένη η νέα ρύθμιση περί ίδρυσης Μονομελών Εφετείων Κακουργημάτων. Στα αδικήματα αυτά (κακουργήματα) η ποινική κύρωση είναι ιδιαίτερα επαχθής, τα δε νομικά και ουσιαστικά ζητήματα που εγείρονται κατά την εκδίκαση των υποθέσεων είναι δυσχερή και μόνο με τη διάσκεψη, τη συνευθύνη, το συγκερασμό των απόψεων, γνώσεων και εμπειριών των δικαστών, μπορούν (καλύτερα) να αντιμετωπιστούν. Άλλωστε είναι γνωστό ότι ο κάθε δικαστής είναι λιγότερο ή περισσότερο επιεικής από τον άλλο στο ζήτημα της επιμέτρησης των ποινών και δεν θα πρέπει αυτή να καθίσταται θέμα τύχης (ευνοείται δηλαδή η αναζήτηση «ευμενούς» σύνθεσης από τον κατηγορούμενο). Τέλος, η ταχύτητα στην εκδίκαση των υποθέσεων (εδώ των κακουργημάτων) δεν πρέπει να είναι αυτοσκοπός, αλλά θα πρέπει πρώτα να διασφαλίζεται η όσο το δυνατόν ορθότερη απονομή του δικαίου.

6. Ορθή η ρύθμιση του άρθρου 30§2 του νομοσχεδίου (τροποποίηση άρθρου 243§3 ΚΠΔ) με την οποία αντιμετωπίζεται επιτυχώς το πρόβλημα της επιβράδυνσης της ποινικής προδικασίας από την περιφορά της δικογραφίας από πταισματοδίκη σε πταισματοδίκη. Ορθή η ρύθμιση του άρθρου 30§3 του νομοσχεδίου περί υποβοήθησης του ανακριτή από ειδικούς επιστήμονες, λανθασμένη όμως η εξάρτηση της βοήθειας αυτής (για λόγους ταχύτητας και ενιαίας αντιμετώπισης της υπόθεσης από τον ανακριτή) από διάταξη (πράξη) του Εισαγγελέα Εφετών. Άστοχη για τους ίδιους λόγους και η ρύθμιση για επανάληψη των ανακριτικών πράξεων που έχουν ήδη γίνει με σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέα (αρκεί το ισχύον άρθρο 248§3 ΚΠΔ που αφήνει το θέμα αυτό στην κρίση του ανακριτή).

7. Ορθή η νέα ρύθμιση για τις προϋποθέσεις προσωρινής κράτησης (άρθρο 282§3 ΚΠΔ) με την προσθήκη της δυνατότητας επιβολής της σε αδικήματα οργανωμένου ή κατ' εξακολούθηση εγκλήματος ή όταν υπάρχουν πολλοί παθόντες, δεδομένου ότι με την ισχύουσα ρύθμιση (Ν. 3904/2010) είναι δυσχερής η προσωρινή κράτηση στα κακουργήματα με ανώτερο όριο ποινής κάτω από τα 20 έτη και ιδίως στις διακεκριμένες κλοπές. Προτιμότερο όμως, θα ήταν να επανέλθει η ρύθμιση του άρθρου 282§3 ΚΠΔ, όπως ίσχυε προ της τροποποίησής της με το Ν. 3904/2010.

ορθή είναι κατ' αρχήν για την άρση της διαφωνίας για την προσωρινή κράτηση μεταξύ ανακριτή και εισαγγελέα η νέα ρύθμιση για άμεση αντιμετώπισή της (με προσοχή όμως πάντα στα χρονικά όρια του άρθρου 6 Σ). Προτιμότερη η άρση της διαφωνίας να γίνει από το οικείο Δικαστικό Συμβούλιο και όχι από το Τριμελές Δικαστήριο, λόγω ευχερέστερης σύγκλησής του και εμπειρίας των μελών του (στα μεγάλα δικαστήρια αποτελείται από ανακριτές) στην επίλυση του ζητήματος αυτού.

8. Ορθή η νέα ρύθμιση περί μη υποχρεωτικής εμφάνισης των διαδίκων στο Συμβούλιο Πλημμελειοδικών κατά τα άρθρα 287 και 309§2 ΚΠΔ, αφού η ισχύουσα

ρύθμιση καθυστερεί την ποινική διαδικασία, χωρίς λόγο, δεδομένης και της δυνατότητας του Συμβουλίου να διατάξει (αν το κρίνει σκόπιμο) την εμφάνισή τους.

9. Λανθασμένη και αντίθετη με τα ισχύοντα στον ΚΠΔ η εξίσωση στο θέμα αυτό του εισαγγελέα (που δεν είναι διάδικος) με τους διαδίκους.

10. Ορθή η νέα ρύθμιση του αρ 309§2 εδ. γ ΚΠΔ για παροχή εξηγήσεων από τους διαδίκους ως προς τη μεταγενέστερη υποβολή αποδεικτικών εγγράφων, μόνο αν αυτά είναι ουσιώδη.

11. Ορθή η θέσπιση παραβόλου στην περίπτωση προσφυγής του άρθρου 322 ΚΠΔ (στον Εισαγγελέα Εφετών), το ποσό όμως των 300 € είναι υπερβολικό (προτείνεται αυτό των 100€)

12. Ορθή η νέα ρύθμιση του άρθρου 340 ΚΠΔ για διορισμό αυτεπαγγέλτως συνηγόρου στον κατηγορούμενο στα κακουργήματα (έως 2 φορές) που συμβάλλει στη μη παρέλκυση της δίκης από τις συνεχείς σχετικές αρνήσεις του κατηγορουμένου.

13. Λανθασμένη και πρακτικά ανεφάρμοστη στα μεγάλα δικαστήρια η νέα ρύθμιση του άρθρου 349 ΚΠΔ για τις αναβολές στην ποινική δίκη, ως προς την υποχρεωτική προαναγγελία του κωλύματος (με σχετική απόφαση του δικαστηρίου σε συμβούλιο που θα προσθέσει αδικαιολόγητα νέα χρονοτριβή και πρόσθετο χρόνο εργασίας στους δικαστές και εισαγγελείς) και την αναβολή σε σύνθεση που θα προεδρεύει ο ίδιος δικαστής που ανέβαλε την υπόθεση. Η ισχύουσα ρύθμιση του άρθρου 349 ΚΠΔ με τον περιορισμό του αριθμού των αναβολών σε δύο και τη δυνατότητα διακοπής της συνεδρίασης αντιμετωπίζει επιτυχώς το θέμα των αναβολών.

14. Ορθή η αύξηση των ορίων του εκκλητού στη ρύθμιση του άρθρου 489 ΚΠΔ που συμβάλλει στην ταχεία εκκαθάριση των υποθέσεων. Προς τούτο, μπορεί να συμβάλλει η θέσπιση παραβόλου για την έφεση και την αναίρεση.

15. Ορθή η νέα ρύθμιση της αυτόφωρης διαδικασίας στα πταίσματα (άρθρο 409 ΚΠΔ), εν όψει της σημαντικής αύξησης της αρμοδιότητας των πταισματοδικείων με το νομοσχέδιο αυτό.

16. Ορθή η συγχώνευση των ποινών, κατ' άρθρο 551 ΚΠΔ από τον εισαγγελέα και η ενασχόληση των δικαστηρίων με το θέμα αυτό μόνο μετά από προσφυγή του καταδίκου, ρύθμιση που συμβάλλει στην αποσυμφόρηση των δικαστηρίων, χωρίς να θίγεται η ουσία.

Ως προς τους ειδικούς ποινικούς νόμους (άρθρα 36-39 του νομοσχεδίου)

1. Ορθή η εκ νέου ρύθμιση ως πλημμέλημα (από πταίσμα) της ηχορρύπανσης λόγω της απαξίας της.

2. Ορθή η μετατροπή των πλημμελημάτων που αναφέρονται στο άρθρο 38 του νομοσχεδίου σε πταίσματα, δεδομένου ότι αυτά είναι ήσσονος απαξίας και κατά κανόνα χωρίς συγκεκριμένο προσβαλλόμενο αγαθό («παραβάσεις τάξεως»). Θα πρέπει όμως, εν όψει της αθρόας μετατροπής πλημμελημάτων σε πταίσματα, να επανεξετασθεί το ισχύον πλαίσιο γενικά και σε βάθος χρόνου, με βάση τα ανωτέρω, διότι παρατηρούνται σχετικές αντινομίες (λ.χ. τα αδικήματα του νόμου περί ασέμων έχουν μετατραπεί όλα σε πταίσματα, δημιουργώντας κοινωνικά προβλήματα και προβλήματα ασφάλειας, η μη καταβολή στον μισθωτό των δώρων είναι πταίσμα, ενώ η μη καταβολή των λοιπών δεδουλευμένων αποτελεί πλημμέλημα). Τέλος, λόγω της αύξησης αυτής της ύλης των πταισματοδικείων θα πρέπει να εξεταστεί η επιμήκυνση του χρόνου παραγραφής τους και ιδίως της αναστολής αυτής (προτείνεται 1 + 2 έτη).

5. Λανθασμένη η εκ νέου τροποποίηση των άρθρων 87, 88 Ν. 3386/2005 για την αντιμετώπιση του σύγχρονου δουλεμπορίου και η επιεικέστερη αντιμετώπιση των δραστών που θα έχει ως αποτέλεσμα τη μη ουσιαστική τιμωρία των δουλεμπόρων (εν όψει και των διαρκώς θεσπιζόμενων ευνοϊκών μέτρων για τους καταδικούς σε πλημμελήματα) και την αύξηση της λαθρομετανάστευσης. Λανθασμένη επίσης η ρύθμιση για δυνατότητα του εισαγγελέα να μην ασκήσει ποινική δίωξη στους λαθρομετανάστες που και αυτή επιτείνει το υπάρχον μείζον κοινωνικό πρόβλημα της λαθρομετανάστευσης (όπως και η προτεινόμενη τροποποίηση του άρθρου 74 ΠΚ και η κατάργηση του άρθρου 99§§2-4 ΠΚ) που αποτελεί και πρόβλημα αύξησης της εγκληματικότητας.

Σχετικά με το άρθρο 87

Η ρύθμιση αυτή δεν κρίνεται θετική, διότι δίδεται απόλυτη διακριτική ευχέρεια στις ολομέλειες των ανωτάτων δικαστηρίων για την τροποποίηση, συμπλήρωση ή ακύρωση αυτών. Έτσι καταργείται εν τοις πράγμασι το αυτοδιοίκητο των δικαστηρίων. Δεδομένου, όμως, ότι η έννοια της δικαστικής ανεξαρτησίας περιλαμβάνει και την «εσωτερική ανεξαρτησία» των δικαστικών λειτουργιών από τα ανώτατα δικαστήρια του κλάδου τους, προτείνεται να εγκρίνονται οι κανονισμοί από τις ολομέλειες των οικείων δικαστηρίων, όπως ισχύει σήμερα, οι οποίες, εξάλλου, έχουν άμεση άποψη για τη λειτουργική δυνατότητα του δικαστηρίου, ενόψει και του υπηρετούντος σε αυτό αριθμού δικαστών.

Άρθρο 89: Όριο ηλικίας-Κωλύματα διορισμού

Η αύξηση του ανώτατου ορίου ηλικίας για την εισαγωγή στο Δικαστικό Σώμα κινείται προς την σωστή κατεύθυνση, διότι οι λειτουργοί της δικαιοσύνης απαιτείται να έχουν σημαντική κοινωνική, αλλά και εργασιακή εμπειρία.

Άρθρο 90: Κωλύματα εντοπιότητας

Η επαναφορά αυτή, μετά εικοσαετίας περίπου από την κατάργησή τους, δεν συμβάλει στην ταχύτερη απονομή της δικαιοσύνης, στο οποίο αποβλέπει το νομοσχέδιο. Σε κάθε περίπτωση, οι διατάξεις περί κωλύματος εντοπιότητας είναι αναχρονιστικές και πρέπει να καταργηθούν, όταν μάλιστα καταργούνται και οι περιορισμοί άσκησης του δικηγορικού λειτουργήματος, δημιουργούν δε πολλά προβλήματα στην συνοχή των οικογενειών των δικαστικών λειτουργών, οι οποίοι κατάγονται από την επαρχία. Με τις ισχύουσες διατάξεις, που προβλέπουν την υποχρέωση αποχής και εξαίρεσης δικαστικών λειτουργών από την εκδίκαση υποθέσεων, αντιμετωπίζονται επαρκώς τα προβλήματα, που ενδεχομένως ανακύπτουν εξαιτίας της υπηρεσίας δικαστικών λειτουργών στην περιφέρεια καταγωγής ή πρόσφατης μόνιμης εγκατάστασης των ίδιων ή των συζύγων τους.

Με την παρ. 2 περιορίζεται το δικαίωμα της άδειας ανατροφής τέκνου του δικαστικού λειτουργού. Έτσι, σε αντίθεση με τα ισχύοντα στον Υπαλληλικό Κώδικα, όπου ο γονέας υπάλληλος λαμβάνει άδεια ανατροφής τέκνου εννέα (9) μηνών (άρθρο 53 του ν. 3528/2007), ο δικαστής γονέας δικαιούται μόνο πέντε (5) μήνες. Αυτή η διαφοροποίηση δημιουργεί πρόδηλο ζήτημα αντισυνταγματικότητας της σχετικής ρύθμισης, εφόσον δεν νοείται να τίθεται ο δικαστικός λειτουργός σε δυσμενέστερο καθεστώς από το δημόσιο υπάλληλο, ενώ η ρύθμιση αυτή αντίκειται στις συνταγματικές αρχές της προστασίας της μητρότητας και της οικογένειας.

Άρθρο 91: Μισθός – θέματα δικαστικών διακοπών

Τα μέτρα της περικοπής του μισθού και της στέρησης χρήσης των δικαστικών διακοπών ισοδυναμούν με πειθαρχικές ποινές και επομένως, πρέπει, να επιβάλλονται με τις εγγυήσεις της τακτικής πειθαρχικής διαδικασίας (απόφαση πειθαρχικού συμβουλίου κλπ) και όχι από το διευθύνοντα τη σχετική δικαστική υπηρεσία ή τον προϊστάμενο του αμέσως ανώτερου δικαστηρίου. Επομένως καθίσταται περιττή η σχετική ρύθμιση, καθόσον ήδη προβλέπεται η δυνατότητα επιβολής πειθαρχικών ποινών για την αδικαιολόγητη καθυστέρηση στη δημοσίευση των αποφάσεων κλπ. Σημειώνεται δε, ότι ο δικαστικός λειτουργός δεν τελεί σε διακοπές κατά το χρονικό διάστημα από 1 Ιουλίου έως 15 Σεπτεμβρίου, όπως εσφαλμένα υπολαμβάνει ο συντάκτης του νομοσχεδίου. Αληθές είναι, ότι τα δικαστήρια λειτουργούν σε θερινά τμήματα και οι δικαστές εργάζονται για να διεκπεραιώσουν πέραν των υποθέσεων, που χρεώνονται στο διάστημα αυτό και τις υποθέσεις, που έχουν χρεωθεί όλο το δικαστικό έτος, όπως προκύπτει το γεγονός αυτό και από τον αριθμό των αποφάσεων, που δημοσιεύονται κατά τη διάρκεια των δικαστικών διακοπών.

Άρθρο 93: Εκπαιδευτική άδεια

Κρίνεται θετική τη ρύθμιση, με την οποία αυξάνεται το όριο ηλικίας για τη λήψη εκπαιδευτικής άδειας στο εξωτερικό στο 55^ο έτος, καθόσον το ισχύον όριο ηλικίας του 45^{ου} έτους δημιουργούσε δυσχέρεια σε πολλούς δικαστικούς λειτουργούς, ιδιαίτερα εκείνους με μικρά παιδιά, να κάνουν χρήση του δικαιώματος αυτού και να επιμορφωθούν. Αντίθετα, η κατάργηση της λήψης εκπαιδευτικής άδειας στην ημεδαπή δεν κρίνεται ορθή, διότι στερεί το δικαστικό λειτουργό της δυνατότητας περαιτέρω επιμόρφωσης και εξειδίκευσής του στο εσωτερικό δίκαιο, που είναι και το κυρίως εφαρμοστέο, λαμβανομένου υπόψη, ότι, λόγω των αυξημένων υπηρεσιακών αναγκών, είναι πολύ δύσκολη έως αδύνατη η παράλληλη άσκηση των δικαστικών καθηκόντων και η παρακολούθηση μεταπτυχιακού προγράμματος.

Άρθρο 94: Προαγωγές

Με το άρθρο αυτό γίνονται παρεμβάσεις ως προς τον τρόπο διενέργειας των προαγωγών των Δικαστικών λειτουργών. Η Παραπάνω ρύθμιση δεν κρίνεται ορθή. Κάθε επιτακτική υπόδειξη του κοινού νομοθέτη προς το Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο, είτε προς την κατεύθυνση προαγωγής δικαστών, είτε προς την αντίθετη κατεύθυνση της μη προαγωγής δικαστών, αποτελεί επέμβαση της νομοθετικής στη δικαστική λειτουργία, διότι περιορίζει το δικαίωμα του Ανωτάτου Δικαστικού Συμβουλίου να αποφασίσει για την προαγωγή ή τη μη προαγωγή συγκεκριμένων δικαστών. Σε κάθε περίπτωση, η ρύθμιση για κατ' εκλογή προαγωγή στους υπόλοιπους –πλην των ανωτάτων– βαθμούς ενέχει τον κίνδυνο δημιουργίας σχέσεων αλληλεξάρτησης ανώτερων και κατώτερων δικαστικών λειτουργών, ενώ το κριτήριο ποιοι δικαστικοί λειτουργοί είναι οι αξιότεροι είναι λίαν υποκειμενικό και εξαρτάται και από την προσωπική αντίληψη των μελών του αρμόδιου δικαστικού συμβουλίου, καθώς και του επιθεωρητή. είναι άδικη η πρόβλεψη ότι ο δικαστής κρίνεται μη προακτέος ως «αδικαιολογήτως καθυστερήσας», εάν δεν δημοσιεύσει την απόφαση εντός έξι μηνών κλπ. Η περιοριστική αναφορά των λόγων, για τους οποίους δικαστικός λειτουργός κρίνεται ως μη προακτέος, δεν παρέχει στο οικείο δικαστικό συμβούλιο τη διακριτική ευχέρεια να εκτιμήσει συνολικά την υπηρεσιακή απόδοση του δικαστικού λειτουργού, όπως ο αριθμός των υποθέσεων, που χρεώνεται, ο βαθμός δυσκολίας τους, η δημοσίευση μεγάλου αριθμού αποφάσεων σε σύντομο χρονικό διάστημα κλπ. Επίσης, η ρύθμιση αυτή δεν λαμβάνει υπόψη ειδικούς λόγους, που μπορεί να προκαλέσουν την καθυστέρηση της δημοσίευσης δικαστικών αποφάσεων, όπως η ασθένεια του δικαστικού λειτουργού ή μέλους της οικογενείας του, η έγκαιρη παράδοση των δικογραφιών στο δικαστή κλπ. Με τη διάταξη αυτή δεν επιταχύνεται η απονομή της δικαιοσύνης, αλλά προβλέπεται, ότι οι δικαστικές

αποφάσεις, υπό την απειλή της πειθαρχικής δίωξης και της παράλειψης, θα είναι πρόχειρες, ρηχές και ενδεχομένως εσφαλμένες.

Άρθρο 95: Μεταθέσεις

Η προτεινόμενη ρύθμιση δεν κρίνεται θετική. Η διάταξη, που προβλέπει, ότι καταρχήν δεν επιτρέπεται μετάθεση δικαστικού λειτουργού πριν από τη συμπλήρωση υπηρεσίας δύο (2) δικαστικών ετών στον τόπο όπου τοποθετήθηκε κλπ., αδικεί τους αρχαιότερους δικαστές, οι οποίοι μετατίθενται σε άλλο τόπο από αυτόν της μόνιμης κατοικίας τους, σε σχέση με νεότερους συναδέλφους τους, οι οποίοι τοποθετούνται ή μετατίθενται στον τόπο αυτόν. Περαιτέρω, η μετάθεση αυτή μπορεί να διαταράξει την ομαλή οικογενειακή ζωή του δικαστικού λειτουργού, ο οποίος υφίσταται επιπλέον μια πολύ σοβαρή οικονομική επιβάρυνση, με δεδομένη και τη μείωση των αποδοχών, που ήδη έχει υποστεί. Η διάταξη της παρ. 5 θα καταστεί πρακτικά ανεφάρμοστη, όπως είναι διατυπωμένη, διότι όταν αποφασίζεται η μετάθεση δικαστικού λειτουργού από το αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο, όλοι οι δικαστικοί λειτουργοί είναι χρεωμένοι με δικογραφίες και χρεώνονται με δικογραφίες και μετά από τη συνεδρίαση του δικαστικού συμβουλίου, με συνέπεια να καθίσταται εκ των πραγμάτων αδύνατη η επεξεργασία τους και η δημοσίευση σχετικής απόφασης έως την 15^η Σεπτεμβρίου, οπότε ο μετατιθέμενος υποχρεούται να αναλάβει υπηρεσία στον τόπο, στον οποίο τοποθετήθηκε ή μετατέθηκε. Εξάλλου, ο δικαστής, που μετατίθεται, δεν παραδίδει (κατά την αιτιολογική έκθεση αφήνει) τις δικογραφίες, που έχει χρεωθεί, στην υπηρεσία του, αλλά τις επεξεργάζεται στην οικία του και δημοσιεύει κανονικά τις σχετικές αποφάσεις. Για τους λόγους αυτούς, η προτεινόμενη διάταξη της πρέπει να απαλειφθεί, καθότι είναι νομοθετικά άστοχη και να παραμένει σε ισχύ το ισχύον σύστημα μεταθέσεων.

Τέλος η Ολομέλεια υιοθετεί πλήρως τις απόψεις και τους προβληματισμούς όπως έχουν καταχωρηθεί ανωτέρω στα πρακτικά, **1) του Προέδρου Πρωτοδικών Απόστολου Ζαβιτσάνου** που έχει ως εξής: «Επί του άρθρου 25 του εν θέματι ΣΝ παρατηρούμε ότι αναπροσαρμόζονται τα ποσά καθορισμού κακουργημάτων στις περιπτώσεις των εγκλημάτων του Π.Κ. κατά των περιουσιακών εννόμων αγαθών, των περί την υπηρεσία και των περί τα υπομνήματα εν γένει διαχειριστικής φύσεως εγκλημάτων. Με την προτεινόμενη αναπροσαρμογή των στοιχείων των χρηματικών ποσών βλάβης της αντικειμενικής υποστάσεως των αναφερομένων στο άρθρο 25 του υπό ψήφιση ΣΝ εγκλημάτων, σωρεία σχετικών υποθέσεων που εκκρεμεί στα ανακριτικά γραφεία Πλημμελειοδικείων Αθηνών-Πειραιώς, κατ' εφαρμογή του άρθρου 2 του Π.Κ. (εφαρμογή επιεικέστερου ποινικού νόμου) και την προς την αρχή αυτή του ουσιαστικού μας Ποινικού Δικαίου σχετικών Διατάξεων του άρθρου 7 της

Ε.Σ.Δ.Α., λόγω συμπλήρωσης του χρονικού ορίου παραγραφής των σχετικών εγκλημάτων, υπό μορφή πλημμελημάτων, αναγκαστικά θα οδηγηθούν, μέσω των εκάστοτε αρμοδίων δικαστικών συμβουλίων, σε οριστική παύση της ασκηθείσας για τις υποθέσεις αυτές ποινικής δίωξης, που έχει ως αποτέλεσμα, η προτεινόμενη ρύθμιση αναπροσαρμογής ποσών των εγκλημάτων του άρθρου 25 του εν λόγω ΣΝ, στην πραγματικότητα να υποκρύπτει «αμνηστία» η οποία κατ' άρθρο 47 παρ.4 του εν ισχύει Συντάγματος, προκειμένου για κοινά εγκλήματα, δεν παρέχεται ούτε με νόμο.

Από τα ανωτέρω, σαφώς συνάγεται ότι η ρύθμιση του άρθρου 25 του υπό συζήτηση ΣΝ, που ενώ φαίνεται ότι επιχειρεί να εξορθολογήσει στις παρούσες οικονομικές συνθήκες την απονομή της ποινικής δικαιοσύνης, στα αναφερόμενα στο άρθρο αυτό, κατά κύριο λόγο οικονομικά εγκλήματα ή εγκλήματα οικονομικής φύσεως, πρακτικώς θα αποτελέσει όχημα παροχής αμνηστίας από Σύνταγμα απαγορευομένης, σε σωρεία υποθέσεων λίαν σοβαρής οικονομικής εγκληματικότητας, επιτείνοντας φαινόμενα τελευταίως στη χώρα συμπτώματα ανομίας-ατιμωρησίας σε υποθέσεις των προαναφερομένων εγκλημάτων, κυρίως κατά δημόσιου χαρακτήρα περιουσιακών εννόμων αγαθών π.χ. του Δημοσίου, των ΟΤΑ α' και β' βαθμού, των Ν.Π.Δ.Δ. και των κρατικών εταιρειών και επιχειρήσεων, που διεγείρουν την κοινή περί δικαίου συνείδηση των πολιτών και απαξιώνουν στην κρίση τους την Δικαιοσύνη, ως θεσμό καθώς και της διαδικασίες απονομής της από τους λειτουργούς της, δικαστές» και **2) του Εισαγγελέα Πρωτοδικών Νικολάου Ποιμενίδη** που έχει ως εξής: «Ο προτεινόμενος νόμος προσβλέπει κυρίως στην αντιμετώπιση της λεγόμενης καθυστέρησης στην έκδοση των δικαστικών αποφάσεων, των επανειλημμένων αναβολών στην εκδίκαση των υποθέσεων, ζητήματα που πολλές φορές κλήθηκε ο νόμος να αντιμετωπίσει χωρίς ιδιαίτερη επιτυχία όπως αποκαλύπτει η επανειλημμένη νομοθετική πρωτοβουλία, δεδομένου ότι η λύση τους εξαρτάται από σύνολο παραγόντων του δικαιοσύνης συστήματος της Χώρας.

Τομή αποτελεί η προτεινόμενη ρύθμιση υπαγωγής στις πταισματικές παραβάσεις των αδικημάτων των άρθρων 308 & 1β', 314 & 1β', 331, 361- 362 του Π. Κ., ζήτημα που απαιτεί συνολική θεώρηση της αντιμετώπισης της απαξίας της πράξης από το Πταισματοδικείο και της δυνατότητας του Δικαστηρίου αυτού να ανταποκριθεί στην εκδίκαση των συγκεκριμένων υποθέσεων με δεδομένη την υπάρχουσα στελεχιακή και υλικοτεχνική του υποδομή, όταν μάλιστα η εκδίκαση των υποθέσεων αυτών σε δεύτερο βαθμό θα γίνεται από το Μονομελές Πρωτοδικείο.

Περαιτέρω κρίσιμο ζήτημα αποτελεί η αναπροσαρμογή των ποσών σε σωρεία διατάξεων του Ποινικού Κώδικα, με τις οποίες η πράξη προσλαμβάνει

κακουργηματική μορφή (π.χ. στην απάτη, στην πλαστογραφία, στην υπεξαίρεση κ.λ.π.), και μάλιστα όταν η αύξηση των ποσών γίνεται σε μεγάλο ύψος από 73.000 σε 300.000, από 15.000 σε 60.000 και, από 150.000 σε 500.000 ευρώ, η δε ρύθμιση ότι αφορά μόνο τις μελλοντικές υποθέσεις θα εγείρει σημαντικά προβλήματα συνταγματικότητας ως εκ της διάταξης του άρθρου 4 του εν ισχύει Συντάγματος και του άρθρου 2 παρ. 1 του Π. Κ., δεδομένου ότι θα κριθεί τελικά αν ρυθμίζονται διαφορετικά ζητήματα που έχουν υπόβαθρο το ίδιο νομικό και ιστορικό πλαίσιο και μάλιστα με διαφορετικότητα που δεν δικαιολογείται από την ύπαρξη ενδεχομένως διαφορετικών συνθηκών. Χαρακτηριστικά η προστασία μερικών συναλλαγών κυρίως στο χώρο των Τραπεζών και των Ασφαλιστικών Εταιριών των δραστών που καταχρώνται ιδιαίτερη εμπιστοσύνη (εντολή, διαχείριση ξένης περιουσίας κ.λ.π.), δύσκολα θα δικαιολογήσει έρεισμα δικαιοπολιτικό, όταν το ίδιο αδίκημα και μάλιστα για ποσά πολύ μεγαλύτερα θα τιμωρείται σε βαθμό πλημμελήματος, και ενδεχομένως για ποσό 5.000 ευρώ λόγω της εσωτερικής αστικής έννομης σχέσης των συναλλαγών αυτών θα χαρακτηρίζεται και θα τιμωρείται ως κακούργημα (βλ. την παρ. 2 του άρθρου 375 του Π.Κ.). Οι ρυθμίσεις αυτές κρίνουμε ότι θα οδηγήσουν σε σωρεία ερμηνευτικών δυσχερειών και τελικώς θα οδηγήσουν σε παράδοξες λύσεις.

Τέλος, προβληματική και πάλι θεωρείται η προτεινόμενη λύση στο άρθρο 349 του Κ. Π. Δ., και στη δυνατότητα της εν τοις πράγμασι εφαρμογής της ρύθμισης αυτής στα μεγάλα Πρωτοδικεία της Χώρας.

Κατά την ταπεινή μας κρίση η λύση στα σοβαρά προβλήματα του δικαιοδοτικού μας συστήματος θα έρθει μέσα από μια ευρεία, ειλικρινή και σε βάθος συζήτηση και, τελικά συνεννόηση με το δικηγορικό κόσμο και το σύνολο των Δικαστών και Εισαγγελέων της Χώρας, για ταχεία, ουσιαστική και αποτελεσματική Δικαιοσύνη, κριτήριο ανάπτυξης και ελπίδας για τον Ελληνικό Λαό».

Κρίθηκε, αποφασίστηκε και δημοσιεύτηκε στο Πειραιά στις 10 Ιανουαρίου 2012.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

**ΑΝΤΙΓΟΝΗ ΤΖΕΛΕΠΗ
ΕΦΕΤΗΣ**

ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΜΠΑΛΑΦΟΥΤΗΣ